

АГАТА КРИСТИ

СИВИЯ КОН

АГАТА КРИСТИ СИВИЯ КОН

Превод: Жени Божилова

chitanka.info

ВЪВЕДЕНИЕ ОТ МАРК ИСТЪРБРУК

Според мен два са начините да се подходи към странната история със „Сивия кон“. Каквото и да си разправя, Белия крал от „Алиса в Огледалния свят“, постигането на простота е сложно нещо. Искам да кажа, че не можеш да „започнеш от началото, да стигнеш до края и там да спреш“. Защото — откъде започва началото?

За историка това е първото затруднение. В кой момент от историята започва даден неин отрязък?

В настоящия случай може да се започне от оня миг, в който отец Горман излиза от дома си и тръгва да посети една умирающа. Но би могло да се подхване и преди това, с описание на случилото се една вечер в лондонския артистичен квартал Челси.

И тъй като аз самият пиша по-голямата част от настоящия разказ, решавам да започна от там.

ГЛАВА ПЪРВА

I

Разказва Марк Истърбрук

Машината за еспресо зад гърба ми изсъска като разгневена змия. В звука се криеше нещо зловещо, почти сатанинско. Всъщност, помислих, повечето от съвременните звуци са такива. Заплашителният гневен вой на реактивния самолет, прорязващ небесата; бавният страховит тътен на подземната железница, задаваща се от тунела; тежките товарни камиони, които разтърсват основите на домовете... Та дори ежедневните ползотворни домакински шумове те карат да настръхваш. Миячките за съдове, хладилниците, тенджерите под налягане, виещите прахосмукачки — всички те предупреждават: „Внимавай! Аз съм дух, впрегнат да ти служи, но изпуснеш ли ме...“

Опасен свят — да, да, опасен свят!

Разбърках димящата чаша, положена пред мен. Ухаеше приятно.

— Ще вземете ли още нещо? Един пресен сандвич с банан и бекон?

Какво съчетание! Бананите за мен са храна от детството, обичам ги и *flambe*, със захар и ром. А бекона свързвам неразделно с яйцата. Но щом съм в Челси, да е като в Челси. Поисках пресен сандвич с банан и бекон.

Макар да живеех в Челси — всъщност от три месеца наемах там мебелиран апартамент, — изобщо не познавах този изискан квартал. Пишех книга за някои аспекти на ислямската моголска архитектура в Индия, но за тази цел бих могъл да живея във всяка друга част на Лондон — и в Хампстед, и в Блумсбъри, и в Стрийтъм и, разбира се, тук, в Челси, — беше ми все едно. Интересуваха ме единствено машинката и книгите ми, всичко останало ми беше безразлично — обитавах свой собствен свят.

Но онази вечер ме бе налегнало внезапно отвращение, познато на всеки писател.

Моголската архитектура, моголските императори, моголският начин на живот, с всичките им интересни проблеми изведнъж ми се

бяха сторили безсмислени. Нима наистина имат някакво значение? Защо съм се захванал с тях?

Прелистих ръкописа, препрочетох написаното. Видя ми се ужасно — безличен текст, безинтересен. Който е казал: „Историята е лъжа“ (май беше Хенри Форд), е бил напълно прав.

Отблъснах ръкописа с погнуса, станах и си погледнах часовника. Наближаваше единайсет вечерта. Всъщност вечерял ли бях?... Май не. Че съм обядвал, помнех — в „Атенеум“. Сякаш е било вчера.

Надникнах в хладилника. Изсъхнало парче варен език. Не ме привлече. И тъй се озовах на „Кингс роуд“ и влязох в един еспресо бар, на чиято витрина с червена неонова светлина беше изписано „Луиджи“, а сега се вирах в сандвича с банан и бекон и размишлявах над зловещите внушения на съвременните шумове и екологическите последици от тях.

Всички тези звуци навеждаха спомени от детството, възпоменания за пантомимния театър. Злодеят Дейви Джоунс изскача от своя моряшки сандък сред облаци от дим! Пропадаха и прозорци, от които нахлуват пъкдени сили на злото и предизвикват добрата фея Диамантина (тъй май се назоваваше), която от своя страна размахва някаква хилава магическа пръчка и бръщолевии за вечните достойнства на Доброто, подир това следва неизбежната „съответна“ песен, която изобщо не съответствува на представляваната пантомима. Внезапно осъзнах, че злото винаги е по-внушително от доброто. У него има размах! То стряска, предизвиква! То е промяната, която атакува утвърдения порядък. Ала накрая порядъкът все пак надвива. Порядъкът може да изтърпи дори безличието на Добрата фея; безизразния ѝ глас, римуваният куплет и несъответстващото музикално изявление, че: „Пътеката се вие по хълма надолу, към милия градец от стародавно време.“ Наглед безпомощни оръжия, а неизбежно побеждават. Пантомимата завършва с познатия ни край. Стълбище и — надолу по него — изпълнителите по реда на старшинството, Добрата фея — обзета от християнско смирение, нежелаеща да бъде първа (или, в настоящия случай, последна), пристъпва някъде по средата, редом с последния си противник, който сега вече не е зловещият Цар на Демоните, изригващ огън и сярa, а просто душен мъж в червено трико.

Еспресото отново ми изсъска в ухото. Помахах за второ кафе и се озърнах. Една от сестрите ми все ми натяква, че не съм бил наблюдателен, че не съм забелязвал какво става край мен. „Живееш си в свой собствен свят“, кори ме тя. И с чувство на осъзната добродетел аз се огледах. Всеки ден, неизменно, във вестниците имаше по нещо за кафенетата на Челси и техните посетители; сега му беше времето да си направя собствена преценка за съвременния живот.

Вътре беше сумрачно, тъй че не виждах ясно. Клиентите бяха предимно млади. Досетих се, че са от тъй наречените „битници“. Момичетата, като всички днешни момичета, изглеждаха направо мръсни. Освен това — навлечени. Това го забелязах преди седмици, когато бях излязъл да вечерям с приятели. Тогава момичето до мен беше около двайсетте. В ресторанта беше горещо, но тя носеше жълт вълнен пуловер, черна пола и черни вълнени чорапи и през цялата вечеря от челото ѝ струеше пот. Миришеше на пропита от пот вълна и лъхаше на немита коса. Според моите приятели била много привлекателна. Не и за мен! Единственото ми желание бе да я хвърля в гореща вана, да ѝ връча калъп сапун и да я накарам да се изкъпе. Което само показва колко съм старомоден. Може би прекалено дълго бях живял в чужбина. С радост си спомних за индийките с прекрасните им опънати черни коси, яркоцветните им сарита с елегантни гънки и ритмичната им, гъвкава походка...

От приятния унес ме изтръгна някакъв шум. Две млади жени на съседната маса бяха започнали разправия. Младите им приятели се опитваха да ги укротят, но напразно.

Изведнъж и двете се разкрещяха. Едната зашлеви другата, а тя пък я повали от стола. Караха се като перачки, ругаеха се истерично. Едната беше с къдриви червени коси, другата с прави, руси.

За какво се караха тъй цветисто, не разбрах. От съседните маси им подвикваха насърчително:

— Давай, малката! Цапардосай я, Лу!

Съдържателят зад бара, слаб италианец с бакенбарди, когото сметнах за Луиджи, опита да ги разтърве.

— Ей, спрете, спрете!... Ще съберете цялата улица. Ще дойде полиция. Престанете, ви казвам!

Но русокосата бе докопала червенокосата за косите, дърпаше ги разгневено и крещеше:

— Кучка, мръсна крадла на мъже!

— Ти си кучка!

Луиджи и двете притеснени момчета успяха да ги разделят. В юмрука на русата останаха кичури червени коси. Тя ги вдигна тържествуващо, а после ги хвърли на пода.

Входната врата се отвори рязко, влезе полицай в синя униформа, застана на прага и строго запита:

— Какво става тук?

Изведнъж всички се обединиха срещу него.

— Просто се забавляваме — обади се един от младежите.

— Така е — намеси се Луиджи, — просто се развличат. Той умело подритна червеникавите валма под съседната маса. Противничките лицемерно се усмихнаха една на друга. Полицаят ги огледа с подозрение.

— Тъкмо си тръгнахме — обясни му любезно русокосата. — Хайде, Дъг.

Случи се така, че и други посетители напущаха кафенето. С мрачен поглед полицаят ги съпроводи до вратата. „Този път ви се размина — казваха очите му, — но ще ви наблюдавам.“ И си излезе с бавна стъпка.

Приятелят на русокосата плати.

— Добре ли си? — обърна се Луиджи към момичето, което оправяше шала на главата си. — Как те оскуба тая Лу.

— Изобщо не ме заболя — небрежно отвърна то. А после се усмихна: — Извинявай за разправията, Луиджи.

Излязоха. Заведението се изпразни. Бръкнах в джоба за дребни пари.

— Знаменита е! — кимна Луиджи към затварящата се врата. После взе метла с дълга дръжка и подмете косите зад бара.

— Представям си колко я е заболяло — обадох се аз.

— Кой знае как щях да викам, ако бях на нейно място — призна си Луиджи. — Но Томи е страхотна!

— Добре ли я познавате?

— О, почти всяка вечер е тук. Тъкъртън, така се казва — Томазина Тъкъртън. Но ѝ викат Томи Тъкър. Ужасно е богата. Наследи от баща си огромно състояние и какво? Премества се в Челси, наема някаква бедняшка стая нататък към „Уондсуърт бридж“ и се мъкне с

тайфа от такива като нея. Чудя им се — половината са богаташи. Каквото си поискат на този свят могат да го имат: направо да живеят в хотел „Риц“. Но не — умират да се влачат ей така! Иди, че ги разбери!

— Вас това, изглежда, не ви привлича?

— Ха, че да не съм глупак? — викна Луиджи. — Ама поне носят печалба.

Станах да си вървя и попитах за какво са се карали.

— О, Томи е завъртяла приятеля на другата. А той, повярвайте, изобщо не заслужава да се биеш за него.

— Но другото момиче май не мисли така — подхвърлих аз.

— Е, Лу е романтична — снизходително обясни Луиджи. Имах друга представа за романтиката, ала си замълчах.

II

Някъде след около седмица погледът ми се спря на едно име в некролозите на вестник „Таймс“.

ТЪКЪРТЪН.

На втори октомври, в болницата „Фалоу-фийлд“, Амбърли, почина Томазина Ан, двадесетгодишна, единствена дъщеря на покойния Томас Тъкъртън, ескуайър, от Карингтън парк, Амбърли, Съри. Канят се само близките. Без цветя.

Никакви цветя за бедничката Томи Тъкър; и ни една „тръпка“ вече от живота в Челси. Испитах мигновено съчувствие към всички като Томи Тъкър. И все пак, смъмрих се, ти откъде знаеш, че твоите възгледи са правилните? Кой си ти да заключаваш, че си е пропиляла живота? А дали моят живот, моят тих живот на учен, вдаден в книгите, изолиран от света, не е по-пропилян? Живот от втора ръка. Хайде, я си признай, ти получаваш ли някаква „тръпка“ от живота? Не си се и сецал за това! Всъщност не ти е и трябвало. А може да е трябвало? Непривична и неприятна мисъл.

Отпъдих от ума си Томи Тъкър и се захех да преглеждам пощата.

Най-неотложното писмо беше от братовчедка ми Рода Деспард, която молеше за услуга. Хванах се за него, защото тази сутрин не ми се работеше и то беше чудесен предлог да изляза.

Отидох до „Кингс роуд“, взех такси и спрях пред дома на една приятелка — мисис Ариадне Оливър.

Мисис Оливър беше известна авторка на криминални романи. Прислужницата ѝ, Мили, бдеше над господарката си като цербер — бранеше я от набезите на външния свят.

Вдигнах въпросително вежди. Мили кимна утвърдително.

— Вървете при нея, мистър Марк — подкани ме тя. — Тази сутрин е в мрачно настроение. Дано я разведрите.

Изкачих се на втория етаж, чукнах на вратата и влязох без покана. Кабинетът на мисис Оливър беше обширен, тапетите бяха с екзотични птици, които гнездят в тропически дървеса. Самата мисис Оливър, очевидно на ръба на лудостта, кръстосваше стаята и си приказваше сама. Погледна ме безразлично и продължи да кръстосва. Невиждащите ѝ очи пробягваха по стените, поглеждаха през прозореца и от време на време се затваряха в мъчителен спазъм.

— Но защо — провикна се тя към небесата, — защо този идиот не каже веднага, че е видял папагала? Защо да не каже? Не е възможно да не го е видял! Обаче ако спомене, проваля всичко. Трябва да има изход... не може да няма...

Тя изстена, провря пръсти през късата си побеляла коса и вбесено я сграбчи. После ме погледна с прояснен поглед, каза ми:

— Здравей, Марк, аз полудявам! — и продължи да се вайка. — И тази Моника! Колкото повече се мъча да я направя симпатична, толкова по-вбесяваща става... Глупачка... И самодоволна! Моника... Моника ли? Името не ѝ подхожда. Нанси? Дали не е по-добре? Джоан? Всички са все Джоани. Същото е с Ан. Сюзън? Вече съм имала Сюзън. А Лучия? Лучия! Лучия! Лучия не е зле. Червенокоса. С поло... Черни чорапогащи? Във всички случаи — с черни чорапи.

Този мимолетен ведър лъч бе угасен от спомена за папагала и мисис Оливър се понесе пак отчаяно из стаята — местеше разсеяно предмети от маса на маса; внимателно постави калъфката с очилата в една лакирана кутия, в която вече имаше китайско ветрило, въздъхна дълбоко и заяви:

— Добре, че си ти!

— Много сте мила.

— Можеше да е всеки друг. Някоя глупачка с молба да открия благотворителен базар или агентът за застраховката на Мили, която тя за нищо на света не желае, или водопроводчикът (това нямаше да е чак толкова лошо, нали?). Или пък някой за интервю — с вечните притеснителни въпроси, всеки път все едни и същи. Кое ви подтикна към писането? Колко книги сте издали досега? Колко печелите? И т.н., и т.н. На ни един не зная отговора и се държа като глупачка. Ала какво

значение има всичко това, след като всеки миг ще полудея заради това какаду?

— Не ви хрумва как да стане, така ли? — изрекох съчувствено.
— Май по-добре да си вървя.

— Не, не — недей. Ако не друго, поне ме развличаш.

Приех този двусмислен комплимент.

— Искаш ли цигара? — попита мисис Оливър почти гостоприемно. — Тук някъде бяха. Погледни в капака на машинката ми.

— Имам, благодаря. Заповядайте. А, да, вие не пушите.

— Нито пия — каза мисис Оливър. — А нямаше да е лошо. На ония американски детективи, дето шишето с уиски им е винаги подръка в чекмеджето за яките, алкохолът веднага им разгадава загадките. Да ти кажа, Марк, направо не разбирам как се измъкват убийците в истинския живот. Според мен, още в мига след убийството всичко е пределно ясно.

— Глупости. Вие колко убийства имате досега?

— Най-малко петдесет и пет — заяви мисис Оливър. — Самото убийство е лесна работа. Мъчното е да го прикриеш. Защо да не си го извършил ти, а някой друг? След като просто се набиваш в очи.

— Но не и в завършения текст — обадох се аз.

— Е, да, а знаеш ли това какво ми струва? — мрачно кимна мисис Оливър. — Разправяй си каквото щещ, не е естествено няколко души да са на местопрестъплението, когато Б. е убит, и всеки един от тях да има мотиви да убие Б. — освен ако Б. е наистина отвратителен, а в такъв случай на всички ще им бъде все едно убит ли е бил или не и никак няма да ги интересува кой точно го е убил!

— Разбирам затруднението ви — казах. — Но след като петдесет и пет пъти сте го преодолявали, ще го преодолеете и този път.

— И аз това си казвам — усмихна се мисис Оливър, — повтарям си го непрекъснато, но при всяка нова книга загубвам увереност, а сега направо съм отчаяна.

И пак си сграбчи косите и започна да ги дърпа неистово.

— Спрете — викнах й. — Ще ги измъкнете из корен.

— Глупости! — възрази мисис Оливър. — Косата е яка. Макар че като имах шарка — бях на четиринайсет, — ми опада от високата температура. Голям срам. Шест месеца я чаках да порасне! Ужасно

нещо за момиче — те са суетни. Сетих се пак оня ден, като посетих Мери Делафонтейн в онази болница. Косата ѝ падаше също като моята тогава. Смятала, каза, щом се посъвземе, да си лепне отпред изкуствена коса. Ако си на шейсет, май не винаги пораства отново.

— Онази вечер наблюдавах как едно момиче оскуба косите на друго — рекох. Забелязах лека нотка на гордост в гласа си — като на човек, вътре в самия живот.

— Ти какви странни места посещаваш? — запита мисис Оливър.

— Едно кафене в Челси.

— О, Челси! — възкликна тя. — Според мен там всичко може да се случи. Битници, „спътници“, досадници и това ново „изгубено поколение“! Гледам да не пиша за тях — боя се, че ще объркам названията. Предпочитам да плувам в свои води.

— Като например?

— Ами например хора по време на презокеанско пътешествие, случки в старчески домове, в енорийски съвети, благотворителни разпродажби, музикални фестивали, продавачки в магазини, разни комитети, чистачки, млади хора, тръгнали да обикалят света с научни цели, ей такива...

Тя млъкна, задъхана.

— Но то не е никак малко — казах.

— И все пак ще трябва да ме заведеш в някой от твоите барове в Челси — да си поразширя кръгозора — замислено изрече мисис Оливър.

— Когато кажете. Тази вечер?

— Не, не тази вечер. Сега съм заета, пиша — или по-скоро тревожа се, че не мога да пиша. Това е най-досадното на писателството — макар че всъщност всичко е досадно, освен оня миг, в който си въобразяваш, че те осенява някоя прекрасна идея, и нямаш търпение да започнеш. Кажи, Марк, възможно ли е да се убие човек с дистанционно управление?

— Какво разбирате под дистанционно управление? Натискаш копче и отправяш смъртоносен радиоактивен лъч?

— Не, не, не научна фантастика — тя млъкна и се замисли. — Имам предвид черната магия.

— Восьчни фигурки и по тях карфици?

— Какви ти восъчни фигурки! — смъмри ме мисис Оливър. — Но стават странни неща — и в Африка, и в Карибието. Непрестанно го чувам. Как туземците се сгърчват и умират. Ву-ду, или жу-жу... Все едно — знаеш за какво приказвам.

Отговорих, че напоследък подобни неща се отдават на силата на внушението. Съобщава се на жертвата, че шаманът я е обрекъл на смърт — останалото го върши подсъзнанието.

Мисис Оливър изсумтя.

— Ако някой ми подметне, че са ме осъдили да легна и да умра, с огромно удоволствие ще срина очакванията му!

Засмях се.

— В жилите ви тече вековна скептична европейска кръв. Нямате предразположение.

— Значи все пак според теб би могло да се случи?

— Не съм достатъчно сведущ по въпроса. Откъде ви хрумна? Да не би новият ви шедьовър да е „убийство по внушение“?

— А, не. Задоволявам се със старомодна отрова за мишки или арсеник. Или с безотказния тъп предмет. Не обичам огнестрелни оръжия. Те са ми прекалено сложни. Но ти не си дошъл да говорим за книгите ми, нали?

— Така е. Всъщност братовчедка ми Рода Деспард урежда църковен празник и...

— Никога вече! — възкликна мисис Оливър. — Да ти кажа ли какво ме сполетя последния път? Организирах играта „Гонение на убиец“ и първото, на което се натъкнахме, беше истински труп! Още не мога да дойда на себе си!

— Няма да има такава игра. От вас се иска само да стоите в една шатра и да подписвате книгите си — срещу пет шилинга.

— Добрее — колебливо кимна мисис Оливър. — Това може. Ще трябва ли да откривам празненството? Или да бръцолевя безсмислици? Или да нося шапка?

Успокоих я, че ни едно от тези неща не се очаква от нея.

— За не повече от час-два — прилъгах я аз. — После ще се играе крикет — всъщност не, сега не е сезонът за крикет. Може би детски танци. Или състезание на маски...

Прекъсна ме лудият крясък на мисис Оливър:

— Това е! Бал след крикет! Ами да! Той го вижда от прозореца... да се издига във въздуха... и това го отвлича — и той не споменава за папагала! Колко е хубаво, че дойде, Марк. Да си жив и здрав!

— Не разбирам...

— Ти не, но аз разбирам — заяви тя. — Прекалено е сложно и не ми се губи време да обяснявам. Драго ми е, че те видях, но още по-драго ще ми е да си тръгнеш. Веднага!

— Разбира се. А за празненството...

— Ще си помисля. Сега ме остави на мира. О, Боже, къде са ми очилата? Ама как изчезват тези предмети...

ГЛАВА ВТОРА

I

Мисис Джерати отвори вратата на свещеническия дом с привичния си рязък жест. Сякаш не отговаряше на звънеца, а злобно е дебнела само за да викне: „Пипнах ли те!“

— Е, казвай какво искаш? — войнствено запитва тя.

На прага стоеше момче, нищожно, безлично и невзрачно — момченце като много други. То подсмъркна, защото беше хремаво.

— Тук ли живее свещеникът?

— Отец Горман ли ти трябва?

— Той — отвърна момчето.

— Кому трябва, къде и за какво?

— На „Бентал стрийт“, номер дваисет и три. Жената казва, че умирала. Изпраща ме мисис Копинс. Той е католическият поп, нали? Жената каза, че не й трябвал протестантският.

Мисис Джерати го увери, че е дошъл, където трябва, нареди му да почака и се оттегли. След около три минути се появи висок, възрастен свещеник с малка кожена чанта в ръка.

— Аз съм отец Горман — каза той. — „Бентал стрийт“ ли? Тя е край гаровите складове, нали?

— Точно. На две крачки е.

Поеха заедно, свещеникът с широка, свободна стъпка.

— Мисис Копинс, казваш? Тя ли е?

— Тя е хазайката. Дава стаи под наем. А трябва да на една от квартирантите. Дейвис май беше.

— Дейвис? Не я зная... не си спомням.

— От вашите е. Католичка. Не иска протестантин.

Свещеникът кимна. Скоро стигнаха до „Бентал стрийт“.

Момчето посочи една висока опушена къща сред редицата от високи, опушени къщи.

— Ей тука е.

— Няма ли да влезеш?

— Аз не съм оттук. Мисис Копинс ми даде един шилинг да ви повикам.

— Аха. Как се казваш?

— Майк Потър.

— Благодаря, Майк.

— Моля — отвърна Майк и си тръгна, подсвирквайки. Че някой друг умирал, му беше все едно.

Вратата на номер двайсет и три се отвори, мисис Копинс, едра, червендалеста жена, застана на прага и възторжено посрещна свещеника.

— Влизайте, влизайте. Тя май е много зле. В болницата ѝ е мястото, не тук. Позвъних им, но кой ги знае кога ще пристигнат. Като си счупи крака мъжът на сестра ми, трябваше да ги чака цели шест часа. Не ги е срам! И това ми било здравно обслужване! Парите ти ги прибират, а като ти потрябват — никакви ги няма!

Поведе свещеника нагоре по тясното стълбище и продължи да говори.

— Какво ѝ е?

— Имаше грип. Пооправи се. И според мен излезе, преди да е оздравяла. Снощи, като се прибра, беше като смъртник. Легна си. Не искаше да яде. Не искаше лекар. Тази сутрин направо гореше. Ударило я е в дробовете.

— Пневмония, така ли?

Задъхана, вместо потвърждение мисис Копинс изпухтя като локомотив. Тя отвори една врата, отдръпна се да пропусне свещеника, викна през рамото му:

— Ето ви го свещеника! Сега вече ще се оправите! — и се оттегли.

Отец Горман влезе. Стаята, подредена със старомодна викторианска мебел, блестеше от чистота. От леглото край прозореца една жена едва-едва се извърна към него. От пръв поглед се виждаше, че е тежко болна.

— Дойдохте... Нямаме много време. — Тя трудно поемаше дъх.
— Злина... ужасна... злина... аз трябва... трябва... не мога да умра така... Да се изповядам... изповядам... греха си... тежък е... тежък...
— Очите ѝ блуждаеха притворени.

Устните ѝ изричаха несвързан низ от думи.

Отец Горман пристъпи до леглото. Заговори ѝ, както беше говорил толкова пъти — толкова често. Думи успокоителни,

обнадеждаващи... словата на неговото призвание и неговата вяра. В стаята се възцари спокойствие... Страданието от изтерзаните очи изчезна...

А после, след като отецът изрече молитвите си и спря, умиращата пак заговори:

— Да се спре... трябва да бъде спряно... Вие ще...

Свещеникът отвърна успокоително:

— Ще сторя всичко необходимо. Имайте вяра в мен...

Скоро след това едновременно пристигнаха и лекарят и линейката. Мисис Копинс ги посрещна с мрачно задоволство.

— Закъсняхте — както винаги! Тя почина! — заяви хазяйката.

II

Отец Горман тръгна да се прибира в падащия здрач. Започваше да става мъгливо. Той спря и присви очи. Каква фантастична, каква невероятна история... Доколко беше плод на бълнуване и треска? Че в нея се криеше и истина, бе ясно — но до каква степен? Във всеки случай трябваше веднага да си запише имената, преди да ги е забравил. В дома му братството на свети Франциск вече сигурно се е събрало. Изведнъж реши, свърна в едно кафене, поръча си чаша кафе и седна. Порови в джоба на расото си. Ах, тази мисис Джерати — напомнил ѝ бе да му закърпи джоба. И както винаги, тя бе забравила! Бележникът, моливът и няколко дребни монети бяха паднали чак долу в подплатата. Успя да измъкне молива и две-три монети, ала бележникът — не. Донесоха му кафето и той помоли за лист хартия.

— Това става ли?

Беше разкъсана книжна кесия. Отец Горман кимна и я взе. Започна да пише имената — не биваше да забравя имената. А той не помнеше имена...

Вратата на кафенето се отвори, вътре нахлуха три момчета и шумно заеха една маса.

Отец Горман завърши бележките си. Сгъна хартията и понечи да я мушне в джоба, но си спомни, че е разпран. И стори онова, което бе правил и преди: натика сгънатата хартия в обувката си.

Някакъв клиент влезе тихо и седна в отсрещния ъгъл. Отец Горман сръбна от рядкото кафе, поиска сметката и плати. После стана и си тръгна.

Новият посетител също се раздвижи. Погледна си часовника, сякаш е закъснял, скочи и хукна навън.

Мъглата се спускаше бързо. Отец Горман ускори крачка. Познаваше своя квартал. Реши да пресече по малката уличка край железопътната линия. Възможно е да е осъзнавал, че някой крачи подире му, но не обърна внимание. А и защо?

Ударът го свари неподготвен. Той залитна напред и се строполи...

III

Подсвирквайки си, доктор Кorigан влезе в кабинета на участъковия криминален инспектор Лежъон и ведро обяви:

— Оправих се с твоя отец!

— А резултатът?

— Техническите подробности ще ги оставя за съдебния следовател. Някой здравата го е пребил. Още с първия удар го е довършил, но за по-сигурно е продължил. Гадна работа!

— Да — съгласи се Лежъон.

Беше як мъж, тъмнокос и сивоок. На вид бе кротък, но жестовете му бяха необичайно припрени и издаваха френската му хугенотска жилка.

Той изрече замислено:

— По-гадна, отколкото е нужно за обикновен обир, тъй ли?

— Значи е било обир?

— Така изглежда. Джобовеите му са обърнати и подплатата на расото е разпрана.

— Чудно какво може да са очаквали — каза Кorigан. — Повечето енорийски свещеници са бедни като църковни мишки.

— Разбили са му главата за по-сигурно — размишляваше Лежъон. — Бих искал да знам защо!

— Възможните отговори са два — обади се Кorigан. — Първият: сторил го е някой зъл млад нехранимайко, който обича жестокостта заради самата жестокост — напоследък все повече ги има за жалост.

— А вторият?

Докторът сви рамене.

— Някой си е отмъстил на твоя отец Горман. Това вероятно ли е?

Лежъон поклати глава.

— Почти не. Всички го познаваха, в квартала го обичаха. Не знам да е имал врагове. Не изглежда да е било обир. Освен...

— Освен какво? — запита Кorigан. — Полицията има заключение! Прав ли съм?

— Носел е нещо, което не е било взето. Всъщност намерихме го в обувката му.

Кориган подсвирна.

— Намирисва на шпионска история.

Лежън се усмихна.

— Далеч по-просто е от това. Джобът му бил скъсан. Сержант Пайн разпита икономката. Изглежда размъкната жена. Не му е поддържала дрехите както трябва. Призна, че понякога отец Горман имал навика да пъхва хартийка или писмо в обувката си — за да не паднат чак долу в подгъва на расото му.

— А убиецът не го е знаел?

— Убиецът се е сетил! Ако приемем, че е търсел точно тази хартийка, а не някакви си дребни стотинки.

— Какво има на хартийката?

Лежън отвори едно чекмедже и измъкна оттам неугледен къс смачкана хартия.

— Списък с имена — отговори той.

Кориган зачете с любопитство.

Ормирод
Сандфорд
Паркинсън
Хескит-Дюбоа
Шоу
Хармъндсуърт
Тъкъртън
Кориган?
Делафонтейн?

Той озадачено вдигна вежди.

— Забелязвам, че и аз съм в списъка!

— Някои от тези имена говорят ли ти нещо? — запита инспекторът.

— Нито едно.

— И не се познаваше с отец Горман?

— Не съм го и виждал.

— Значи не можеш да ни помогнеш.

— Имаш ли някаква представа какво означава този списък — ако изобщо значи нещо?

Лежбон не отговори направо.

— Едно момченце отишло у отец Горман към седем вечерта. Казало, че някаква жена умира и вика свещеника. Отец Горман тръгнал с него.

— Накъде, ако сте научили?

— Научихме. Не беше трудно, „Бентал стрийт“, номер дваисет и три. Къщата е на мисис Копинс. Болната била мисис Дейвис. Свещеникът бил там в седем и петнайсет и останал при нея около половин час. Мисис Дейвис починала малко преди да пристигне линейката, за да я отведе в болницата.

— Разбирам.

— След това намираме отец Горман в кафенето на Тони, една малка бедна дупка. Благоприлично, нищо криминално, предлага евтини закуски и не е много посещавано. Отец Горман си поръчал кафе. После, изглежда, си е бръкнал в джоба, не намерил каквото търси и помолил съдържателя, Тони, за хартия. Ето — той показа с пръст, — тази е хартията.

— И?

— Когато Тони му донесъл кафето, отецът пишел на листа. Скоро след това си тръгнал, без да изпие кафето (за което не го виня), понеже бил съставил списъка и го бил мушнал в обувката си.

— Кой са били в кафенето?

— Три момчета от тия сегашните хулигани влезли и седнали на една маса, някакъв по-възрастен клиент се настанил на друга. Този, възрастният, си излязъл, без да поръча.

— Дали е проследил свещеника?

— Възможно е. Тони не забелязал кога си е тръгнал. Не запомнил и как изглежда. Описва го като невзрачен. Почтен на вид. От онези, които приличат на всички останали. Среден на ръст, с тъмносиньо пардесю, а може да е било и кафяво. Нито тъмен, нито светъл. Няма причини да е замесен. Но знае ли човек? Не се е явил да съобщи, че е видял свещеника при Тони, ала все още има време. Разгласили сме, че умоляваме всеки, който е забелязал отец Горман между осем без петнайсет и осем и петнайсет, да ни се обади. Досега

са само двама: една жена и един фармацевт, чиято аптека е наблизо. Смятам да ги посетя. Две момчета са открили трупа в осем и петнайсет на „Уест стрийт“ — знаеш я. Това е по-скоро алея, покрай самата железопътна линия. Останалото ти е известно.

Кориган кимна. Почука по хартията.

— А за това какво мислиш?

— Смятам, че е важно — отвърна Лежън.

— Умиращата му е съобщила нещо и той си е записал имената, за да не ги забрави? Въпросът е — дали е щял да го направи, ако е било в нарушение на тайната на изповедта?

— А може да не е било — отвърна Лежън. — Да предположим например, че имената са свързани — да речем — с някакво изнудване...

— Такава ли ти е теорията?

— Все още нямам теория. Просто работна хипотеза. Тези хора са били обекти на изнудване. Умиращата е или изнудвачката, или е знаела за изнудването. Искала е да се покае, да се изповяда, да се пречисти, ако е възможно. Отец Горман се е нагърбил с това.

— И после?

— Останалото са догадки — въздъхна Лежън. — Да предположим, че изнудвачеството е било много доходно и някой е желал това да продължи. Този някой е знаел, че мисис Дейвис умира и е повикала свещеник. Другото е ясно.

— Питам се, защо според теб са тия въпросителни след последните две имена? — запита Кориган, вгледан в списъка.

— Може би отец Горман не е бил уверен, че правилно ги е запомнил.

— Нищо чудно да е било Мълиган, вместо Кориган — усмихна се докторът. — Възможно е. Ала например име като Делафонтейн — човек или го запомня, или не — нали ме разбираш? Странно, че не е посочен нито един адрес... — И той отново препрочете списъка.

— Паркинсън — наброяват се със стотици. Сандфорд, то се среща често; Хескит-Дюбоа е по-необичайно. Не са повече от неколцина, предполагам.

Той изведнъж се присегна и взе телефонния указател от бюрото.

— От Е до Л. Да видим. Хескит, мисис А... Джон и съдружие, водопроводчици... Сър Айсидор. Аха, ето! Хескит-Дюбоа, лейди,

„Елзмиър скуеър“, четиридесет и девет, Югозападен Лондон, 1. Дали да не й звъннем?

— И какво да кажем?

— Все нещо ще ни хрумне — небрежно вметна доктор Кориган.

— Давай!

— Какво? — сепна се Кориган.

— Давай, казах — кротко повтори Лежън. — Не гледай така стреснато. — Той вдигна слушалката. — Искам външна — Погледна Кориган: — Кой номер?

— Гроувнър 64578.

Лежън го повтори и подаде слушалката на Кориган.

— Приятно занимание!

Докато чакаше, Кориган го погледна смутено. Телефонът иззвъня няколко пъти, преди да вдигнат отгътък. После накъсан от хрипкаво дишане женски глас изрече:

— Гроувнър 64578.

— Домът на лейди Хескит-Дюбоа ли е?

— Ами... ами... да, всъщност...

Доктор Кориган я пресече:

— Мога ли да разговарям с нея, моля?

— Не, не е възможно! Лейди Хескит-Дюбоа почина през април.

— О! — смутен, доктор Кориган отмина въпроса „С кого разговарям, моля?“ и затвори.

— Затова ли ми предложи да позвъня?

Лежън се усмихна заядливо:

— Ние все пак не подминаваме очевидното — натъртено заяви той.

— През април — замислено повтори Кориган. — Преди пет месеца. Пет месеца, откакто изнудването или каквото е било там, вече не я тревожи. Не се е самоубила, или нещо от този род, надявам се?

— Не. Починала е от мозъчен тумор.

— Тогава да продължим — наведе се Кориган над списъка.

Лежън въздъхна:

— Не се знае дали списъкът има нещо общо с другото — изтъкна той. — Може да е най-обикновено убийство в мъглива нощ — и вероятността да открием убиеца е твърде малка, освен ако ни огрее щастieto...

Доктор Кorigан запитва:

— Имаш ли нещо против, ако продължа да се занимавам с този списък?

— Давай! От сърце ти желая успех.

— Което значи, че щом ти не си успял, аз доникъде няма да стигна! Не бъди толкова самоуверен. Ще се захвана с Кorigан. Мистър, мисис или мис Кorigан — с една голяма питанка накрая.

ΓΙΑΒΑ ΤΡΕΤΑ

I

— Нямам какво повече да ви кажа, мистър Лежън! Каквото знам, вече го казах на вашия сержант. Не зная коя беше мисис Дейвис, нито откъде се появи. Живя при мен около шест месеца. Плащаше си наема редовно, беше възпитана, тиха жена — какво повече очаквате да чуете, просто не знам!

Мисис Копинс спря да си поеме дъх и неприязнено изгледа Лежън. Той ѝ отвърна с кротката си, тъжна усмивка, която от опит знаеше, че въздействува.

— А иначе бих искала да ви помогна — призна тя.

— Благодаря. Това ни трябва — помощ. Жените по инстинкт знаят много повече от всеки мъж.

Това беше успешен ход.

— А! — възкликна мисис Копинс. — Жалко, че Копинс не е жив да ви чуе. Колко беше сприхав и високомерен! „Какво ми разправяш, че много знаеш, когато нямаш и понятие!“ — все това повтаряше и сумтеше. А девет от десетте пъти аз излизах права!

— Точно затова ми се ще да чуя какво мислите за мисис Дейвис. Как смятате — беше ли нещастна?

— Нещастна? Не, не бих казала. Делова. Изглеждаше много делова. Методична. Сякаш животът ѝ бе точно програмиран и всичко си вървеше по реда. Доколкото зная, работеше в някаква фирма за проучване вкуса на купувачите. Обикаляше и разпитваше хората какъв сапун на прах предпочитат или какво брашно, колко от седмичния си доход изразходват и как го разпределят. За мен това е да си вреш носа в хорските работи — за какво му е притрябвало на правителството или на някого друг, направо не разбирам. В края на краищата научаваш онова, което и без туй всеки знае — но напоследък то е нещо като модна лудост. Ала щом се налага да се върши, убедена съм, че бедната мисис Дейвис си е гледала работата както трябва. Изискани обноски, никакво любопитство, просто делова и сериозна.

— А дали знаете названието на фирмата или сдружението, за което е работила?

— Не. За жалост не го зная.

— Да е споменавала някои роднини?...

— Не. Разбрах, че е вдовица, съпругът ѝ починал отдавна. Боледувал от нещо, но не го споменаваше често.

— Казвала ли ви е откъде е — от кой край на страната?

— Според мен не беше лондончанка. Беше някъде, горе, от севера.

— Да сте почувствували нещо — нещо загадъчно в нея?

Лежън зададе въпроса боязливо. Каза си, че ако мисис Копинс се поддава на внушение... Но мисис Копинс не се възползува от подхвърлената ѝ възможност.

— Не, не съм. Поне от постъпките ѝ, не. Единственото, което малко ме озадачи, беше нейният куфар. Скъп, но вехт. Инициалите на него бяха заличени. Д. Д. Джеси Дейвис. Обаче първоначално е било Д. и нещо друго. Май че беше Х., но може да е било А. Отначало не обърнах внимание. Толкова хубави куфари се продават на втора ръка, евтино, естествено е после да смениш инициалите. Тя нямаше много багаж — само този куфар.

Лежън знаеше. Покойната притежаваше удивително малко лични вещи. Никакви писма, никакви снимки. Очевидно не е имала застраховка, спестовна или чекова книжка. Дрехите ѝ бяха от добро качество, всекидневни, почти нови.

— Намирате ли, че е била доволна от живота си?

— Да. Така ми се струва.

Той се замисли над колебливата нотка в гласа ѝ.

— Само ви се струва ли?

— Вижте, то не е нещо, над което човек се замисля. Беше материално задоволена, с хубава работа, без тревоги за насъщния. Не беше от приказливите. Но, разбира се, когато се разболя...

— Какво стана, като се разболя? — насърчи я той.

— Отначало много се притесни. Когато я хвана грипът, искам да кажа. Обърквало ѝ всичките планове, каза. Проваляло ѝ уговорените срещи и тъй нататък. Но грипът си е грип и хване ли те, трябва да се лекува. Остана в леглото, правеше си чай на газовия котлон, пиеше аспирина. Предложих ѝ да извикаме лекар, но тя каза, че нямало смисъл. Грипът се оправял само с лежане и с топло, и да не съм се навъртала край нея, да не се заразя. Когато се попривдигна, сготвих ѝ

по нещо. Гореща супа и препечен хляб. И от време на време оризов пудинг. Събори я, естествено, грипът, искам да кажа, но не повече от обичайното. Обикновено, като спадне температурата, тогава се усещаш потиснат — и с нея стана така. Седеше край газовата камина, спомням си, и ми каза: „Неприятно ми е, че имам толкова време за размисъл. Не обичам да се замислям. Това ме потиска.“

Лежън продължаваше да я слуша с внимание и мисис Копинс се вдъхнови.

— Дадох ѝ списания. Но тя май не можеше да се съсредоточи, за да чете. Веднъж, помня, ми каза: „Когато някои неща са нередни, по-добре е да не го знаеш, нали?“ Аз отвърнах: „Точно тъй, миличка.“ А тя: „Не зная — никога не съм била сигурна докрай.“ „Щом е тъй, викам, всичко е наред“ А тя: „Всичко, което съм вършила, е било почтено и чисто. Аз поне нямам за какво да се укорявам.“ Казах: „Разбира се, че нямате, мила.“ Но се питам, дали във фирмата, за която е работила, не е имало нещо нечисто в сметките и тя да е подразбрала — но да е решила, че не ѝ е работа да се бърка?

— Нищо чудно — кимна Лежън.

— Накрая се пооправи и се върна на работа. Предупредих я да не избързва. Останете си вкъщи още ден-два, казах. И ето на — колко съм била права! Когато се върна на втората вечер, веднага разбрах, че е с висока температура. Едва изкачи стълбите. Повикайте лекар, настоях, но тя не, не пожела. Ставаше все по-зле и по-зле през онзи ден, очите ѝ горят, страните ѝ пламнали и едва си поема дъх. А вечерта на другия ден едва събра сили да ми каже: „Свещеник. Трябва ми свещеник. И бързо... или ще е късно.“ Но не искаше нашия викарий. Искаше католически свещеник. Чак тогава разбрах, че била католичка, а не носеше нито кръст, нито нищо.

Обаче в дъното на куфара ѝ се бе намерило едно разпятие. Лежън не го спомена. Продължи да слуша.

— Видях малкия Майк на улицата и го изпратих за отец Горман от доминиканците. Обадих се и на доктора, и на болницата — по свое усмотрение, но не ѝ казах.

— И щом дойде свещеникът, го заведохте при нея?

— Да, заведох го. И ги оставих насаме.

— Някой от тях каза ли нещо?

— Не си спомням много точно. Аз самата ѝ говорих, казах ѝ, че щом свещеникът е вече тук, ще се оправи — опитвах се да я ободря, — но сега се сещам, че като затварях вратата, я дочух да споменава нещо за злина. Да — и още за някакъв кон — вероятно конни надбягвания. И аз залагам понякога — но в тия състезания, казват, ставали големи шмекерии.

— Злина — повтори Лежън. Думата го порази.

— Трябва да си изповядват греховете, преди да умрат, католиците, нали? Това ще е било.

Лежън не се съмняваше, че това е било, но въображението му заработи от изречената дума. Злина...

Трябва да има нещо по-особено в тази злина, каза си той, щом свещеникът, който е научил за нея, е бил проследен и пребит до смърт...

II

От другите квартиранти на мисис Копинс не научиха нищо. Двама от тях — банков чиновник и възрастен продавач в обувчарски магазин — живееха в къщата вече няколко години. Третата — двайсет и две годишна — бе дошла наскоро и работеше в близкия универсален магазин. И тримата познаваха мисис Дейвис само на външен вид.

Жената, която бе съобщила, че е зърнала отец Горман на улицата същата вечер, не знаеше нищо. Беше католичка, която посещавала църквата „Свети Доминик“ и никога не била разговаряла с отец Горман. Забелязала го да влиза от „Бентал стрийт“ в кафенето на Тони някъде към осем без десет. Това бе всичко.

Мистър Осбърн, собственикът на аптеката на ъгъла на „Бартън стрийт“, допринесе много повече.

Беше дребен мъж на средна възраст, с плешива валчеста глава, кръгло будно лице и очила.

— Добър вечер, господин главен инспектор. Елате отзад, може ли? — Той повдигна дъската на старомодния тезгях. Лежбон мина, прекоси малката лаборатория, където млад мъж и бяла престилка сръчно като фокусник приготвяше шишета с лекарства, и през нисък свод влезе в стаичка с няколко кресла, маса и бюро. Мистър Осбърн затвори завесите на свода заговорнически и седна в едното кресло, като подкани с ръка Лежбон да седне в другото. После се приведе към него с радостен блясък в очите.

— Предполагам, че ще мога да помогна. Беше спокойна вечер, нямах много работа — времето беше лошо. Помощничката ми беше на щанда. В петък затваряме чак в осем. Падаше мъгла и улицата беше опустяла. Бях излязъл на вратата да видя какво е времето и си мислех, че мъглата се спуска много бързо. Такава беше и метеорологичната прогноза. Постоях малко — вътре помощничката ми можеше да се оправи и без мен — кремове за лице, шампоани и тем подобни. И забелязах отец Горман да идва от другата страна на улицата. Виждам го, то се знае. Ужасно нещо е това убийство, да се нахвърлиш на такъв достоен човек. „Ето го отец Горман“ — си казах. Вървеше към

„Уест стрийт“, втората вляво преди железопътната линия — знаете я. Малко зад него вървеше друг мъж. Нямаше и да се сетя да му обърна внимание, но изведнъж той спря — рязко, точно срещу моята врата. Почудих се защо спира и тогава забелязах, че малко пред него отец Горман е забавил крачка. Не беше спрял. Но сякаш тъй дълбоко се беше замислил, че бе забравил да върви. После пак тръгна, тръгна и оня — забързано. Мина ми през ума, така да се каже, че вероятно познава отец Горман, иска да го настигне и да му каже нещо.

— А всъщност оня го е следял, така ли?

— Сега вече съм сигурен, че е било така — но тогава не се сетих за това. А мъглата падаше толкова бързо, че скоро ги изгубих от очи.

— Възможно ли ви е да опишете човека?

Лежън не очакваше утвърдителен отговор. Подготвен бе за обичайната неопределена характеристика. Обаче мистър Осбърн бе много по-различен от Тони, от „Кафенето на Тони“.

— О, да, смятам, че бих могъл — живо отвърна той. Беше висок...

— Висок ли? Колко висок?

— Около метър и осемдесет и пет, метър и осемдесет. Но може да е изглеждал по-висок, защото беше много слаб. Попрегърбен в раменете, с голяма адамова ябълка. Косата под меката шапка бе доста дълга. Голям орлов нос. Набиваше се в очи. Цветът на очите, естествено, не видях. Гледах го в профил. Около петдесетте. Съдя от походката. Младият мъж върви различно.

Лежън прецени наум разстоянието през улицата, после обратно към мистър Осбърн и се почуди. Дълбоко се зачуди...

Описание като това, дадено от аптекаря, можеше да означава едно от двете: би могло да е плод на необичайно живо въображение — имаше подобни примери, предимно от жени. Те обикновено си построяват въображаем портрет на представата си за убиец. Подобни портрети обаче най-често имат напълно недостоверни черти, като например лудешки поглед, рунтави вежди, огромни челюсти, свиреп израз. Описанието на мистър Осбърн напомняше действителна личност. В такъв случай Лежън очевидно бе попаднал на безценния свидетел — човек, който наблюдава точно, помни подробностите и е непоклатим в онова, което е видял.

Инспекторът отново прецени разстоянието през улицата. Погледът му се спря замислено на аптекаря. Запита:

— Вярвате ли, че ще познаете този човек, ако го срещнете отново?

— О, да! — с пълна увереност отвърна мистър Осбърн. — Никога не забравям физиономии. Едно от моите увлечения. Винаги съм казвал, че ако някой от онези убийци на съпруги влезе при мен да купи пакетче арсеник, на разследването без колебание ще дам показания срещу него под клетва. Все се надявах, че нещо от този род ще ми се случи някой ден.

— Но още не се е случило?

Мистър Осбърн тъжно призна, че не е.

— И вероятно вече няма да се случи — разочаровано до даде той. — Продавам аптеката. Предлагат ми чудесна сума и смятам да се оттегля в Борнмът.

— Аптеката ви е много хубава.

— Има традиции! — В гласа на Осбърн се прокрадна гордост. — От близо сто години сме тук. Първо дядо ми, поел баща ми. Хубава, улегнала, семейна професия. Но на младини не ми се струваше така. Потискаше ме. Като мнозина младежи и аз залитах по сцената. Уверен бях, че съм роден за актьор. Баща ми не се и опита да ме спре. „Виж какво може да излезе от теб, момче — каза. — Ще се увериш, че не си втори сър Хенри Ървинг^[1].“ И колко е бил прав! Мъдър човек беше баща ми. След по-малко от година и половина в театъра аз се върнах в аптеката. И за мен тя стана истинска гордост. Разполагаме с хубави, качествени материали. Старомодни. Но качествени. Ала днешното време е отчайващо за един фармацевт. Тия тоалетни принадлежности! Длъжен си да ги продаваш. Половината печалба идва от тези боклуци. Пудри, чернила, кремове, шампоани за коса и тоалетни чантички. Не ги и докосвам. Наел съм една млада жена, тя ги продава. Не, не е като едно време — да имаш аптека. Както и да е — спестил съм прилична сума, ще взема хубави пари и от продажбата и съм предплатил една чудесна виличка край Борнмът.

И додаде:

— Човек трябва да се оттегли от работата, докато още има сили да се радва на живота. Това е моето мото. Имам разнородни увлечения. Пеперудите например. Обичам да наблюдавам и птиците. А и

градинарство — купища книги съм натрупал за градинарство. Както и пътешествията. Може да тръгна на едно от презморските пътешествия — да поразгледам света, преди да е станало късно.

Лежьон стана.

— Е, желая ви щастие — каза той. — И ако, преди да напуснете нашия край, случайно видите оня човек...

— Веднага ще ви съобщя, мистър Лежьон. То се знае. Разчитайте на мен. С удоволствие. Както ви казах, физиономии не забравям! Ще се оглеждам. Ще бъда нащрек. О, да. Разчитайте на мен. С удоволствие!

[1] Хенри Ървинг (1838–1905), прочут английски актьор, изпълнител на Шекспирови роли. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

I

Разказва Марк Истърбрук

Излязох от театър „Олд Вик“ заедно с моята приятелка Хърмия Редклиф. Бяхме гледали „Макбет“. Валеше из ведро. Докато притичвахме през улицата до мястото, където бях паркирал, Хърмия несправедливо отбеляза, че на излизане от „Олд Вик“ винаги валяло.

— Необяснимо защо, но е така.

Не се съгласих. Казах ѝ, че за разлика от слънчевите часовници тя помни единствено дъждовните часове.

— Докато в Глиндеборн винаги ми върви — продължи Хърмия, като включвах на скорост. — Олицетворение на съвършенството; музиката, прекрасните цветни бордюри — особено белите цветни бордюри.

Говорехме за музикалния фестивал в Глиндеборн, когато тя внезапно изтърси:

— Да не смяташ да закусваме в Довър?

— В Довър ли? Каква странна идея. Смятам да вечеряме във „Фантазия“. След цялото обилно кръвопролитие и униение в „Макбет“ ни се полагат хубава храна и хубаво вино. От Шекспир огладнявам като звяр.

— Да. И от Вагнер. Сандвичите с пушена съомга в антрактите не са достатъчна подкрепа за тези терзания. А колкото до Довър, запитах, защото си поел нататък.

— Тука се заобикаля — обясних.

— Поувлече се в това обикаляне. Вече сме на „Олд (или беше Ню) Кент роуд“.

Огледах се внимателно и трябва да призная, че Хърмия, както винаги, беше права.

— Все се обърквам в тези пресечки — оправдах се.

— Объркващо е — съгласи се Хърмия. — Това безкрайно въртене около гара „Уотърлу“.

Накрая улучихме Уестминстърския мост и пак подхванахме разговора за постановката на „Макбет“, която току-що бяхме гледали. Приятелката ми Хърмия Редклиф беше хубава, млада двайсет и осем годишна жена. Имаше хероична осанка, съвършен гръцки профил и гъсти кестеняви коси, прибрани в кок на тила. Сестра ми я наричаше „приятелката на Марк“ с иронично натъртване на кавичките, което ме вбесяваше.

Във „Фантазия“ ни посрещнаха сърдечно и ни настаниха на малка маса до пурпурната кадифена стена. Ресторантът е заслужил доброто си име и масите вече са прекалено близо една до друга. Докато се настанявахме, от съседната маса радостно ни поздравиха. Дейвид Ардингги е преподавател по история в Оксфорд. Представи ни дамата си, много красиво момиче с модна прическа — рошави кичури стърчаха на всички посоки. Странното е, че много ѝ отиваше. Имаше огромни сини очи, а устата ѝ бе все полуотворена. Като повечето момичета на Дейвид, беше ужасно глупава. Дейвид, забележително умен млад мъж, намираще успокоение само с момичета, едва ли не малоумни.

— Това е любимката ми Попи — обясни той. — Запознай се с Марк и Хърмия. Те са много сериозни и интелектуални, тъй че съобразявай се. Идваме от мюзикъла „Ей тъй, за удоволствие!“ Прекрасно представление! Обзалагам се, че ние двамата сте гледали Шекспир или възстановка на Ибсен.

— „Макбет“ в „Олд Вик“ — обади се Хърмия.

— Как намирате постановката на Батърсън?

— Хареса ми — отвърна Хърмия. — Осветлението беше много интересно. И банкетната сцена е отлично поставена.

— А вещиците?

— Отвратителни! — възкликна Хърмия. — Но те винаги са отвратителни.

Дейвид кимна.

— Неминуемо се вмъква елемент на пантомимата — съгласи се той. — Подскачат неистово, държат се като трояк Цар на Демоните. И все очакваш някоя Добра фея да изникне в бели одежди с пайети и да изрече с безизразен глас:

*Злодействата ти няма да възтържествуват;
на Макбет те живота му ще струват!*

Засмяхме се, но Дейвид, който бе много наблюдателен, ме изгледа остро и запита:

— Какво ти е?

— Нищо. Просто оня ден размишлявах за Злото и Царя на Демоните в пантомимата. Да — и за добрите феи.

— По какъв повод?

— О, по повод нещо, което наблюдавах в едно кафене. В Челси.

— Колко си шик и колко си съвременен, нали, Марк? В Самото сърце на тамошното общество. В което богати наследнички, обути в чорапогачи, се омъжват за изгряващи футболисти. Там й е мястото на моята Попи, нали, пиленце?

Попи разтвори очи още по-широко.

— Мразя Челси — обади се тя. — „Фантазия“ ми харесва много повече! Храната тук е прекрасна.

— Браво на Попи. Но ти и без това не си достатъчно богата за Челси. Кажи още нещо за „Макбет“, Марк, и за ужасните вещици. Ако аз го поставях, знам точно как щях да ги направя.

На времето Дейвид беше виден член на „Оксфордското драматическо дружество“.

— И как?

— Съвсем нормални. Хитри старици. Като обикновени селски вещици.

— Но днес вече няма вещици, нали? — запита втренчилата се в него Попи.

— Така мислиш, защото си лондонско чадо. Все още във всяко английско село има по една вещица. Старата мисис Бляк, в третата къща нагоре по хълма. Предупреждават момченцата да не я дразнят, от време на време й носят яйца и домашни сладкиши. Защото — и той размаха заканително пръст, — раздразниш ли я, кравите ти ще пресъхнат, картофите ти няма да вържат или малкият Джони ще си навехне глезена. С мисис Бляк трябва винаги да си добре. Никой не го изрича гласно — ала всички го знаят!

— Шегуваш се! — обади се Попи.

— Нищо подобно. Прав съм, нали, Марк?

— Тия суеверия са отмрели напълно с всеобщото образование — скептично изрече Хърмия.

— Но не и в затъntenите краища на страната. Ти как смяташ, Марк?

— Може би си прав — отвърнах замислено. — Макар че — знам ли? Много малко съм живял на село.

— Не виждам как би могъл да поставиш вещиците като обикновени жени — върна Хърмия разговора към темата. — Нали трябва да излъчват нещо свръхестествено?

— Не, защо? — разпали се Дейвид. — То е също като лудостта. Никак не е страшно, ако наблюдаваш някой, който беснее и залита насам-натат със сламки в косите и изглежда луд! Но помня — веднъж ме пратиха да занеса писмо на един лекар в психиатрична болница и трябваше да го почакам в някаква стая, където една мила възрастна женица седеше и пиеше мляко. Тя подхвърли банална фраза за времето, после изведнъж се наведе към мен и шепнешком запита: „Нали вашето бедно детенце е погребано в стената зад камината! — А после кимна и заяви: — Дванайсет и десет. Всеки ден по това време. Правете се, че не виждате кръвта.“ И тъкмо от този делови тон, с който го изрече, ми се изправиха косите!

— Наистина ли някой беше погребан зад камината? — полюбопитствува Попи.

Дейвид не й отговори и продължи:

— Да вземем медиумите. Започва се с транс, затъмнени стаи, почуквания и похлопвания. Подир което медиумът става, оправя си прическата и се запътва към къщи да вечеря с риба и пържени картофи — съвсем обикновена жизнерадостна женица!

— Следователно ти си представяш вещиците като три шотландски баби, надарени с прозрение — прилагат дарбите си тайно, мърморят заклинания край врящия котел и викат духове, но си остават всъщност обикновена групичка от три старици. Да — би могло да е много внушително.

— Ако изобщо някой се съгласи да го изиграе така — сухо подхвърли Хърмия.

— Тук си права — кимна Дейвид. — От най-малкия намек за лудост в текста актьорите изпадат във възторг! Същото е и с

внезапната смърт. Няма актьор, готов безмълвно да припадне и да се строполи мъртъв. Дай му да стене, да залита, да избелва очи, да му спира дъхът, да се хваща за сърцето, за главата, да го превърне в цял спектакъл. Като казах спектакъл — как ти се вижда Фийлдинг в ролята на „Макбет“? Критиците са разделени.

— Намирам го прекрасен — отвърна Хърмия. — Тази сцена с лекаря след сцената, в която лейди Макбет броди насън. „Навярно знаеш на болен разум да предписваш цяр...“ Той изяснява нещо, за което не се бях сетила — че направо нарежда на лекаря да я убие. А всъщност обича жена си. Изтъква борбата между страха си и своята любов. Думите „Могла би да умреш и по-нататък“ са най-затрогващите, които съм чувала.

— Представям си колко щеше да се изненада Шекспир, ако видеше как го поставяме днес — сухо отбелязах аз.

— Ако ме питаш, Бърбидж^[1] и трупата му още навремето са смазали духа му — каза Дейвид.

Хърмия измърмори:

— Вечното потресение на автора от безобразията на режисьора.

— Нали някой казваше, че всъщност Бейкън е писал Шекспировите неща? — запита Попи.

— Тази теория е много остаряла — мило ѝ отвърна Дейвид. — А какво знаеш за Бейкън?

— Той е изобретил барута! — тържествуващо изрече Попи.

Дейвид ни погледна:

— Разбирате ли защо обичам това момиченце? — усмихна се той. — Нещата, които знае, са абсолютно неочаквани! Франсис, а не Роджър, любов моя.

— Видя ми се интересно, че Фийлдинг изпълнява ролята и на Третия убиец. Има ли друг прецедент?

— Вероятно има — каза Дейвид. — Трябва да е било много удобно навремето, потрябва ли ти убиец, да можеш веднага да си намериш. Защо не е така и днес?

— Но то е така — възрази Хърмия. — Гангстерите. Качулките — или как им казваха. Чикаго.

— О! — възкликна Дейвид. — Аз нямах предвид гангстерството, изнудвачеството, престъпния свят. А простия, обикновен народ, когато трябва да се отърве от някого. От съперник; от леля си Емили, богата,

но дълголетна; от досадния съпруг. Представяте ли си — позвъняваш в „Хародс^[2]“ и поръчваш: „Моля, изпратете ми двама добри убийци, ако обичате!“

Всички се засмяхме.

— Но и сега има начини за това, нали? — обади се Попи.

— Какъв начин, пиленце? — учуди се Дейвид.

— Ами хората могат да го направят, ако искат... Хората като нас, както казваш. Само че, според мен, е много скъпо.

Очите на Попи бяха огромни и простодушни, устните — полуотворени.

— Какво имаш предвид? — настоя Дейвид.

Попи се смути.

— О... изглежда... май се обърках. Имах предвид „Сивия кон“. Неща от тоя род.

— Сив кон ли? Какъв сив кон?

Попи пламна и сведе очи.

— Извинявайте. Просто нещо, което някой беше споменал — но май всичко съм объркала.

— Хайде, поръчай си един хубав десерт — мило я подкани Дейвид.

[1] Джеймс Бърбидж — поч. 1597, прочут Шекспиров изпълнител. — Б.пр. ↑

[2] Един от най-скъпите и модни универсални магазини в Лондон. — Б.пр. ↑

II

Както знаем, едно от най-странните неща в този живот е, че когато стане дума за нещо, до двайсет и четири часа то почти винаги отново се споменава. Тази сутрин това се потвърди.

Телефонът ми иззвъня и аз вдигнах:

— Флакман 73841.

Някой ахна в слушалката. После нечий глас изрече задъхано и дръзко:

— Размислих и ще дойда!

Панически опитах да се ориентирам.

— Прекрасно — отвърнах, мъчейки се да проумея. — Тъъ...
вие...

— Защото — продължи гласът — гръмотевицата поразява само веднъж.

— Да не би да сте сбъркали номера?

— Не, не съм. Ти си Марк Истърбрук, нали?

— Ясно! — възкликнах. — Мисис Оливър.

— О! — изненада се гласът. — Не ме ли позна? Не се сетих. Относно празненството на Рода. Ще дойда и ако иска, ще давам автографи.

— Страшно сте мила. Естествено, ще пренощувате у тях.

— Но няма да има прием, нали? — притесни се мисис Оливър.
— Нали разбираш — продължи тя, — хората те заговорват, разпитват те пишеш ли нещо в момента, сякаш не виждат, че в момента пиеш бира или доматен сок, или джинджилова лимонада и изобщо не пишеш. Казват ми, че харесвали моите книги — което е приятно, но аз не знам какво да отговарям. Ако кажа: „Драго ми е“, звучи като: „Приятно ми е да се запознаем.“ Изтъркана фраза. И е точно така. И няма да ме карат да ходим до „Розовия кон“ и да се наливаме с бира, нали?

— „Розовия кон“ ли?

— Добре де — „Сивия кон“ исках да кажа. Не обичам кръчмите. В краен случай пия и бира, но от нея бълбукам!

— Какво точно е „Сивия кон“?

— Ами там има такава кръчма, нали? Или май беше „Розовия кон“? А дали пък не беше някъде другаде? Може и да съм си я измислила. Какво ли не измислям!

— Как върви с папагала? — запитах.

— Папагалът ли? — озадачи се мисис Оливър.

— И балът след състезанието по крикет?

— Слушай! — възмути се мисис Оливър. — Ти или си се побъркал, или не си изтрезнял. Розови коне, папагали, балове след крикет!

И затвори.

Премислях това повторно споменаване на „Сивия кон“, когато телефонът пак иззвъня.

Този път беше мистър Соумс Уайт, достопочтен адвокат, който искаше да ми напомни, че според завещанието на кръстницата ми, лейди Хескит-Дюбоа, имам право да получа три от нейните картини.

— Няма нищо особено ценно — обясни мистър Соумс Уайт с приглушения си меланхоличен глас. — Но разбрах, че навремето сте се възхитили от някои картини на покойната.

— Тя имаше няколко прелестни акварела с индийски пейзажи — обясних аз. — Спомням си, че вече ми писахте по този въпрос, но бях забравил.

— Точно така — отвърна мистър Соумс Уайт. — Сега вече завещанието е легализирано и изпълнителите, сред които съм и аз, уреждат разпродажбата на вещите на лондонския ѝ дом. Ако можете да прескочите до „Елзмиър скуеър“ в някой от тия дни...

— Отивам веднага — казах.

Сутринта явно бе неблагоприятна за работа.

III

Понесъл трите акварела подмишница, аз излязох от „Елзмиър скуеър“ четиридесет и девет и тозчас се сблъсках с някой, който се качваше към входната врата. Извиних се, той също ми се извини и вече вдигах ръка да спра едно минаващо такси, когато нещо прищрака в ума ми и аз рязко се извърнах да попитам:

— Прощавайте — не сте ли Кориган?

— Да, а вие — вие сте Марк Истърбрук!

Джим Кориган и аз дружахме навремето в Оксфорд, но оттогава бяха минали повече от петнайсет години, без да се срещнем.

— Стори ми се, че те познавам, но не се сетих откъде — обясни Кориган. — От време на време чета твоите статии — и то с удоволствие.

— А ти? С научна работа ли се захвана, както искаше тогава?

Кориган въздъхна.

— Почти не. Това е скъпо нещо — да работиш сам. Освен ако не попаднеш на някой интелигентен милионер или ентузиазизиран тръст.

— Чернодробен метил — нали това беше?

— Каква памет! Не, от метила се отказах. Сега работя върху секретията на мандариновите жлези и тяхното въздействие. Не си и чувал за тях. Свързани са с далака. Очевидно напълно безполезни!

Обясняваше с увлечението на учен.

— Тогава защо?

— Ами... — В гласа му се прокрадна неловкост. — Има теория, че може би влияят върху поведението. Най-общо казано, те са нещо като спирачната течност в автомобила. Няма ли течност — спирачките отказват. При човека намалението на тези секрети би могло — казвам би могло — да го превърне в престъпник.

Подсвирих.

— И къде остава Първородният грях?

— Къде наистина? — усмихна се доктор Кориган. — Отците ще се разбунтуват, нали? За жалост никой не се хваща на моята теория. Затова съм полицейски лекар. Много е интересно. Какви ли не

криминални типове. Но няма да те отегчавам с работата си — освен ако не обядваме заедно, искаш ли?

— С удоволствие. Но ти отиваше тук — кимнах към къщата зад Кориган.

— Не съвсем — отвърна Кориган. — Канех се да се промъкна тайно.

— Вътре е само икономката.

— Така си и мислех. Исках да понауча нещо за покойната лейди Хескит-Дюбоа.

— От мен ще научиш повече, отколкото от икономката. Тя ми беше кръстница.

— Така ли? Какъв късмет. Къде ще хапнем? Знам едно местенце зад „Лоундис скуеър“ — скромно е, но рибената им супа е чудесна.

Настанихме се в малкия ресторант — бледо момче във френски моряшки панталони поднесе димящ супник.

— Великолепна! — възкликнах, след като опитах супата. — Е, Кориган, какво искаш да знаеш за дамата? И всъщност защо?

— Защо — е дълга история — отвърна приятелят ми. — Първо ми обясни, каква беше старата дама?

Обмислих.

— Беше старомодна — казах. — С викторианско възпитание. Вдовица на бивш губернатор на някакъв незначителен остров. Заможна беше и си обичаше удобствата. Зимите прекарваше в Ескориал и места от този род. Домът ѝ е отвратителен, претъпкан с тежка викторианска мебел и най-безвкуските претрупани сребърни предмети от викторианско време. Деца нямаше, имаше две доста възпитани пуделчета, за които умираше. Беше догматична и заклета консерваторка. Мила, но тиранична. С много определени възгледи. Какво повече искаш да научиш?

— И аз не знам — отвърна Кориган. — Дали според теб е била обект на изнудване?

— На изнудване ли? — ахнах изненадано. — Не мога да си представя нещо по-невероятно. За какво става дума?

И тогава научих обстоятелствата по смъртта на отец Горман.

Оставих лъжицата и запитах:

— А този списък с имена? Имаш ли го?

— Оригинал — не. Но го преписах. Ето го.

Взех листа, който той измъкна от джоба си, и зачетох.

— Паркинсън? Знам двамина. Артър, който постъпи във флота. И Хенри Паркинсън, в едно от министерствата. Ормирод — има един майор Ормирод в полицията; Сандфорд — старият ни свещеник от моето детство се наричаше Сандфорд. Хармъндсуърт? — Не. Тъкъртън... — Замълчах. — Тъкъртън... Да не е Томазина Тъкъртън?

Кориган ме изгледа въпросително.

— Възможно е. Коя е тя и с какво се занимава?

— Вече с нищо. Преди седмица вестниците съобщиха за смъртта ѝ.

— Това не ни помага много.

Продължих да чета.

— Шоу. Познавам един зъболекар Шоу и Джеръм Шоу, кралски съветник... Делафонтейн — това име го чух наскоро, но не помня къде. Кориган. Това ти ли си?

— Искрено се надявам, че не съм. Имам чувството, че да си в този списък не носи щастие.

— Може би. А какво те навежда на мисълта за изнудване във връзка с него?

— Идеята е на криминалния инспектор Лежън, ако се не лъжа. Беше най-вероятното предположение... но има и други. Възможно е да е списък на контрабандисти на наркотици или на наркомани, или на тайни агенти — всъщност всичко би могло да бъде. Само едно е сигурно — бил е достатъчно важен, щом е извършено убийство, за да се отнеме.

— Винаги ли се вживяваш така в полицейската страна на твоята работа? — запитах с любопитство.

Той поклати глава.

— Не бих казал. Интересува ме характерът на престъпника. Произход, възпитание и по-специално функцията на жлезите — всичко това!

— А тогава защо си се хванал с този списък?

— Убий ме, ако знам — бавно отвърна Кориган. — Вероятно защото си намерих името в него. Да живеят Коригановци! Един Кориган спасява друг Кориган.

— Спасява? Значи си убеден, че това е списък на жертви — а не списък на злодеи! А защо да не е или едното, или другото?

— Прав си. Странна е тази моя увереност. А може да е подсъзнателно. Или нещо във връзка с отец Горман. Не съм го срещал много често, но той беше изискан човек, уважаван от всички и обичан от паството си. Беше от непоколебимите борци. Набил съм си в главата, че за него този списък е бил въпрос на живот и смърт...

— Докъде стигна полицията?

— О, има напредък, но то е дълга работа. Тук проверяват, там проверяват. Проследяват предците на жената, която го е повикала в онази вечер.

— Коя беше тя?

— Нищо загадъчно около нея. Вдовица. Предполагаме, че съпругът ѝ е имал връзка с конните надбягвания, но май не е вярна. Работела за малка търговска фирма — за проучване вкуса на клиентите. Нищо съмнително. Малка фирма с добро име. Там почти не я познават. Произхождала от Северна Англия — Ланкашиър. Единственото странно при нея е, че имаше твърде малко лични вещи.

Вдигнах рамене.

— Предполагам, че това се отнася до много повече хора, отколкото си мислим. Това е самотен свят.

— Да, прав си.

— И тъй, ти реши да се включиш?

— А, само душа насам-натам. Хескит-Дюбоа е необичайно име. Сметнах, че ако понауча нещо за тази дама... — Той не довърши мисълта си. — Но от това, което ми казваш, тук няма никаква нишка.

— Нито е наркоманка, нито контрабандистка на наркотици — уверих го аз. — Не е и тайна агентка. Животът ѝ е прекалено безукорен, за да са я шантажирали. Не си представям в какъв списък би могла да попадне. Бижутата си пазеше в банката, значи не е била интересна за крадците.

— Да знаеш някои други Хескит-Дюбоа? Синове?

— Нямаше деца. Май има племенник и племенница, но с различно име. Мъжът ѝ е единствено дете.

Кориган кисело подхвърли, че съм му бил особено полезен. Погледна си часовника, заяви ведро, че имал да нареже някого, и се сбогувахме.

Замислен се прибрах, разбрах, че ми е невъзможно да се вдам в работата си, и накрая нещо ме подтикна да позвъня на Дейвид

Ардингги.

— Дейвид? Тук е Марк. Онова момиче, с което ме запозна миналата вечер. Попи. Как ѝ е презимето?

— Смяташ да ми отнемеш гаджето, така ли?

Дейвид звучеше силно развеселен.

— Ти ги имаш много — отвърнах. — Ще ми отстъпиш поне едно.

— Но ти си имаш една от тежката категория, драги. Мислех, че ходиш с нея.

Ходел съм! Отвратителна дума. И все пак, казах си, поразен от изразителността ѝ, колко добре описва отношенията ми с Хърмия. Защо тогава ме потисна? Винаги подсъзнателно съм смятал, че един ден Хърмия и аз ще се оженим... Харесваше ми повече от всяка друга. Имахме толкова общо...

Без никаква причина, доиска ми се да се прозеея... Бъдещето ни се простираше пред нас. Хърмия и аз ще посещаваме сериозни спектакли — това е съществено. Разговори за изкуството — за музика. Без съмнение Хърмия бе съвършената партньорка.

Но скучна, подвижна насмешливо дяволчето от подсъзнанието ми. Това ме възмути.

— Ти заспа ли? — запита Дейвид.

— Не, разбира се. Истината е, че твоята Попи ми се стори много освежаваща.

— Прекрасна дума! Такава е — ако се поема на малки дози. Всъщност се казва Памела Стърлинг и работи в една от ония шикозни цветарници в Мейфеър. Сецаш се — три сухи клончета, лале с обърнати навънка листа и едно лаврово листо. Цена — три гвинеи.

Даде ми адреса.

— Изведи я и се позабавлявай — изрече той мило и покровителствено. — Ще се разведриш. Това момиченце е много невежо — съвсем е празноглаво. Ще повярва каквото и да ѝ кажеш. Но е целомъдрена — не лелей напразни надежди.

IV

Влетях в портала на „Цветарско студио О. О.“ с известно притеснение. Замая ме мирис на гардения. Роякът момичета в зелени туники, досущ като близначки на Попи, съвсем ме обърка. Накрая я разпознах. Тя напрегнато записваше някакъв адрес и очевидно се измъчваше над правописа. Когато се освободи, след като се бе затруднила с рестото за банкнота от пет лири, аз привлякох вниманието ѝ.

— Запознахме се миналата вечер — с Дейвид Ардингли.

— О, да! — възкликна топло Попи, а погледът ѝ разсеяно премина над главата ми.

— Искан да ви попитам нещо. — Изведнъж ме обхванаха угризения. — Дали да не купя цветя?

Като автомат, на който са натиснали нужното копче, Попи изчурулика:

— Имаме чудесни рози, току-що откъснати.

— Тези тук, жълтите? — наоколо беше потънало в рози. — По колко са?

— Много, много са евтини — изрече Попи с меден гласец. — Само пет шилинга едната.

Преглътнах и заявих, че ще взема шест.

— И няколко от тези много, много прекрасни стръкчета към тях?

Погледнах колебливо към много прекрасните стръкчета, които изглеждаха полуувехнали. Вместо това избрах няколко светлозелени клонки от свежа папрат и очевидно ѝ паднах в очите.

— Искан да ви запитам нещо — подхванах отново, докато тя несръчно подреждаше зеленината около розите. — Онази вечер споменахте за нещо, наречено „Сивия кон“.

Попи така се стресна, че изтърва и розите, и зеленината.

— Бихте ли ми казали малко повече за това?

Както се бе навела към пода, Попи изведнъж се изправи.

— Какво казахте? — запита тя.

— Питан ви за „Сивия кон“.

— Сив кон ли? Какво имате предвид?

— Миналата вечер го споменахте.

— Нищо подобно! За пръв път чувам за подобно нещо!

— Някой ви бил казал за него. Кой беше?

Попи си пое дълбоко дъх и изрече на скороговорка:

— Понятие нямам за какво говорите! И ни е забранено да разговаряме с клиенти... — Тя метна хартията върху моя букет. — Трийсет и пет шилинга, моля.

Подадох ѝ две банкноти по една лира. Тя мушна в ръката ми шест шилинга и бързо се извърна към друг клиент. Забелязах, че ръцете ѝ потреперват.

Бавно излязох навън. Повървах известно време и осъзнах, че бе назовала погрешна цена (стръкче папрат струваше седем шилинга и шест пенса) и ми бе върнала по-голяма сума. Досега грешките ѝ в сметките бяха в обратна посока.

Представих си отново глупавото ѝ лице и широко разтворените очи. В тях се четеше нещо...

„Уплаха — казах си. — Смъртна уплаха... Но защо? Защо!“

ΓΛΑΦΑ ΠΕΤΑ

I

Разказва Марк Истърбрук

— Ох, колко ми олекна! — въздъхна мисис Оливър. — Най-после свърши и нищо не се случи!

Всички се чувствуваха облекчени. Празненството на Рода бе преминало като всяко подобно празненство. Лудо притеснение за времето, което в ранното утро изглеждаше крайно неустановено. Енергични спорове за това, дали да сложат щандовете на открито, или всичко да се подреди в дългия хамбар и под голямата шатра. Бурни местни разправии около сервирането на чая, за зеленчуковите щандове и тъй нататък. Тактично уреждане на недоразуменията от страна на Рода. Периодично бягство на милите, но недисциплинирани нейни кучета, които уж трябваше да стоят заключени в къщата, от страх, че няма да се държат както подобава на това голямо празненство. Страховете се оправдаха докрай! Появата на приятна, но неизвестна кинозвезда, увита в сиви кожи, за откриване на празненството, нещо, което тя извърши с подобаващо очарование, като за всеобщо удивление вметна няколко думи за тежката съдба на бежанците, след като предмет на празненството бе събиране на помощи за възстановяване на църковната кула. Невиждан успех на щанда за напитки. Обичайният недостиг на дребни пари за рестото. Вавилонско стълпотворение по време на чая, когато всички присъстващи се втурнаха към шатрата и искаха да се обслужат едновременно.

И накрая благословеното падане на вечерния здрач. Танците на местните жители в дългия хамбар още продължаваха. Очакваше се подпалването на кладата и фойерверките, но изтощените домакини се бяха прибрали в къщата и хапваха оскъдни парченца студено печено в трапезарията, увлечени в разпокъсан разговор, при който всеки си приказва каквото му мине през ума и не слуша какво говори другият. Чувствувахме се отпуснати и доволни. Освободените кучета дъвчеха кокали под масата.

— Събрахме повече, отколкото миналата година „За спасението на децата“ — радостно обяви Рода.

— Просто не мога да разбера как Майкъл Брент три години подред намира заровеното съкровище — обади се шотландката мис Макалистър, гувернантка на малките. — Дали пък някой не му подсказва предварително къде е?

— Прасето го спечели лейди Брукбанк — каза Рода. — Никак не го искаше. Изглеждаше много смутена.

Групата се състоеше от братовчедка ми Рода, съпруга ѝ полковник Деспард, мис Макалистър, една млада червенокоса жена с прозвище Джинджър, мисис Оливър, викарият Калеп Дейн Калтроп и съпругата му. Викарият бе мил възрастен, високообразован човек, който с опиянение изричаше подходящи цитати от класиците. Тази негова слабост, която обикновено смущаваше и прекъсваше разговорите, сега идваше тъкмо на място. Викарият не очакваше похвала за своя високопарен латински — стигаше му наградата, че е подбрал цитата.

— Както казва Хораций... — започна той с грейнало лице. Настъпи обичайната пауза, а после Джинджър замислено отбеляза:

— Според мен мисис Хорзфол не постъпи честно с шампанското — племенникът ѝ спечели бутилката.

Мисис Дейн Калтроп, проникателна жена с красиви очи, бе спряла поглед на мисис Оливър. Изведнъж тя запита:

— Какво очаквахте да се случи на това празненство?

— Ами убийство или нещо от този род!

Мисис Калтроп се усмихна.

— Но защо?

— Просто така. Всъщност не е особено вероятно. Ала на последното празненство, което посетих, стана точно това.

— Разбирам. И разстроихте ли се?

— Много.

Викарият премина от латински на гръцки. След съответната пауза мис Макалистър изрази съмнения относно томболата за живата патица.

— Любезно беше от страна на стария Лъг от „Кралския герб“ да изпрати ония дванайсет бутилки бира за щанда с напитките — отбеляза Деспард.

— „Кралския герб“ ли? — рязко се обадох аз.

— Местната пивница, миличък — обясни Рода.

— А няма ли наоколо и друга пивница — „Сивия кон“, нали така беше? — обърнах се към мисис Оливър.

Никой не реагира на думите ми. Извърнатите към мен лица бяха спокойни и вяли.

— „Сивия кон“ не е пивница — обясни Рода. — Искам да кажа, вече не е.

— Беше стара кръчма — допълни Деспард. — Още от шестнайсти век. Но сега си е обикновена къща. Според мен трябваше да ѝ променят името.

— О, не! — възкликна Джинджър. — Би било ужасно глупаво да я нарекат „Домът край пътя“ или „Красивата гледка“. Аз смятам, че „Сивия кон“ е много по-хубаво, а те пазят и старата кръчмарска табела. Сложили са я в рамка и виси в преддверието.

— Кой са „те“? — попитах.

— Собственица е Тирза Грей — отвърна Рода. — Не я ли видя днес? Стройна жена с къса прошарена коса.

— Тя е окултистка — намеси се Деспард. — Занимава се със спиритуализъм, транс и магия. Не съвсем черна магия, но неща от този род.

Джинджър внезапно и звънко се разсмя.

— Прощавайте! Представих си мис Грей като мадам Дьо Монтъоспан^[1] върху олтар от черно кадифе!

— Джинджър! — смъмри я Рода. — Не пред викария!

— Извинявайте, мистър Дейн Калтроп.

— Няма нищо — лицето на викария сияеше. — Както казват древните... — и той продължи на гръцки.

След поредната почтителна пауза аз подхванах настойчиво:

— И все пак бих искал да зная кои са „те“ — мис Грей и кой друг?

— И една нейна приятелка, която живее там. Сибил Стамфордс. Мисля, че тя е медиумът. Сигурно си я забелязал — отрупана с мъниста и скарабей, понякога облича сари — чудя се защо — кракът ѝ не е стъпвал в Индия...

— И Бела — каза мисис Дейн Калтроп. — Тя им готви. А освен това е вещица. От село Литъл Дънинг е. Там я знаят като майсторка на

магиите. То ѝ е родова черта. Майка ѝ също беше вещица.

Говореше много делово.

— От думите ви излиза, че вярвате в магьосничеството, мисис Калтроп! — възкликнах аз.

— Разбира се! В това няма нищо загадъчно, нито пък тайно. Съвсем нормално е. Наследствена дарба. Децата не смеят да ти гонят котката, а хората от селото носят от време на време ту извара, ту мармалади.

Изгледах я учудено. Очевидно не се шегуваше.

— Сибил днес ни помогна — предсказваше бъдещето — обясни Рода. — Беше в зелената шатра. Много познава.

— Обеща ми светли бъднини — засмя се Джинджър. — Пари в ръката. Красив тъмнокос чужденец отвъд морето, двама съпрузи и шест деца. Много беше щедра!

— Момичето на Къртис излезе от нея ухилено до ушите — каза Рода. — А после беше много хладна с любимия си. Заяви му да не си въобразявал, че е единственият мъж на този свят.

— Бедният Том — възкликна съпругът ѝ. — А той остана ли ѝ длъжен?

— О, не. „Ако ти кажа на мен какво ми каза — отвърна той, — ще си прехапеш езика, момиченце!“

— Браво на Том!

— Старата мисис Паркър беше ужасно кисела — засмя се Джинджър. — „Глупости! Не ѝ вярвайте нито дума!“ — така каза. Обаче мисис Крипс се намеси: „Ти, Лизи, знаеш много добре, че мис Стамфордс вижда нещата така, както другите не могат, и мис Грей знае дори часа, в който някой ще умре. Никога не бърка! Направо ме е страх от нея.“ А мисис Паркър отговори: „О — за смъртта е друго нещо. То е дарба.“ А мисис Крипс: „Тъй или инак, за нищо на света не бих посмяла да оскърбя никоя от трите!“

— Това е много интересно. Ще ми се да се запозная с тях — замислено изрече мисис Оливър.

— Утре ще ви заведем — обеща полковник Деспард. — Старата пивница заслужава да се види. Превърнали са я в удобно жилище, без да нарушат същността ѝ.

— Утре заранта ще се обадя на Тирза — кимна Рода.

Да си призная, отидох да си легна разочарован. „Сивия кон“, възбудил въображението ми като символ на нещо тайнствено и зловещо, се бе оказал тъкмо обратното.

Освен ако, разбира се, нямаше друг някакъв „Сив кон“ на друго място?

Размишлявах над това чак докато се унесох в сън...

[1] Дьо Монтъспан (1641–1707), любовница на крал Луи XIV. —
Б.пр. ↑

II

На другия ден, неделя, всички се чувствувахме спокойни и отпуснати. Като след празненство. Голямата шатра и палатките на поляната припляскваха вяло под навея на влажния бриз в очакване да бъдат събрани от доставчиците рано в понеделник. Тогава всички щяхме да се впрегнем, за да преценим поразите и да поразчистим. Но днес, мъдро бе решила Рода, ще е най-добре да ни няма.

Отидохме на църква и чинно изслушахме учената проповед на мистър Дейн Калтроп върху един текст от Исаяя, свързан далеч по-малко с религията, отколкото с историята на персите.

— На обяд сме канени у мистър Венъбълс — съобщи ни Рода след това. — Ще ти допадне, Марк. Много интересен човек. Бил е къде ли не, вършил е какво ли не. Знае най-невероятни неща. Купи Прайърс Корт преди три години. За да го ремонтира, хвърли цяло състояние. Боледувал е от детски паралич и се движи с инвалидна количка. За него е ужасно, защото дотогава е пътувал непрестанно. Естествено, заринат е в пари и както казах, преобрази тази къща — а беше руина, направо се разпадаше. Натъпкана е с най-прекрасни предмети. Днес антикварните разпродажби са основният му интерес.

Прайърс Корт бе само на няколко мили. Отидохме дотам с колите и домакинът излезе да ни посрещне в преддверието в инвалидната си количка.

— Много мило, че всички сте дошли — сърдечно ни приветствува той. — Сигурно сте капнали от вчерашния ден. Празненството бе много успешно, Рода.

Мистър Венъбълс бе около петдесетгодишен, с тънко ястребово лице, а орловият нос се набиваше в очи. Разкопчаната голяма яка на ризата му придаваше нещо старомодно.

Рода ни представи.

Венъбълс се усмихна на мисис Оливър.

— Запознах се с тази дама вчера в професионалната ѝ изява — каза той. — Шест нейни книги с автограф! Шест подаръка за Коледа.

Романите ви са чудесни, мисис Оливър. Дайте ни още. Не можем да им се наситим.

Той се ухили на Джинджър:

— За малко не ми стоварихте една жива гъска, мила моя! — И като се извърна към мен, заяви: — С удоволствие прочетох статията ви в „Ривю“ миналия месец.

— Радвам се, че дойдохте на празненството, мистър Венъбълс — обади се Рода. — След щедрия ви чек изобщо не се надявах да ни посетите лично.

— О, аз обичам подобни сборища. Една частица от живота на английското село, нали? Прибрах се вкъщи с шарена кукла от играта по надхвърляне и с предсказание за прекрасно, ала невероятно бъдеще, пророкувано ми от нашата Сибил, издокарана с лъскав тюрбан и цял тон фалшиви египетски мъниста, увисени на врата ѝ!

— Милата Сибил! — възкликна полковник Деспард. — Днес следобед сме на чай у Тирза. Интересна старина.

— „Сивия кон“ ли? Да. Жалко, дето не го оставиха като странноприемница. Убеден съм, че това място има тайнствено и необичайно злодейско минало. Не вярвам да е било свърталище на контрабандисти; прекалено сме отдалечени от морето. Може би свърталище на крайпътни разбойници? Или пък богати пътници са нощували там и после са изчезвали. Струва ми се някак прекалено питомно — превръщането му в уютен дом за три стари моми.

— О, но аз никога не мисля за тях така! — възкликна Рода. — За Сибил Стамфордс — да, може би, с нейните сарита, скарабей, с тия аури, дето ѝ се привиждат около главите на хората — да, тя наистина е малко смешна. Обаче Тирза извиква страхопочитание, не мислите ли? Чувствуващ, че знае, точно какво си мислиш. Тя никога не казва, че има прозрение — но всички знаят, че е така.

— А пък Бела не само не е стара мома, а е погребала двамина съпрузи — додаде полковник Деспард.

— Искрено я моля за извинение — засмя се Венъбълс.

— Със зловеци подмятания от страна на съседите — продължи Деспард. — Разправят, че щом с нещо я раздразнели, тя само ги поглеждала, след което съпрузите неусетно заболявали и умирали!

— О, да, бях забравил — нали тя е местната вещица?

— Тъй твърди мисис Дейн Калтроп.

— Интересно нещо е това, магьосничеството — замислено изрече Венъбълс. — Из целия свят се срещат разновидностите му — помня, когато бях в Източна Африка...

И той продължи да говори увлекателно и забавно по въпроса. Разказа за африканските знахари; за малко известни култове в Борнео. Обеща след обяда да ни покаже някои маски на магьосници от Западна Африка.

— В тази къща има всичко — засмяно заяви Рода.

— Е, ами... — вдигна той рамене, — щом човек не може да отиде до всичко, тогава това всичко трябва да дойде при него.

За миг в гласа му се промъкна горчивина. Крадливо погледна към парализираните си крака.

— „Тъй пълен е света с какви ли не неща“... — процитира той Стивънсън. — Това открай време е било гибелно за мен. Толкова много неща бих искал да видя — да науча за тях! Но да не се оплаквам — поживях си! Та дори и сега животът си има своите утехи.

— А защо тук? — внезапно запитва мисис Оливър.

Всички се бяхме притеснили, както става, когато се докоснеш до нечия драма. Само мисис Оливър изобщо не се трогна. Питаше, защото искаше да знае. И откровеното ѝ любопитство възвърна ведрото настроение.

Венъбълс я погледна въпросително.

— Искам да кажа, защо си избрахте да живеете тук, в тази част на страната? — продължи мисис Оливър. — Тъй далеч от центъра на събитията. Вероятно тук имате приятели?

— Не. Щом искате да знаете, избрах си тази част на света тъкмо защото тук нямам приятели.

Устните му се свиха в лека иронична усмивка.

Доколко го е наранило неговото заболяване, запитах се аз. Колко надълбоко е уязвила душата му загубата на безпрепятствено движение, на свободата да изучава света? Или наистина се е приспособил към променените обстоятелства сравнително хладнокръвно — с истинско величие на духа?

Сякаш прочел мислите ми, Венъбълс каза:

— В статията си вие разисквате въпроса за термина „величие“ — сравнявате различния смисъл, влаган в него в Изтока и в Запада. Но

какво разбираме ние тук, днес, в Англия, когато казваме „велик човек“?

— Във всички случаи величие на интелекта — отвърнах — и непременно морална сила, нали?

Той ме погледна с лъчезарни, блестящи очи:

— А нима в такъв случай не съществува такова нещо като злодей, който да бъде окачествен като „велик“?

— Разбира се! — откликна Рода. — Наполеон, Хитлер и още колко много. Всички те са били велики!

— Заради последиците, извикани от тях? — усъмни се Деспард. — Но ако човек ги е познавал лично, дали щяха да оставят същото впечатление?

Джинджър се приведе напред и прекара пръсти през гъстата си червена коса.

— Интересна мисъл — каза тя. — А дали нямаше да ни се сторят жалки, недорасли малки човечета? С наперена походка, с предвзети пози, с ниско самочувствие, решени да покорят света дори, ако е нужно, да го смъкнат долу, до своя ръст?

— О, не! — разпали се Рода. — Нямаше да постигнат онова, което са направили, ако наистина са били толкова дребни.

— Не зная — каза мисис Оливър. — В края на краищата и най-глупавото дете може да ти подпали къщата.

— Спрете, спрете — намеси се Венъбълс. — Не възприемам това съвременно принизяване на злото като нещо, което в действителност не съществува. Злото съществува! Злото е могъщо! Понякога помогъщо и от доброто. То е тук. Трябва да бъде разпознато и да му се даде отпор! Инак — той разпери ръце, — инак затъваме в мрака!

— Всъщност аз съм възпитавана с дявола — започна да се оправдава мисис Оливър. — Искам да кажа, да вярвам в него. Но винаги ми се е струвал страшно глупав. С копита опашка и тъй нататък. Подскача нескопосано наоколо като некадърен актьор. Разбира се, в моите писания често вмъквам някой гениален престъпник — читателите ги обичат, — но все по-трудно ми е да го описвам убедително. Дотогава, докато не го знаят кой е, успявам да ги плаша с него — ала когато всичко се разкрие, той излиза някак си несъответен. Напрежението изведнъж спада. Далеч по-лесно е да описваш един банков директор, който е заграбил парите, или съпруг,

който иска да се отърве от жена си, за да се ожени за гувернантката на децата. Много по-естествено е — ако разбирате какво имам предвид.

Разсмяхме се, а мисис Оливър смутено додаде:

— Не успях да го изразя както трябва — но знаете какво искам да кажа, нали?

Успокоихме я, че знаем точно какво е искала да каже.

ГЛАВА ШЕСТА

Разказва Марк Истърбрук

Тръгнахме си от Прайърс Корт чак към четири. След особено вкусния обяд Венъбълс ни разведе из къщата. С видимо удоволствие ни показва разнообразните си притежания — домът му бе истинска съкровищница.

— Този човек сигурно се търкаля в пари — отбелязах, когато най-сетне си тръгнахме. — Тези нефрити — африканските скулптури, — да не говорим пък за тия майсенски и други порцелани. Щастливи сте с такъв съсед.

— И още как! — усмихна се Рода. — Повече от хората наоколо са много приятни, обаче са скучни. В сравнение с тях мистър Венъбълс е направо екзотичен!

— Как е забогатял? — попита мисис Оливър. — Или е богат по наследство?

Деспард сухо отбеляза, че в днешните времена едва ли някой може да се похвали с наследствени доходи. Посмъртното облагане и данъците са се погрижили за това.

— Някой ми бе казал — допълни той, — че е започнал живота си като пристанищен носач, но не ми се вярва. Никога не споменава детството или семейството си... — Той се извърна към мисис Оливър: — Ето ви един Човек-загадка...

Мисис Оливър отвърна, че хората все ѝ предлагат неща, които не ѝ трябват...

„Сивия кон“ беше постройка в горната част с открит гредоред (истински, а не декоративен). Бе малко по-навътре от селската улица. Зад него се виждаше скрита с висок зид градина, което придаваше на сградата романтичен, старинен вид.

Изпитах разочарование и го изразих.

— Няма нищо зловещо — оплаках се. — Няма атмосфера.

— Почакай, докато влезем — успокой ме Джинджър. Излязохме от колата и тръгнахме към вратата, която в това време се отвори.

На прага стоеше мис Тирза Грей — стройна, мъжествена фигура в грубо вълнено сако и пола. Острата сива коса се вдигаше над високото ѝ чело, носът ѝ бе като голяма човка, а светлосините очи — пронизващи.

— Най-последно! — провикна се тя със сърдечен, плътен глас. — Помислих, че сте се загубили.

Изад рамото ѝ някакво лице надничаше от тъмното преддверие. Странно, безформено лице, като изваяно от глина с ръцете на дете, заиграло се в студиото на скулптор. От ония лица, които понякога се забелязват сред тълпата в италианска или фламандска наивистична картина.

Рода ни представи и обясни, че сме обядвали с мистър Венъбълс в Прайърс Корт.

— А! — възкликна мис Грей. — Сега ми е ясно! Вкусни ястия! Прекрасен италиански готвач! И всички съкровища в съкровищницата му. О, бедният човек — трябва с нещо да се забавлява. Но влизайте, влизайте! Много се гордеем с нашата къщичка. Петнайсети век — а една част е от четиринайсети.

Преддверието беше тъмно, с вита стълба за горния етаж. Имаше широко огнище и над него картина в рамка.

— Табелата на старата странноприемница — обясни мис Грей, забелязвайки погледа ми. — На тази светлина не се вижда ясно. „Сивия кон“.

— Аз ще ви я почистя — обади се Джинджър. — Нали ви обещах. Дайте ми я и ще се изненадате.

— Малко се колебая — каза Тирза Грей и грубо добави: — Ами ако я съсипете?

— Разбира се, че няма — възмути се Джинджър. — Нали това ми е работата.

— Работя за лондонските художествени галерии — обясни ми тя. — Страшно е интересно.

— Трудно възприемам съвременната реставрация на картини — каза Тирза. — Всеки път ахвам, когато вляза в Националната галерия. Картините изглеждат така, сякаш току-що са измити с тия нови перилни препарати.

— Но нима ги предпочитате потъмнели и опушени? — ядоса се Джинджър. Тя се вгледа в табелата. — Ще се появят неочаквани неща. Възможно е конят да има и ездач.

Аз също приближих и се загледах. Беше нескопосана рисунка без художествена стойност, освен съмнителната стойност на нейната старинност и мръсотия. Сивата фигура на жребец просветваше на тъмния неясен фон.

— Ей, Сибил — викна Тирза. — Нахалните гости критикуват къщата ни, дявол да ги вземе!

Мис Сибил Стамфордс влезе и се присъедини към нас.

Беше висока, грациозна жена с тъмна, мазна коса, с безизразно лице и глуповата уста.

Носеше ярко сапфиренозелено сари, което не ѝ подходеше. Гласът ѝ бе тих и развълнуван.

— Ах, милото, милото ни конче — изрече тя. — Влюбихме се в тази стара табела от пръв поглед. Всъщност тя стана причина да купим къщата. Нали, Тирза? Но влезте, влезте.

Стаята, в която ни въведе, беше малка, квадратна и навремето вероятно е служила за пивница. Сега бе подредена с мебели Чипъндейл в пъстри кретонени калъфи — дамска всекидневна в селска вила. В глинените вази имаше хризантеми.

После ни изведоха да разгледаме градината, която сигурно бе прелестна през лятото, а когато пак влязохме, масата беше сложена. Имаше сандвичи и домашни сладки и щом седнахме, старицата, чието лице бях зърнал в преддверието, влезе със сребърен чайник. Облечена бе в скромна тъмнозелена рокля. Когато я видях отблизо, впечатлението за глава, намачкана грубо от пластелин с ръцете на дете, се разсея. Имаше първично изражение, ала защо ми се бе сторило зловещо, не зная.

Изведнъж се разгневих на себе си. На тия мои глупости за преустроената странноприемница и трите възрастни жени!

— Благодаря ти, Бела — каза Тирза.

— Нещо друго искаш ли?

Говорът прозвуча завалено.

— Не, благодаря.

Бела се запъти към вратата. Не погледна към никого, но в мига, преди да излезе, вдигна очи и крадливо ме изгледа. В погледа ѝ улових

нещо, което ме стресна — не зная защо. В него се четеше злост и някакво интимно познание. Почувствах, че без усилия и без любопитство тя бе разбрала точно какво си мисля.

Тирза Грей бе забелязала реакцията ми.

— Бела е смуцаваща, нали, мистър Истърбрук? — меко нарече тя. — Забелязах как ви погледна.

— Тя е тукашна, нали? — опитвах се да изиграя учтиво любопитство.

— Да. Сигурно някой вече ви е казал — тя е местната вещица.

Сибил Стамфордс разклати мънистата си.

— Хайде, признайте си, мистър... мистър...

— Истърбрук.

— Мистър Истърбрук. Не може да не сте чули, че всички тук се занимаваме с магии. Признайте си. Много сме известни...

— И не без основание, може би — обади се Тирза. Изглеждаше развеселена. — Нашата Сибил има голяма дарба.

Сибил доволно въздъхна.

— Окултното ме привлича отдавна — промълви тя. — Още като дете усетих необичайните си дарби. За мен психографията бе нещо естествено. Дори не осъзнавах какво е! Просто си седях с молива и ръката ми пишеше сама — направо не разбирах какво става. И, естествено, винаги съм била свръхчувствителна. Веднъж ме заведоха на гости у един приятел аз припаднах. Нещо ужасно се бе случило в тази стая... Чувствах го! По-късно разбрахме. Там било станало убийство — преди двайсет и пет години! В същата тази стая!

Тя кимна и ни огледа с голямо задоволство.

— Забележително — отбеляза полковник Деспард с учтива погнуса.

— Злокобни неща са ставали и в тази къща — мрачно заяви Сибил. — Но ние взехме съответните мерки. Прикованите към земята духове бяха освободени.

— Нещо като спиритуалистично пролетно чистене? — запитах аз.

Сибил ме изгледа недоверчиво.

— С какъв прекрасен цвят е вашето сари — каза Рода.

Сибил засия.

— Да, купих си го в Индия. Там беше много интересно. Проучвах йогизма и всичко това. Ала намирам, че е прекалено светско — твърде отдалечено от естественото и първичното. Чувствувам, че трябва да се върнем към изначалното, към древните примитивни сили. Аз съм от малкото жени, посетили Хаити. Виж, там наистина се докосваш до истинските извори на окултното. Затлачено е, то се знае, с корупция и преиначаване. Ала корените на нещата са там! Показаха ми много неща, особено като разбраха, че имам две по-големи сестри близначки. Дете, родено след близнаци, притежавало особени сили, така ми казаха. Интересно е, нали? Танците им на смъртта са изключителни. Целият инвентар на смъртта, черепи и кръстосани кости, инструментите на гробокопача, лопата, кирка и мотика. Обличат се като служители от погребално бюро, цилиндри, черни костюми... Великият магистър се нарича барон Самди, а Легба е оня бог, когото той призовава, богът, който „премахва бариерата“. Мъртвият бива и пращан — за да причини смърт! Зловеща представа — нали? А това тук — Сибил стана и взе някакъв предмет от перваз на прозореца. — Това е моят Асон. Изсушена катуна, обвита в мрежа от мъниста и — виждате ли тези парченца? — и сушени змийски прешлени!

Разгледахме ги учтиво, но без особен възторг.

— Интересно — любезно се обади Деспард.

— Още много бих могла да ви разкажа...

Оттук нататък престанах да слушам. Думите долитаха от далеч, докато Сибил продължаваше да се хвали с познанията си за магьосничество и вуду — магистър Карфу, Коа, семейство Жид...

Извърнах глава и улових, че Тирза ме гледа насмешливо.

— Не вярвате нито дума от това, нали? — тихо каза тя. — Ала грешите. Не всичко може да се обясни със суеверие или страх, или религиозен фанатизъм. Има природни истини и природни сили. Винаги ги е имало. И винаги ще ги има.

— Това не го оспорвам — отговорих.

— Правилно. Елате да разгледате моята библиотека.

Последвах я през френския прозорец в градината и покрай къщата.

— Направихме я от старата конюшня — обясни тя.

Конюшният и пристройките бяха превърнати в голяма стая. Една от дългите стени беше покрита с книги. Пристъпих към тях и скоро

възкликнах:

— Какви редки книги притежавате, мис Грей! Това наистина ли е оригинал на Maleus Malefactorum? Бога ми, та те са съкровища!

— Нали?

— Този Гримоар — такава рядкост! — свалях том след том от полиците. Тирза ме наблюдаваше — от нея се излъчваше тихо задоволство, което ми бе необяснимо.

Връщах на рафта Sadducismus Triumphatus, когато тя изрече:

— Приятно е да срещнеш човек, който може да оцени съкровищата ти. Повечето само се прозяват или гледат безразлично.

— Сигурно знаете всичко за практикуването на магиите, заклинанията и тем подобните, нали? — запитах аз. — Какво подтикна интереса ви към това?

— Вече ми е трудно да си спомня... Отдавна беше... Поглеждаш към нещо случайно... и после... вдаваш се в него! Страшно е интересно. В какво са вярвали хората — и какви глупости са вършили!

Засмях се.

— Действува освежително. Драго ми е, че не вярвате във всичко прочетено.

— Не ме сравнявайте с бедната Сибил. О, да, видях ви да я поглеждате снизходително! Но грешите. В някои отношения тя наистина е глупачка. Тя е омесила в невероятна окултна каша всичко — вуду, демонология, черна магия, — но владее силата.

— Силата ли?

— Не зная как другояче да го определя... Има хора, които могат да станат като жив мост между нашия свят и света на странните свръхестествени сили. Сибил е една от тях. Първокласен медиум. Никога не го върши за пари. Ала дарбата ѝ е изключителна. Когато тя и аз, и Бела...

— Бела?

— О, да. Бела също притежава дарба. Всяка една от нас я притежава, но в различна степен. Като група...

Тя млъкна.

— „Вещици“ — дружество с ограничена отговорност? — подхвърлих усмихнато.

— И така би могло да се каже.

Погледнах към книгата, която държах.

— Нострадамус и всичко останало?

— Нострадамус и всичко останало!

Тихо попитах:

— И вие наистина го вярвате, нали?

— Не, аз не вярвам. Аз зная!

Изрече го тържествуващо. Погледнах я.

— Но как? По какъв начин? По какви причини?

Тя махна с ръка към книгите.

— Всичко това тук! В по-голямата си част — глупости! Такава надута фразеология! Но изчистете го от суеверията и от предразсъдъците на времето — същината му е истинска! То само се замаскира — винаги се е замаскирвало, — за да слисва.

— Мисля, че не ви разбрах.

— Драги ми господине, защо иначе във всички времена хората са прибегвали до некромантите, до магьосниците, до шаманите? По две единствени причини. Само две са нещата, заради които човек рискува да го сполети вечното проклятие. Любовното биле и чашата с отрова.

— А!

— Колко е просто, нали? Любов — и смърт. Любовното биле, за да спечелиш човека, когото желаеш; черната отвара, за да държиш любимия. Еликсир, който се пие при пълнолуние. Изричат се имената на дяволите или на духовете. Рисуват се знаци по пода или на стената. Всичко това са маскировки. А истината е афродизиакът в отварата!

— Ами смъртта?

— Смъртта ли? — Тя се засмя — тъничък кикот, от който настръгнах. — И вас ли ви интересува смъртта?

— Кого не интересува? — отвърнах небрежно.

— Кой знае — хвърли ми остър, търсец поглед. Това ме стресна. — Смъртта. Тя винаги е била по-доходна от любовните отвари. И все пак — колко детинско е ставало всичко навремето! Борджиите и прочутите им тайни отрови. А знаете ли всъщност какво са използвали? Обикновен бял арсеник! Както всяка проста жена отровителка от бедняшките квартали. Но днеска имаме голям напредък. Науката разшири нашите граници.

— С неоткриваемите отрови? — гласът ми прозвуча скептично.

— Отрови, как не! Това е *vieux jeu*. Детски зальгалки. Има нови хоризонти.

— Като например?

— Съзнанието. Познанието за това, което е съзнанието — какво може да направи, какво можеш да го накараш да направи.

— Продължавайте, моля. Това е много интересно.

— Принципът е известен. Шаманите го използват в примитивните общества още от праисторията. Не е нужно да убиваш жертвата си. Достатъчно е да ѝ кажеш да умре.

— Внушение? Но то действа само когато жертвата вярва в него.

— Искате да кажете, че на европейци това не влияе — поправи ме тя. — Понякога влияе. Но не в това е въпросът. Ние сме много по-напреднали от шаманите. Психолозите отвориха пътя. Желанието за смърт! То съществува — у всекиго. Работи се върху това! Върху желанието за смърт!

— Интересна идея — придадох на гласа си приглушен научен интерес. — Повлиявате на обекта да се самоубие. Това ли е?

— Все още изоставате. Нали сте чували за травматични заболявания?

— Разбира се.

— Хора, които поради неосъзнато желание да избягат завръщането на работа, развиват истинска болест. Не симулация, а истинска болест със симптоматика, с истински болки. За докторите това от дълго време е загадка.

— Започвам да разбирам какво имате предвид — отвърнах бавно.

— За да се унищожи обектът, силите трябва да се насочат върху скритото му подсъзнателно аз. Желанието за смърт, което съществува у всекиго от нас, трябва да се стимулира, да се възбуди. — Започнала бе да се вълнува. — Не разбирате ли? Истинска болест се поражда, причинена от това търсецо смъртта аз. Искате да се разболеете, искате да умрете — и така, вие се разболявате и умираете.

Тържествуваща, тя бе отметнала глава назад. Изведнъж се смразих. Това бяха глупости, разбира се. Жената беше налудничава... И все пак...

Внезапно Тирза Грей се изсмя.

— Не ми вярвате, нали?

— Вълнуваща теория, мис Грей, съвсем в крак с модерната мисъл, признавам. Но как според вас може да се стимулира това

смъртно желание, което всеки от нас притежава?

— В това е тайната ми. Начинът! Средствата! Съществува безконтактно общуване. Та помислете само за транзисторното радио, за радара, за телевизията. Експериментите с екстрасензорното възприятие не се развиха според очакванията, ала то е, защото хората не осъзнаха първия прост принцип. То може да се осъществи понякога, случайно — ала когато вече знаеш как става, можеш да го осъществяваш по всяко време...

— А вие можете ли?

Тя замълча, а после, когато тръгна да излиза, каза:

— Не бива да искате от мен да издам всичките си тайни, мистър Истърбрук.

Последвах я към градинската врата.

— Защо ми разказахте всичко това? — попитах.

— Вие оценихте книгите ми. Понякога на човек му се иска да... ами... ще му се да поговори с някого. И освен това...

— Да?

— Имах чувството — а и Бела също... че може би ще ви потрябваме.

— Да ми потрябват ли?

— Бела смята, че сте дошли тук... за да ни намерите. А тя рядко греши.

— Но за какво ми е било да ви „намеря“, както се изразихте?

— Това — тихо отвърна Тирза Грей — не знам — все още...

ГЛАВА СЕДМА

I

Разказва Марк Истърбрук

— А, ето ви! Чудехме се къде сте. — Рода тъкмо прекрчваше през вратата, другите — след нея. Тя се огледа. — Тука правите сеансите си, нали?

— Добре сте осведомена — весело се засмя Тирза. — В селата знаят за теб повече, отколкото ти самият. Имаме много зловеща репутация, както разбирам. Преди сто години щяха или да ни удавят, или да ни изгорят на клада. Моята пра-прапелея, а може би и по-прапра, доколкото знам, е била изгорена в Ирландия като вещица. Такива са били времената.

— Аз пък ви мислех за шотландка!

— По бащина линия — оттам и ясновидството. По майка съм ирландка. Нашата пития е Сибил, от гръцки произход. А Бела е представителка на Стара Англия.

— Зловещ човешки коктейл — отбеляза полковник Деспард.

— Точно така.

— Забавно! — обади се Джинджър.

Тирза я изгледа и отмести очи.

— Да, в известен смисъл. — И каза на мисис Оливър: — Трябва да напишете книга за убийство с черна магия. Ще ви снабдя с обилен материал.

Мисис Оливър примигна смутено.

— Аз пиша само за обикновени убийства — оправда се тя. Прозвуча така, както човек казва: „Аз готвя само обикновени ястия.“ — Описвам хора, които искат да се отърват от други хора и хитро да се измъкнат ненаказани — додаде.

— За мене те са прекалено хитри — каза полковник Деспард. — Той си погледна часовника. — Рода, мисля, че...

— О, да. Трябва да тръгваме. По-късно е, отколкото мислех.

Поблагодарихме и се сбогувахме. Не излязохме обратно през къщата, а през странична градинска врата.

— Имате много домашни птици — подхвърли полковник Деспард, поглеждайки към ограден с мрежа курник.

— Мразя кокошките — заяви Джинджър. — Кудкудякането им ме дразни.

— Повечето са петли. — Изрече го Бела. Беше излязла от една задна врата.

— Бели петли — казах аз.

— За готвене ли са? — запита Деспард. Бела отвърна:

— Трябват ни.

Дългата извита линия на устата разсичаше месестото ѝ безформено лице. Очите ѝ бяха хитри и проникателни.

— Те са на Бела — подхвърли Тирза Грей.

Сбогувахме се, а от входната врата се показа Сибил Стамфордс — излезе да ускори раздялата.

— Не я харесвам тази жена — заяви мисис Оливър, когато седнахме в колата. — Никак не я харесвам.

— Прекалено сериозно се отнасяте към нашата Тирза — снизходително изрече Деспард. — Тя умира да ти проглуши ушите с приказките си и да наблюдава как ще ги приемеш.

— Нямах предвид нея. Тя е безскрупулна жена, с точна преценка за материалната изгода. Но не е така опасна, както другата.

— Бела? Да, Бела е доста зловеща, така е.

— Не, не. Говоря за тая Сибил. Тя изглежда просто глупава. С всичките ѝ мъниста, драперии и измишльотините за вуду и за невероятни прераждания. (Как пък никога не се прераждат нито прислужници, нито грозни селяни. А все принцеси и красиви вавилонски робини? Много подозрително!) Но все едно — макар да е глупава, имам чувството, че наистина притежава сила и може да предизвиква странни събития. Никога не умея да се изразявам ясно — мисълта ми е, че може да бъде използвана от нещо — именно защото наистина е глупава. Май никой не разбра какво имам предвид — развълнувано завърши тя.

— Аз разбрах — каза Джинджър. — И не бих се учудила, ако излезете права.

— Непременно трябва да посетим някои от сеансите им — замислено каза Рода. — Може пък да е забавно.

— Не, не позволявам — твърдо я пресече Деспард. — Няма да се замесваш в никакви подобни истории!

Започна се весела препирня. Обадох се едва когато мисис Оливър попита за влаковото разписание на другата сутрин.

— Мога да ви взема с моята кола — предложих ѝ.

Мисис Оливър ме погледна колебливо:

— Предпочитам да се върна с влака...

— О, хайде сега. И друг път сте пътували с мен. Аз съм опитен шофьор.

— Не е заради това, Марк. Утре съм на погребение. Трябва да се прибера по-рано. — Тя въздъхна. — Мразя погребенията!

— А наложително ли е?

— Смятам, че този път е наложително. Мери Делафонтейн е стара приятелка — и си мисля, че ще иска да присъствувам. Такъв човек беше.

— Ами да! — възкликнах. — Делафонтейн — ами да!

Всички ме изгледаха изненадано.

— Извинявайте — казах. — Но понеже... всъщност чудех се къде наскоро бях чул името Делафонтейн. От вас го чух, нали? — Погледнах мисис Оливър. — Вие споменахте нещо — че ще я посетите в болницата.

— Аз ли? Много е възможно.

— От какво почина?

Мисис Оливър сбърчи чело.

— От токсичен полиневрит — нещо такова.

Джинджър ме гледаше с интерес. Погледът ѝ беше остър и пронизателен.

Щом излязохме от колата, аз рязко заявих:

— Отивам да се поразходя. Преядох. Този прекрасен обяд, че върху него и чаят. Трябва някак да се разтоваря.

Тръгнах с бърза крачка, преди някой да си е предложил компанията. Трябваше на всяка цена да остана сам и да си подреда мислите.

Каква беше тази история? Нека първо я изясня за себе си. Всичко започна с изумителната забележка на Попи, че ако искаш „да се отървеш от някого“, трябва да се отнесеш до „Сивия кон“.

След това срещнах Джим Кориган с неговия списък от „имена“ във връзка със смъртта на отец Горман. Там фигурираше името Хескит-Дюбоа и името Тъкъртън, което ми припомни вечерта в кафенето на Луиджи. И името Делафонтейн, смътно познато. Споменала го беше мисис Оливър във връзка с една своя болна приятелка. Болната приятелка сега беше мъртва.

После, по причини, които вече трудно можех да определя, бях отишъл да подпитвам Попи в нейната цветна кула. А Попи бурно бе отрекла да знае каквото и да било за институцията като „Сивия кон“. Ала — което беше още по-знаменателно Попи се бе изплашила.

Днеска пък — Тирза Грей.

Но нали „Сивия кон“ и обитателите му бяха едно, а списъкът с имената нещо свършено отделно, без нищо общо помежду им? Какво ме подтикваше да свързвам едното с другото?

Дори за миг не би трябвало да си представям, че помежду им съществува каквато и да била връзка!

Очевидно мисис Делафонтейн бе живяла в Лондон. Томазина Тъкъртън живееше някъде в графство Съри. Нито един от този списък нямаше връзка с неизвестното селце Мъч Дийпинг. Освен ако...

В това време бях стигнал до „Кралския герб“. Това бе традиционна пивница с достолепна външност и с прясно изрисувана табела, на която пишеше: „Обяд. Вечеря. Следобеден чай“.

Бутнах вратата и влязох. Барът, все още затворен, оставаше отляво, вдясно беше малкото преддверие, просмукано от застоял цигарен дим. До стълбището имаше надпис „Офис“. Офисът представляваше гише, сега затворено, и на него се мъдреше „Моля, позвънете!“. Помещенията пустееха като всяка пивница в този час на деня. На лавицата до гишето на офиса имаше раздърпана книга за посетителите. Отворих я и прелистих страниците. Хотелът горе не беше кой знае колко посещаван. Регистрираните гости бяха не повече от пет-шестима седмично, и то предимно за по една нощ. Прегледах страниците, вирайки се в имената. Скоро затворих книгата. Все още не се появяваше никой. Всъщност нямаше и какво да питам. Излязох в мекия, влажен следобед.

Дали бе случайност, че някой си Сандфорд и някой си Паркинсън бяха нощували в „Кралския герб“ през миналата година? И двете имена се срещаха в списъка на Кориган. Но забелязал бях и още

едно име — на Мартин Дигби. Ако бе същият Мартин Дигби, когото познавах, той бе далечен роднина на жената, която назовавах леля Мин — лейди Хескит-Дюбоа.

Вървах без посока. Имах нужда непременно да поговоря с някого. С Джим Кориган. Или с Дейвид Ардингли. Или пък със спокойната и благоразумна Хърмия. Бях насаме с обърканите си мисли, а не желяех да бъда сам. Нужен ми бе някой, който да разсее подозренията, които ми бръмчаха в ума.

Половин час се лутах из калните пътеки и накрая свих в двора на викарията, тръгнах по буренясалата алея и дръпнах ръждивата тел на звънеца до входната врата.

II

— Той не звъни — каза мисис Дейн Калтроп, появила се на входа внезапно, като привидение.

Вече се бях досетил.

— Два пъти го поправяха — обясни мисис Калтроп. — Но пак се поврежда. Тъй че все съм нащрек. Ако е за нещо важно. А с вас е точно така, нали?

— Да... важно е... поне за мен.

— Това имах предвид... — Тя ме изгледа замислено. — Разтревожен сте, вижда се... Кой ви трябва? Викарият ли?

— Не съм... не съм сигурен...

Дошъл бях да се срещна с него, ала сега най-неочаквано се поколебах. Сам не знаех защо. Мисис Калтроп тозчас ми разясни.

— Съпругът ми е много добър човек — каза тя. — Само че е викарий. А то понякога усложнява нещата. Защото добрите хора не проумяват злината. — Тя замълча и делово завърши: — По-добре ще е да поговорите с мен.

Притеснено се усмигнах.

— Значи злината е ваша специалност?

— Да, точно така. В една енория човек трябва да знае всичко за различните, да ги наречем, грехове, които се извършват в нея.

— А нима грехът не е в компетентността на викария? Основната му работа, тъй да се каже?

— Опрощението на греховете — поправи ме тя. — Само свещеникът може да дава опрощение. Не и аз. Затова пък аз — ведро заяви мисис Калтроп — мога да го отменя, като подреда и класифицирам греховете. А когато човек ги знае, той помага, като предпазва другите от тях. Да помогнеш на самия човек, не е възможно. В смисъл, аз не мога. Само Бог може да прикани към разкаяние, както знаете — а може и да не знаете. В днешно време мнозина не го знаят.

— Не съм специалист като вас — отвърнах, — но бих искал да предпазя хората от злина.

Тя ме стрелна с очи.

— О, така ли било! Хайде, влизайте да си поговорим спокойно.

Дневната на викарията беше просторна и разхвърляна. Засенчваше я избуял викториански жив плет, който никоой не бе събрал сили да подстриже. Но кой знае защо, здрачината не действуваше потискащо. Обратното — успокояваше. Удобните изтъркани кресла носеха отпечатъка на телата, отпочивали на тях години наред. Тумбестият часовник над камината тиктакаше тежко и успокоително. Тук времето предразполагаше за разговори, за изричане на онова, което ти тежи, за отдих от грижите, стоварвани от слънчевия ден отвън.

Тук, казах си, уплашени момиченца, ужасени от разкритието, че ще стават майки, са споделяли тревогите си с мисис Дейн Калтроп и са получавали мъдри, макар и не всякога правоверни съвети; тук разгневени роднини са разтоварвали душите си от ядовете с техните близки; тук майки са обяснявали, че техният Боб не е лошо момче, само е малко буен, и не бива да го изпращат в изправителен дом. Съпрузи и съпруги са изповядвали брачните си затруднения.

И сега аз, Марк Истърбрук, учен, писател, светски човек, седнал срещу една белокоса, облъскана жена с красиви очи, се готвех да положа тревогите си в нейния скют. Защо? Не знаех. Просто изпитвах странната увереност, че тя ще ми помогне.

— Бяхме на чай у Тирза Грей — започнах.

Не бе трудно да обясняваш нещата на мисис Калтроп. Тя бе отзивчив събеседник.

— Така ли? И това ви разстрои? Тези трите са малко трудни за приемане, прав сте. Питала съм се... Такова самохвалство. По правило, от опит зная, истински злите хора не се хвалят. Таят злината си. Когато греховете ти не са тежки, тогава искаш да ги оповестиш. Гневът е такава окаяна, долна, отвратителна дреболия. А на теб ти се ще да изглежда величествен и значим. Селските вещици най-често са глупави, злонравни бабички, които мрат да плашат народа и да получават нещо — срещу нищо. А по-лесно от това няма. Умрат ли кокошките на мисис Браун, стига ти само да поклатиш заканително глава и да изречеш: „А, миналия вторник нейният Били подгони моето коте!“ Възможно е Бела Уеб да е точно от тия вещици. Ала възможно е също да е нещо повече от това... Нещо, което идва от незапомнени времена и от време на време навирва рога из селата. И тогава е

страшно, защото крие истинска злина — не само желанието да се плаши. Едва ли има по-глупава жена от Сибил Стамфордс, но тя е медиум — каквото там означава тази дума. Тирза... не зная... Какво ви каза тя? Сигурно нещо, което ви е разстроило, нали?

— Притежавате голям опит, мисис Калтроп. Смятате ли от всичко, което знаете и сте видели, че едно човешко същество може да бъде унищожено от друго човешко същество от разстояние, без видима връзка?

Очите на мисис Калтроп се разшириха.

— Като казвате унищожено, вие, доколкото разбирам, имате предвид убито! Прост физически факт?

— Да.

— Според мен това е глупост — бодро заяви тя.

— А! — въздъгнах облекчено.

— Но, естествено, може и да греша — каза мисис Калтроп. — Баща ми твърдеше, че въздушните кораби били чиста глупост, а дядо ми вероятно е твърдял, че железопътните влакове са глупост. И двамата са имали право. В тяхно време и двете неща са били невъзможни. Ала днеска не са. Какво върши Тирза — задействува убийствен лъч ли или нещо друго? Или и трите чертаят магически пентаграми, а после изричат заклинания?

Усмихнах се.

— Слагате нещата на фокус — казах. — Май съм се оставил тази жена да ме хипнотизира.

— О, не — отвърна мисис Калтроп. — Не сте податлив на това. Не сте от хората, подвластни на внушения. Имало е нещо друго. Което се е случило първо. Преди всичко останало.

— Права сте. — А след туй колкото е възможно по-простичко й разказах за убийството на отец Горман и за случайното споменаване на „Сивия кон“ в нощния клуб. После измъкнах от джоба си списъка с имена, преписани от хартийката, която ми бе показал доктор Кориган.

Мисис Калтроп го разгледа смръщено.

— Разбирам — каза. — А тези хора? Те какво общо имат помежду си?

— Не знаем. Може да е изнудване... или опиати...

— Глупости! — отсече тя. — Не това ви безпокои. Вие всъщност подозирате, че всички те са мъртви, нали?

Изпуснах дълбока въздишка.

— Да — кимнах. — Това подозирам. Но не съм сигурен, че е вярно. Трима от тях са мъртви. Хескит-Дюбоа, Томазина Тъкъртън, Мери Делафонтейн. И тримата умряха в леглата си от естествени причини. Така, както твърди Тирза Грей, че ставало.

— Искате да кажете — тя твърди, че го е сторила?

— Не, не. Тя не говореше за определен човек. Развиваше пред мен нещо, което смята за научна възможност.

— Което ми звучи като чиста глупост — замислено промълви мисис Калтроп.

— Зная. И аз би трябвало да я изслушам учтиво и вътрешно да се изсмея, ако не бе онова странно споменаване на „Сивия кон“.

— Да — каза тя. — „Сивия кон“. Това е многозначително.

Замълча. После вдигна глава.

— Лошо. Много лошо. Каквото и да се крие зад това, то трябва да се спре. Но вие го знаете.

— О, да... Ала какво може да се стори?

— Ще трябва да разберете. Няма време за губене! — Тя скочи енергично на крака. — Заемайте се — и то веднага. — Умълча се. — Нямате ли някой приятел да помогне?

Замислих се. Джим Кориган? Зае човек, който и без това правеше всичко по силите си. Дейвид Ардишли — но той дали ще ми повярва? Хърмия? Да, имах Хърмия. Бистър ум, възхитителна логика. Опорен стълб, стига да я склоня за съюзник. Та нали всъщност тя и аз... не си довърших изречението. Ходех с Хърмия — Хърмия ще е!

— Сетихте се за някого! Добре!

Мисис Калтроп бе отривиста и делова.

— Ще държа под око трите вещици. Все още ми се струва, че не в тях е отговорът — истинският отговор. Както когато тази Стамфордс поднася куп глупости за египетските мистерии и предсказания от текстовете на пирамидите. Всичко, което изрича, са празни приказки, но пирамидите съществуват, има ги и текстовете, и храмовите мистерии. Чувствувам, че Тирза Грей е научила нещо, открила е нещо или е чула да се говори и сега го използва като свободно съчинение, за да изтъкне собствената си личност и владенето на окултните сили. Колко се гордеят хората със злината. Странно е, нали, че добрите хора никога не се гордеят с това? Тук се

изявява християнското смирение според мен. Те дори не подозират, че са добри.

Тя помълча, а после каза:

— Нуждаем се от връзка. Връзка между някои от имената и „Сивия кон“. Нещо определено.

ГЛАВА ОСМА

Криминалният инспектор Лежън чу някой в коридора да подсвирква известната песничка „Отец О’Флин“ и вдигна глава, когато влезе доктор Кориган.

— Съжалявам, че ще те разочаровам — каза Кориган, — но шофьорът на този ягуар изобщо няма алкохол в кръвта... Каквото П. С. Елеси е подушил, е било или чисто негово въображение, или лош дъх.

Ала в този момент Лежън не се интересуваше от баналните нарушения на шофьорите.

— Я ела да погледнеш това — повика го той.

Кориган пое писмото. Почеркът беше дребен и равен. Идваше от „Еверест“, Глендоуър Клоуз, Борнмът.

Драги инспектор Лежън,

Навярно помните, че ме бяхте помолили да ви съобщя, ако се случи да видя мъжа, който преследваше отец Горман през нощта на неговото убийство. Внимателно наблюдавах квартала около моята аптека, но ни веднъж не го съзрях.

Вчера обаче участвах в едно селско църковно празненство на двайсетина мили отгук. Привлече ме рекламата — мисис Оливър, прочутата авторка на детективски романи, щеше да подписва свои книги. Голям любител съм на подобно четиво и реших да видя тази дама.

Но онова, което за огромна моя изненада видях, беше мъжът, който ви бях описал — оня, който мина край аптеката ми в нощта на убийството. Оттогава насам той, изглежда, е претърпял някакво премеждие, защото се придвижваше с инвалидна количка. Поразпитах внимателно и се оказа, че е местен жител, на име

Венъбълс. Обитава имението Прайърс Корт, в Мъч Дийпинг. Казват, че бил богат човек.

С надежда, че тези сведения ще ви послужат,

Искрено ваш:
Захария Осбърн

— Е? — запита Лежъон.

— Звучи необедително — попари го Кориган.

— На пръв поглед може би. Ала не съм сигурен...

— Този Осбърн за нищо на света не би могъл да види ясно ничие лице в такава мъглива нощ. Това вероятно е някаква случайна прилика. Знаеш ги хората. Звънят ти от цялата страна, за да съобщят, че са видели загубено лице — и в девет пъти от десетте то по нищо не прилича дори на отпечатаната снимка!

— Осбърн не е от тях — възрази Лежъон.

— Какъв човек е той?

— Почтен жизнерадостен аптекар, старомоден, особняк, обича да наблюдава хората. Една от мечтите на живота му е да изпъкне, като разпознае някой отровител на жени, който си е купил арсеника от неговата аптека.

Кориган се разсмя.

— В нашия случай това е ярък пример на самоизмама.

— Може би.

Кориган го изгледа учудено.

— Значи според теб все пак може да е вярно? Какво ще предприемеш?

— Във всеки случай никому няма да навреди, ако поразпитаме тайничко за този мистър Венъбълс от — той погледна в писмото, — от Прайърс Корт, Мъч Дийпинг.

ГЛАВА ДЕВЕТА

I

Разказва Марк Истърбрук

— Какви интересни неща стават в селска Англия! — усмихнато каза Хърмия.

Бяхме привършили с вечерята. Пред нас имаше кана с кафе...

Погледнах я. Не очаквах точно тия думи. Цял половин час и бях разказвал моите преживелици. Тя ме бе слушала с разбиране и интерес. Но реакцията ѝ ме разочарова. Тонът на гласа ѝ бе снизходителен — не забелязах да е нито стресната, нито развълнувана.

— Оня, който твърди, че провинцията била скучна, а градовете вълнуващи, не знае какво приказва — продължи тя. — Последната вещица се крие в порутена къщурка, потайни езически литургии се отслужват в усамотени имения от младежи декаденти. Суеверието вилнее в уединените селски къщи. Стари моми раздрънкват фалшиви скарабей и правят сеанси, а дъсчицата за писане тича зловец по белия лист. Каква забавна серия от статии може да се напише на тази тема! Защо не опиташ?

— Мисля, че ти изобщо не разбра за какво ти разказвам, Хърмия!

— Как, но аз разбрах, Марк! Намирам го за страшно интересно. Това е като страница, измъкната от историята. Всички оцелели, но позабравени легенди от средновековието.

— Интересът ми не е исторически — отвърнах раздражено. — Мен ме интересуват фактите. В списък от имена върху лист хартия. Зная какво се е случило с неколцина от тези хора. Ала какво ще се случи или вече се е случило с останалите?

— Не се ли поувличаш?

— Не — отвърнах упорито. — Не мисля, че се увличам. Смятам заплахата за истинска. И не съм единственият. Жената на викария е съгласна с мен.

— Ха, жената на викария! — презрително възкликна Хърмия.

— Не, тя не е такава „жена на викарий“! Тя е необикновена личност. Всичко това е истина, Хърмия!

Тя сви рамене.

— Възможно е.

— Но ти не мислиш така?

— Аз мисля, че въображението те подвежда, Марк. Нищо чудно тия твои застаряващи госпожички наистина да си вярват. Сигурно са много досадни!

— Ала не и зловещи?

— Стига, Марк — как ще са зловещи!

Замълчах. Поколебах се — мислите ми политаха ту към светлината, ту към мрака и пак обратно. Мракът на „Сивия кон“, светлината, олицетворявана от Хърмия. Прекрасната, ежедневна, полезна светлина — електрическата крушка, здраво завинтена в своята фасонка, осветяваща всички мрачни ъгли. Там нямаше нищо страшно — наистина нищо, освен обикновените предмети в подредбата на всяка стая. И все пак... все пак — светлината на Хърмия, колкото ярко да озаряваше нещата, си беше изкуствен светлик...

Мислите ми отскочиха назад решително, заинатено...

— Искам да вникна във всичко това, Хърмия. Да разбере докрай какво става.

— Прав си. И аз смятам, че трябва. Може да излезе нещо интересно. Всъщност ще бъде забавно.

— Не е забавно! — рязко възкликнах аз. И додадох: — Искан да те питам, готова ли си да ми помогнеш, Хърмия?

— Да ти помогна ли? Как?

— Да ми помогнеш в разузнаването. За да стигнем до същината на всичко, което става.

— Но, мили Марк, тъкмо сега съм ужасно заета. Чака ме статията за „Джърнъл“. И онази за Византия. Обещала съм и на двама студенти...

Думите ѝ се лееха убедително, разумно — ала аз не я слушах.

— Виждам — казах. — Затънала си до шия.

— Точно така — видимо я облекчих. Усмихна ми се. Отново ме порази снизходителното ѝ изражение. Снизхождение, с което майката се отнася към радостта на синчето си от новата играчка.

Но, дявол да го вземе, аз не бях момченце. Не ми трябваше майка — поне такава майка не! Собствената ми майка беше очарователна и

безотговорна; и всички наоколо, включително и собственият ѝ син, умираха да се грижат за нея.

Огледах Хърмия безстрастно през масата.

Толкова хубава, толкова зряла, толкова интелектуална, толкова начетена! И толкова — как точно да се изразя? Да — и толкова непоносимо скучна!

II

На другата сутрин се опитах да намеря Джим Кориган, но безуспешно. За всеки случай му оставих бележка, че ще си бъда у дома между шест и седем, ако иска да се отбие на чашка. Знаех колко е зает и се съмнявах, че ще се отзове без предварително предупреждение, но той се появи в седем без десет. Докато му наливах уиски, той се разходи из стаята — разглеждаше картините и книгите ми. Накрая заяви, че нямам да има нищо против, ако е моголски император вместо претрупан с работа и пребит от умора полицейски доктор.

— Макар че — каза, докато седеше в креслото — на тях пък, доколкото зная, главата им е пламтяла от женски разпавии. От това поне съм спасен.

— Значи не си женен?

— Не, разбира се. Нито пък ти, както личи от уютния хаос, в който живееш. Една жена за нула време ще вкара тук идеален ред!

Отвърнах, че според мен жените не са чак толкова отвратителни.

Занесох си чашата до стола срещу неговия и започнах:

— Сигурно се чудиш защо те търся така настойчиво, но открих нещо, което вероятно има връзка с онова, което разисквахме предишния път.

— Какво беше то? А, разбира се. Случаят с отец Горман.

— Да... Но първо — изразът „Сивия кон“ говори ли ти нещо?

— „Сивия кон“... „Сивия кон“... Не, нищо — защо?

— Защото според мен има нещо общо с оня списък от имена, който ми показа... Гостувах в провинцията на приятели в едно село, наречено Мъч Дийпинг, и те ме заведоха в някаква стара пивница, по-скоро някогашна пивница, на име „Сивия кон“.

— Стой! Мъч Дийпинг ли? Мъч Дийпинг... Някъде край Борнмът?

— На около петнадесетина мили от Борнмът.

— Но вероятно не си се запознал там с някой си Венъбълс?

— Напротив, запознах се.

— Така ли? — Кориган се надигна развълнувано. — Ама и на теб ти върви да улучваш местата! Какъв е той?

— Забележителен човек.

— Забележителен, тъй ли? В какво отношение?

— С внушителната си личност. Макар да е почти неподвижен, от детски паралич.

Кориган ме прекъсна рязко:

— Какво!

— Преди няколко години боледувал от детски паралич. От кръста надолу е труп.

Кориган се отпусна в креслото с израз на отвращение.

— Това е, край! Знаех си, че е прекалено хубаво, за да е вярно.

— Какво искаш да кажеш?

Кориган заяви:

— Ще се наложи да се срещнеш с криминалния инспектор Лежън. Той ще се заинтересува от разказа ти. Когато убиха Горман, Лежън поиска информация от всеки, който го е виждал на улицата същата вечер. Повечето от съобщенията, както става, бяха безполезни. Ала се обади един аптекар, Осбърн, чиято аптека е наблизо. Той разказа, че е забелязал Горман да минава край него същата вечер, забелязал и някакъв човек, който вървял след него — естествено, тогава изобщо не ги свързал. Обаче успя да опише другия доста подробно — беше уверен, че ще го познае. Така — и преди няколко дни Лежън получи от Осбърн писмо. Той вече е в пенсия, живее в Борнмът. Ходил наблизо на някакво местно празненство и съобщава, че там видял въпросната личност. Бил на празненството в инвалиден стол. Осбърн попитал кой е и му казали, че се нарича Венъбълс.

Погледна ме въпросително. Кимнах.

— Точно така. Венъбълс. Той беше на празненството. Ала не е възможно да е бил същият, който е вървял по улицата в Падингтън подир отец Горман. Физически е невъзможно. Осбърн е сгрешил.

— Описва го много подробно. Висок около метър и осемдесет, с голям гърбав нос, щръкнала адамова ябълка. Така ли е?

— Да. Наподобява Венъбълс. Но въпреки това...

— Зная. Мистър Осбърн не е чак толкова непогрешим в разпознаването. Очевидно се е подвел от съпадението на случайната прилика. Но ти ме притесняваш с тия твои дрънканици за същото

място — с тия твои приказки за някакъв сив кон. Какъв е този сив кон? Я да чуем?

— Няма да повярваш — предупредих го, — сам аз не си вярвам.

— Хайде! Разказвай!

Предадох му разговора с Тирза Грей. Той подскочи.

— Какви невероятни глупости!

— Да, нали?

— Разбира се! Какво става с тебе, Марк? Бели петли. Очевидно — жертвоприношения! Медиум, местна вещица и застаряваща селска мома, която може да насочва смъртоносен лъч, който непременно убива. Лудост, момчето ми — чиста лудост!

— Да, лудост е — отвърнах покрусено.

— О! Престани да ми пригласяш, Марк! Караш ме да си мисля, че точно поради това тук се крие нещо. Ти самият вярваш, че има нещо, нали?

— Първо да те попитам. Тези приказки, че у всекиго от нас се спотайвал стремеж или желание за смърт. В това има ли научна истина?

Кориган се поколеба. После каза:

— Не съм психиатър. Между нас казано, половината от психиатрите поначало са налудничави. Опияняват се от теориите и, разбира се, прекаляват. Трябва да знаеш, че полицаите много се дразнят от тия свидетели — медицински експерти, които се явяват от страна на защитата, за да обясняват защо някой си бил убил беззащитна старица за скътаните ѝ парици.

— Предпочиташ своята теория за жлезите с вътрешна секреция?

Той се ухили.

— Хайде сега! И аз съм теоретик. Признавам. Но моята теория е подкрепена от логични физически причини — стига да ги докажа. А тая работа с подсъзнанието... Пфу!

— Значи не вярваш?

— Разбира се, че вярвам. Но психиатрите се увличат. Подсъзнателното „желание за смърт“ и тъй нататък, в това, разбира се, има нещичко, но не чак толкова, колкото те си съчиняват.

— И все пак такава нещо има, нали? — не отстъпвах аз.

— Иди си купи учебник по психология и вземи да прочетеш за това.

— Тирза Грей твърди, че знаела абсолютно всичко по този въпрос.

— Тирза Грей! — изсумтя той. — Какво ти разбира от психология някаква си неграмотна стара мома от затънтено село?

— Тя твърди, че знаела много.

— Вече казах — празни приказки!

— Хората реагират точно така на всяко откритие, което не отговаря на възприетите представи — отвърнах. — Железни кораби? Празни приказки! Летящи машини? Празни приказки! Жабешки крачета, които потрепват...

Той ме прекъсна:

— Значи си налапал всичко — и въдицата, и кордата, и блесната?

— Нищо подобно! Просто се интересувам съществува ли някаква научна основа за всичко това или не!

Кориган пак изсумтя:

— Научна основа — как не!

— Добре. Просто исках да знам.

— Някои лапат всичко!

— Кажете ми поне, докъде стигнахте с оня списък от имена?

— Момчетата работят здравата, но за тези неща трябва време и много ровене. Имена без адреси или само малки имена трудно се проследяват и идентифицират.

— Да го погледнем от друг ъгъл. Готов съм да се обзаложим за едно. В сравнително близък период — да кажем година, година и половина — всяко едно от тези имена се е появило върху смъртен акт. Прав ли съм?

Той ме изгледа особено.

— Прав си — стига да означава нещо.

— Това е общото помежду им — смъртта.

— Да, но то може и да не означава чак толкова, Марк. Ти знаеш ли колко хора на ден умират на Британските острови? А някои от тези имена са много обикновени — което не ни помага.

— Делафонтейн — изрекох. — Мери Делафонтейн. То не е чак толкова обикновено име, нали? Доколкото разбрах, погребали са я миналия вторник.

Той ме стрелна с очи.

— Откъде знаеш? Сигурно от вестниците.

— От една нейна приятелка.

— В смъртта ѝ няма нищо подозрително. Вярвай ми. Същото е и с останалите смъртни случаи, които полицията разследва. Ако бяха „произшествия“, биха били подозрителни. Но всички са починали от съвсем нормална смърт. Пневмония, мозъчен кръвоизлив, тумор на мозъка, камъни в жлъчката, един детски паралич — абсолютно нищо подозрително.

Кимнах.

— Нито катастрофа — казах. — Нито отравяне. Просто заболявания, които водят до смърт. Точно както разправя Тирза Грей.

— Нима твърдиш, че тази жена е в състояние да накара някого, който никога не е виждала, на стотици мили далеч да хване пневмония и да умре от нея?

— Аз нищо не твърдя. Твърди го тя. Намирам го за невероятно и бих искал да вярвам, че е невъзможно. Но има странни съвпадения. Случайното споменаване на „Сивия кон“ — във връзка с отстраняване на нежелателни личности. Такова място „Сивия кон“ съществува — и жената, която живее там, направо се хвали, че подобна операция била възможна. В същата местност живее един, разпознат определено като човека, забелязан да проследява отец Горман вечерта, когато е бил убит — вечерта, когато е бил повикан при една умирающа, която му е говорила за „голяма злина“. Твърде много съвпадения, не смяташ ли?

— Човекът не може да е бил Венъбълс, защото според теб той от години е парализиран.

— А не е ли възможно от медицинска гледна точка тази парализа да е само имитирана?

— Не, разбира се. Крайниците ще са атрофирани.

— Е, това приключва въпроса — признах. Въздъгнах. — Жалко. Ако съществува някаква организация — как най-точно да я нарека, — да речем, „Премахване на човеци“, Венъбълс е тоя, който би могъл да я ръководи. Предметите, събрани в дома му, говорят за несметно богатство. Откъде идват тези пари?

Замълчах, а после казах:

— Всички тия имена, починали в постелята си от едно или друго — има ли хора, облагодетелствувани от тяхната смърт?

— Винаги някой се облагодетелствува от нечия смърт — повече или по-малко. Не са известни подозрителни обстоятелства — ако това

имаш предвид.

— Не точно това.

— Лейди Хескит-Дюбоа, вероятно знаеш, е оставила около петдесет хиляди лири — бруто. Наследяват я един племенник и една племенница. Племенникът живее в Канада. Племенницата е омъжена и живее в Северна Англия. И двамата ще оползотворят парите. Томазина Тъкъртън е оставила голямо наследство от страна на баща си. Ако почине преди двайсет и една годишна възраст, то се прехвърля на нейната мащеха. Мащехата изглежда безупречно същество. После твоята мисис Делафонтейн — парите ѝ се наследяват от една братовчедка...

— Аха! А братовчедката?

— Живее в Кения със съпруга си.

— Всичките на безопасно разстояние — отбелязах.

Кориган ме изгледа гневно.

— От тримата Сандфорд, ритнали петалите, единият оставя съпруга, много по-млада от него, която пък се е омъжила почти веднага. Покойният е бил католик и не би ѝ дал развод. Друг един, на име Сидни Хармъндсуърт, починал от мозъчен кръвоизлив, според хората от Скотланд Ярд е получавал дохода си от тайно изнудване. Неколцина, все важни клечки, вероятно са въздъхнали облекчено, че вече го няма.

— Всъщност искаш да кажеш, че всички тези смъртни случаи са облекчили някого. А Кориган?

Кориган се ухили.

— Кориган е популярно име. Мнозина Коригановци са умрели — но ни един не се е облагодетелствувал особено, доколкото знаем.

— Ясно. Значи следващата надеждна жертва си ти. Пази се!

— Ще се пазя. И не си въобразявай, че твоята злокобна вещица ще ме прати в гроба от язва на дванадесетопръстника или от испанската болест. Не и мен, печения доктор!

— Слушай, Джим. Искам да проуча твърденията на Тирза Грей. Ще ми помогнеш ли?

— Не, няма! Не проумявам как учен човек като тебе е повярвал на тези празни приказки.

Въздъгнах.

— Измисли друго сравнение, моля те. Това ми омръзна.

- Тогава „глупости“, ако го предпочиташ.
- Не особено.
- Голям инат си, нали, Марк?
- Смятам, че поне един трябва да е инат!

ГЛАВА ДЕСЕТА

Всички къщи на улица „Глендауър“ — всъщност задънената уличка „Глендауър“ — бяха съвсем, съвсем нови. Тя извиваше в неравен полукръг и в най-долния край още се мяркаха зидари. Някъде по средата ѝ имаше порта с надпис „Еверест“.

Привел закръглен гръб над градинския бордюр, зает да засажда луковици, се виждаше човек, в когото инспектор Лежън лесно разпозна Захария Осбърн. Той си отвори и влезе. Мистър Осбърн се вдигна и се изви да види кой се е вмъкнал във владението му. Когато позна посетителя, порозовялото му лице пламна от радост. Сред природата мистър Осбърн наподобяваше досущ оня мистър Осбърн от аптеката в Лондон. Обут бе в здрави туристически обувки и беше по риза, но дори тези всекидневни одежди не му придаваха небрежен вид. Ситни капчици пот проблясваха по лъскавото му плешиво теме. Той ги изтри с носната си кърпа и тогава пристъпи към посетителя.

— Инспектор Лежън! — възкликна Осбърн. — Каква голяма чест! Така е, сър. Получих отговора на писмото си, но не се и надявах да ви видя лично. Добре дошли в моя дом. Добре дошли в „Еверест“! Учудва ли ви името? Хималаите са моята страст. Проследих експедицията до Еверест стъпка по стъпка. Каква победа за нашата родина! Сър Едмънд Хилари! Какъв човек! Каква издръжливост! Аз никога не съм се подлагал на физически терзания и затова тъй високо ценя смелостта на ония, които тръгват да побеждават непокорени планини или да преплуват ледените океани, за да открият тайните на полюса. Но, моля, влезте да се почерпим.

Предвождайки, мистър Осбърн въведе Лежън в малката вила, блестяща от чистота, но скромно подредена.

— Още не съм се обзавел — обясни Осбърн. — Когато мога, отбивам се на местните разпродажби. Намират се хубави мебели на четвърт от цената им в магазините. Какво да ви предложи? Чашка шери? Вино? Чай? Водата бързо ще заври.

Лежън предпочете бира.

— Заповядайте! — Осбърн се върна с две препълнени метални халби. — Ще поседим и ще си починем. „Еверест“! Ха-ха! Названието на дома ми е двусмислено. Обичам шегата.

След това светско въведение Осбърн се наведе очаквателно.

— Полезна ли ви беше моята информация?

Лежън се опита да посмекчи удара:

— Не толкова, колкото очаквахме.

— О, признавам, че съм разочарован. Макар всъщност да разбирам, че не е задължително някой, поел в посоката на отец Горман, да бъде непременно неговият убиец. Твърде невероятно щеше да е. А този мистър Венъбълс, както разбрах, е богат и високо уважаван в околията, движи се в най-доброто общество.

— Работата е там — прекъсна го Лежън, — че вие не сте видели мистър Венъбълс през въпросната вечер.

Мистър Осбърн се изпъна на стола.

— Как тъй — той беше! Без никакво съмнение. Физиономии никога не бъркам!

— Но този път сте сбъркали — кротко настоя Лежън. — Вижте, мистър Венъбълс е боледувал от детски паралич. От три години насам краката му са парализирани и не може да се движи.

— Детски паралич! — възкликна Осбърн. — Колко лошо! Това приключва въпроса. И все пак... Простете, инспектор Лежън, не се сърдете. Но така ли е наистина? Искам да кажа — имате ли сигурно медицинско доказателство, че е така?

— Да, мистър Осбърн, имаме. Венъбълс е пациент на сър Уилям Дъгдейл от „Харли стрийт“^[1], виден представител на медицинската професия.

— Разбира се, разбира се. Член на Кралското медицинско дружество. Прочуто име! Как се провалих! А бях уверен. И толкова ви обезпокоих!

— Не се разстройвайте! — възкликна Лежън. — И все пак информацията ви ни е много полезна. Очевидно забелязаният от вас човек прилича поразително на мистър Венъбълс — и понеже Венъбълс е с необичайна външност, това ни е много полезно. Малцина ще са с подобни лица.

— Вярно, вярно — поразвесели се мистър Осбърн. — Човек от престъпния свят, наподобяващ мистър Венъбълс. Не вярвам да са

много. В картотеките на Скотланд Ярд...

Той погледна инспектора обнадеждено.

— Чак толкова лесно няма да е — бавно отвърна Лежън. — Човекът може да не е картотекиран. Във всеки случай, както сам отбелязахте, все още няма основания да се смята, че точно този е свързан с нападението над отец Горман.

Мистър Осбърн отново посърна.

— Извинявайте. Поддал съм се на въображението... А толкова мечтаех да свидетелствувам по обвинение в убийство... И нямаше да могат да ме поклатят, повярвайте. Не, не, аз наистина не трябва да отстъпвам!

Лежън мълчеше и замислено го наблюдаваше. Мистър Осбърн откликна на критичния му поглед.

— Питайте.

— Кажете, мистър Осбърн, защо не трябва да „отстъпвате“, както се изразихте?

Мистър Осбърн сякаш се изненада.

— Защото съм сигурен — о, о, да, разбирам ви. Този човек не е оня човек. Тъй че, според вас, не бива да съм чак толкова сигурен. И въпреки това сигурен съм.

Лежън се приведе към него.

— Вероятно се питате защо дойдох днес. След като имам медицинско доказателство, че човекът, забелязан от вас, не може да е бил мистър Венъбълс, защо съм тук?

— Да, така е. Е, кажете тогава, инспектор Лежън, защо дойдохте?

— Дойдох — отвърна Лежън, — защото твърдата увереност на вашата идентификация ме порази. Искях да науча на какво почива тази увереност. Не забравяйте — вечерта беше мъглива. Бях при вашата аптека. Стоях, където сте стояли вие — на вратата, — и гледах през улицата. В мъглива вечер според мен фигура на такова разстояние ще се вижда много неясно, направо невъзможно ще е да се различат ясно чертите.

— Така е, донякъде имате право. Мъглата вече падаше. Но падаше, ако разбирате какво ви казвам, на валма. От време на време тя направо изчезваше. Тъкмо в мига, когато отец Горман бързо премина по отсрещния тротоар, тя се беше изчистила. Затова ги и видях така

ясно — него и оня, който го следваше. Нещо повече — точно когато вторият мъж бе срещу мене, той щракна запалка и запали изгасналата си цигара. В този миг профилът му се очерта много ясно — носът, брадичката, изпъкналата адамова ябълка. Какво странно лице, казах си аз. За пръв път го виждам насам. Ако е идвал в аптеката, непременно щях да го запомня. Тъй че, както виждате...

Мистър Осбърн замълча.

— Да, виждам — замислено промълви Лежън.

— А дали пък не му е брат? — В гласа на Осбърн се прокрадна надежда. — Да речем брат близък? Това би разрешило загадката.

— Развързката с брата близък? — Лежън усмихнато поклати глава. — В романите е много убедително. Ала в живота — той отново поклати глава. — Не, в живота това не се случва. Наистина не се случва.

— Не... Сигурно сте прав. А защо да не е обикновен брат? Силна семейна прилика... — Осбърн не губеше надежда.

— Доколкото успяхме да разберем, мистър Венъбълс няма брат — отчетливо изрече Лежън.

— Доколкото сте успели да разберете? — повтори думите му мистър Осбърн.

— Макар да е британец по народност, той е роден в чужбина и родителите му са го довели в Англия, когато е бил на единайсет години.

— Значи всъщност не знаете много за него? Имам предвид — за семейството му?

— Не — замислено отвърна Лежън. — Не е лесно да се разбере всичко за мистър Венъбълс — освен ако човек не отиде направо при него, да го разпита — а за това нямаме причини.

Обмисляше си думите. Разбира се, че имаше начини да се разберат нещата, без да се пита направо, ала той не възнамеряваше да го казва на мистър Осбърн.

— Значи, ако не беше медицинското доказателство — той се изправи, — щяхте да сте сигурен, че сте го разпознали?

— О, да! — каза мистър Осбърн и също стана. — Това ми е увлечението — да запомням лица. — Той се изкиска. — Много мои клиенти са оставали поразени! „Как ви е астмата?“, питам някоя, а тя ме поглежда изненадано. „Бяхте тук миналия март, казвам, с рецепта.

От доктор Харгрийв.“ А тя ме гледа и не може да повярва! Много ми помагаше в работата. Хората се ласкаят, че си ги познал, макар да помня повече лицата, а не името. Още от млад се запалих по това. Щом кралете го могат, казвах си, ще го можеш и ти, Захария Осбърн! След време се превръща в навик. Почти без никакво усилие.

Лежън въздъхна.

— Защо няма повече свидетели като вас — каза той. — Установяването на самоличността е трудно нещо. Повечето от хората се объркват. Казват например: „Ами май че беше висок. Русокос — е, не съвсем рус, нещо средно. Обикновено лице. Очи сини или — а може и кафяви. Сив шлифер — а дали не беше тъмносин?“

Мистър Осбърн се засмя.

— Не върши работа такова нещо.

— Наистина — свидетел като вас е небесен дар!

Мистър Осбърн засия.

— Това е дарба — скромно изрече той. — Но не забравяйте — аз съм развивал тази своя дарба. Нали знаете онази игра, която играят на детските празненства — слагат най-различни предмети на една табла и ти дават само няколко минути, за да ги запомниш. Аз всеки път ги изброявам до един. Хората се смайват. Това е фантастично, казват. Не, не е фантастично. То е сърчност. Придобива се с упражнения. — Той се изкиска. — И като фокусник си ме бива. С това забавлявам децата на Коледа. Извинете, мистър Лежън, какво имате във вътрешния си джоб?

Той се наведе и измъкна оттам малък пепелник.

— Ах, ах, драги ми господине — а уж работите в полицията!

Той гръмко се разсмя, засмя се и Лежън. После Осбърн въздъхна.

— Това, което имам тука, е чудесно, сър. Съседите изглеждат мили и дружелюбни. С години съм копнял за такъв живот, но, да си призная, мистър Лежън, липсва ми интересът на моята работа. Постоянно някой влиза и излиза. Какви ли не личности, десетки индивиди за изучаване. Копнеех за малка градинка, имам и куп други интереси. Например пеперудите, както ви казах, обичам да изучавам и птиците. Ала не очаквах, че толкова ще ми липсва човешкият елемент, така да се каже. Искаше ми се да попътувам и в чужбина. Е, добре — отидох на едноседмична екскурзия във Франция. Приятно беше

наистина, но осъзнах, и то определено, че в Англия се чувствавам най-добре. Първо, не харесах храната. Те нямат и понятие, доколкото разбрах, как да приготвят бекон с яйца.

Той пак въздъхна.

— Виждате ли, това е то човешката природа. Как само чаках да се пенсионирам! А сега — представяте ли си, че ми минава през ума да купя акции в една фармацевтична фирма тук, в Борнмът — само да имам с какво да се залисвам, няма да стоя в аптеката по цял ден. Но пак ще се почувствувам в центъра на нещата. Вероятно и с вас ще стане така. Ще си мечтаете за бъдещето, но дойде ли времето, ще ви липсва вълнението на сегашния ви живот.

Лежън се усмихна.

— Животът на полицаия съвсем не е тъй романтичен и вълнуващ, както си го представяте, мистър Осбърн. В по-голямата си част е скучно всекидневие. Ние не винаги преследваме престъпници, нито пък разгадаваме загадъчни случаи. Всъщност това е доста монотонна работа.

Мистър Осбърн го гледаше недоверчиво.

— Вие си знаете — каза. — Довиждане, мистър Лежън, и много съжалявам, че не успях да ви помогна. Ако има нещо, когато и да било...

— Ще ви се обадя — обеща Лежън.

— Оня ден на празненството ми се стори такава възможност...
— тъжно промълви Осбърн.

— Зная. Жалко, че медицинските факти са тъй категорични, но това няма как да се преодолее, нали?

— Е... — Мистър Осбърн остави изречението недовършено, ала Лежън не забеляза. Той излезе бързо. Мистър Осбърн остана на портичката, загледан след него.

— Медицински факти — възкликна той. — Доктори, как не! Ако знаеше и половината, което аз знам за докторите — наивници, това са те! Доктори — как пък не!

[1] Лондонска улица с кабинети на най-видните лекари. — Б.пр.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

I

Разказва Марк Истърбрук

Първо Хърмия. Сега пък Кориган. Ясно, значи аз съм глупак!

Приемам празните приказки за чиста истина. Бил съм хипнотизиран от тази мошеничка Тирза Грей да налапам цял куп глупости. Излязох доверчиво, суеверно магаре!

Реших да забравя цялата тази проклета история. Пък и какво общо имах всъщност с нея?

Но сред повесмата на разочарованието дочух ехото от тревожния глас на мисис Дейн Калтроп:

„Това ТРЯБВА да се спре!“

Лесно е да се казват такива думи.

„Нямате ли някой приятел, да помогне!...“

Нуждаех се от Хърмия. Нуждаех се и от Кориган. Но и двамата ми отказаха. А нямах друг. Освен ако...

Седнах и започнах да обмислям.

Импулсивно пристъпих към телефона и позвъних на мисис Оливър.

— Ало. Тук е Марк Истърбрук.

— Да?

— Бихте ли ми казали името на онова момиче, което гостуваше по време на празненството?

— Мисля, че да. Чакай да видя... Да, разбира се, Джинджър. Така се казваше.

— Това го зная. Но другото ѝ име.

— Какво друго име?

— Не вярвам да е без презиме.

— О, то се знае. Но нямам понятие. В днешно време никога не научаваш презимето. Там я видях за пръв път. — След кратка пауза мисис Оливър каза: — Най-добре звъни на Рода и я попитай.

Не одобрих това предложение. Кой знае защо, беше ме срам.

— О, не мога да направя това — отговорих.

— Че то е много просто — окуражи ме мисис Оливър. — Кажй просто, че си й загубил адреса, забравил си й името, а си обещал да й изпратиш една от твоите книги или названието на магазина, в който продават евтин хайвер, или трябва да върнеш кърпичката, която ти е заела, когато от носа ти е потекла кръв, или да й дадеш адреса на някой богат приятел, който има картина за реставриране. Нещо от това върши ли ти работа? Мога да ти измисля още сто повода, ако искаш.

— Нещо от това ще свърши работа — уверих я. Затворих, набрах отново и Рода се обади.

— Джинджър ли? — попита Рода. — О, да — живее на „Калгари плейс“. Четиридесет и пет. Почакай. Ще ти дам телефона й. — След малко гласът й изрече: — Каприкорн 35987. Записа ли го?

— Да, благодаря. Но не й знам името. Така и не го чух.

— Името й ли? А, презимето искаш да кажеш. Кориган. Викаме й Джинджър, а всъщност тя е Катрин Кориган. Какво каза?

— Нищо. Благодаря ти, Рода.

Съвпадението ме изненада. Кориган. Двама Коригановци. Дали не бе знамение?

Избрах „Каприкорн“ 35987.

II

Джинджър седеше срещу мен на масичката в „Белия папагал“, където се бяхме срещнали на чашка. Беше си същата като в Мъч Дийпинг — разрошена, гъста червена коса, чаровно луничаво лице и живи зелени очи. Облечена бе в лондонската си артистична „носия“ — тесни панталони, раздърпан широк пуловер и черни вълнени чорапи. Иначе си бе същата Джинджър. Много я харесвах.

— Изпотрепах се, докато те откроя — казах. — Презиме, адрес, телефонен номер — до едно неизвестни. Имам един проблем.

— Тъй казва и моята чистачка. Обикновено означава, че или й трябва нова тел за тенджери, или четка за килимите, или нещо друго — все тъй безлично.

— Не ти искам да купуваш нищо — успокоих я.

После й разказах. Обясних й го много по-накратко, отколкото на Хърмия, защото тя вече познаваше и „Сивия кон“, и неговите обитатели. Извърнах очи от нея, като свърших разказа. Не исках да виждам реакцията й. Не желяех да срещна снизходителна усмивка, нито пълно недоверие. Всичко бе прозвучало по-идиотски от всеки друг път. Никой друг (освен мисис Дейн Калтроп) вероятно не би го почувствувал така, както го чувствавах аз. Драсках по пластмасовата масичка с една вилица.

Отривистият глас на Джинджър ме стресна:

— Това е всичко, така ли?

— Това е всичко — признах.

— И какво смяташ да предприемеш?

— Значи ти смяташ, че трябва да предприема нещо?

— Ами разбира се! Някой би трябвало да предприеме нещо! Не можеш да знаеш, че цяла организация се е заела да избива хора, и да не направиш нищо.

— Но какво бих могъл да направя?

Готов бях да я разцелувам.

Тя отпиваше перно със замислено лице. Обля ме топлина. Не бях самичък.

След малко тя се обади:

— Ще трябва да разбереш какво означава всичко това.

— Съгласен. Но как?

— Смятам, че има една-две следи. И аз ще ти помогна.

— Ти ли? Но нали работиш?

— А часовете извън работното време? — Тя отново се замисли.

— Онова момиче — обади се накрая. — Момичето от вечерята след театъра. Попи ли, как беше. Тя знае за това — тя ще трябва да каже точно какво е направила.

— Да, обаче тя се уплаши и се дръпна, щом започнах да я разпитвам. Много се изплаши. Положително няма да проговори.

— Тук аз ще помогна — самоуверено каза Джинджър. — На мен ще каже неща, които не би изрекла пред теб. Можеш ли да ни уредиш една среща? Приятелят ти, тя, ти и аз. Някакъв спектакъл или вечеря, или все едно какво? — погледна ме разколебано. — Или ти се струва прекалено скъпо?

Уверих я, че мога да си позволя такъв разход.

— А пък ти — Джинджър се позамисли. — Според мен — изрече бавно и отчетливо — твоята сполука ще бъде следата на Томазина Тъкъртън.

— Но как? Тя е мъртва.

— И някой е искал смъртта ѝ, ако представите ти са точни! И я е уредил чрез „Сивия кон“. Има две вероятности. Мащехата или пък момичето, с което се е сбила при „Луиджи“ и чийто приятел е отнела. Сигурно е щяла да се омъжва за него. Това е разваляло плановете на мащехата — или на момичето, ако е било влюбено в младежа. Всяка от тях би могла да прибегне до „Сивия кон“. Там ще намерим някаква следа. Как се казваше онова момиче? Или не знаеш?

— Май че беше Лу.

— Пепеляворуса коса, среден ръст, гърдесто?

Кимнах утвърдително.

— Май че я познавам. Лу Елис. И тя е много богата.

— Не ѝ личеше.

— Не ѝ личи, но има много пари. Във всички случаи ще ѝ е лесно да плати таксата на „Сивия кон“. Вероятно не го правят за нищо.

— Едва ли.

— Ти ще поемеш мащехата. По ти приляга, отколкото на мен. Иди и се виж с нея...

— Нито знам къде живее, нито нищо.

— Луиджи знаеше нещо за дома на Томи. Ще ти каже в кое графство е, предполагам. Няколко справочника ще допълнят останалото. О, какви сме глупаци! Нали си видял съобщението за смъртта ѝ във вестник „Таймс“? Просто отиваш и преглеждаш тяхната картотека.

— Под какъв претекст ще се появя пред мащехата? — попитах недоверчиво.

Джинджър ме увери, че било съвсем лесно.

— Ти си някой, не разбираш ли? — увещаваше ме тя. — Ти си историк, изнасяш лекции, имаш научни степени пред името си. Мисис Тъкъртън ще бъде поласкана и вероятно ще изгаря от любопитство да се запознае с теб.

— А предлогът?

— Защо не интерес към архитектурата на нейното имение? — колебливо предложи Джинджър. — Сигурно има стойност, щом е старинно.

— Няма нищо общо с периода на моите проучвания.

— Че тя откъде ще знае? — ядоса се Джинджър. — Хората смятат, че всяко нещо, което е над сто години, трябва да интересува историците и археолозите. А защо не картина? Там сигурно има някакви стари картини. Тъй или инак уговори си среща, иди, умилквай ѝ се, бъди чаровен и после ѝ кажи, че познаваш дъщеря ѝ — доведената ѝ дъщеря, изрази съболезнования и тъй нататък... сетне, ни в клин, ни в ръкав, подхвърли нещо за „Сивия кон“. Изречи го някак зловещо, ако можеш.

— И после?

— После наблюдавай реакцията. Ако неочаквано споменеш „Сивия кон“ и тя е с гузна съвест, непременно с нещо ще се издаде.

— А като се издаде — какво?

— Важното е да разберем, че сме хванали следата. Щом веднъж се уверим, ще даваме пълен напред!

И додаде замислено:

— Има и друго. Защо според теб Сивата жена ти е разказала всички ония неща? Защо се е разприказвала чак толкова?

— Логичният отговор е, защото е откачена.

— Не говоря за това. Питам те — защо на теб? Тъкмо на теб? Чудя се, дали няма някаква връзка?

— Връзка с какво?

— Един момент — чакай да си оформя мисълта.

Почаках. Джинджър кимна два пъти утвърдително и после каза:

— Да предположим — просто да предположим, че е станало така. Тази Попи знае всичко за „Сивия кон“, но не от първоизточника — не и от личен опит, а от дочути разговори. Представям си я като момиче, на което другите не обръщат внимание, когато разговарят — ала тя попива много повече, отколкото си мислят. С глупавите хора обикновено е така. Да речем, чули са я, като приказва с теб за това на онази вечеря, и са я смъррили. Но фактът, че си отишъл при нея и си я подпитвал, също се е разбрал. Е, защо би могъл ти да я разпитваш? Не си полицаи. Вероятната причина ще е, че си бъдещ клиент.

— Но...

— Логично е, повярвай! Дочул си за това, искаш да научиш подробности — за лични цели. Скоро след това се появяваш на празненството в Мъч Дийпинг. Водят те в „Сивия кон“ най-вероятно, защото сам си пожелал да отидеш — и какво се случва? Тирза Грей веднага те заговаря най-делово.

— Съществува подобна вероятност — казах замислено... — Смяташ ли, че тя е способна да върши онова, с което се перчи, Джинджър?

— По-склонна съм да мисля, че не може! Но като знаем какви странни неща стават. Особено с хипноза. Внушавам някому да отиде и да отхапе от свещта в четири следобед на другия ден, и той отива и отхапва, без изобщо да знае защо го е направил. Ей такива неща. Ами електрическата; кутия, в която капват няколко капки от кръвта ти и тя ти съобщава дали след две години ще се разболееш от рак или не? Звучи като измислено, но май не е съвсем измислено. Що се отнася до Тирза, не мисля, че е вярно, ала ужасно се боя, че би могло да бъде.

— Да — кимнах умърлушено, — много точно го изрази.

— Смятам да поработя малко над Лу — замислено изрече Джинджър. — Знам къде се навърта. А и Луиджи сигурно знае нещичко. Но преди всичко трябва да се свържем с Попи.

Това се уреди сравнително лесно. Дейвид беше свободен след три дни, уговорихме се да отидем на един мюзикъл и той се появи с Попи. После вечеряхме във „Фантазия“ и забелязах, че след като се отбиха да си напудрят носовете и се бавиха там половин час, Джинджър и Попи се върнаха в най-дружелюбни отношения. По нареждане на Джинджър не се повдигнаха никакви деликатни въпроси. Накрая си тръгнахме и аз я изпратих до дома ѝ.

— Засега нямам големи постижения — ведро заяви Джинджър.
— Намерих Лу. Впрочем мъжът, за когото са се скарали, е Джин Плейдън. Гадно момченце, ако ме питаш. Кариерист. Момичетата са луди по него. Увъртал се е здравата около Лу, когато се появила Томи. Лу разправя, че го интересувала не Томи, а парите ѝ — иска ѝ се да е било така. Тъй или иначе, захвърлил Лу като горещ картоф и тя, естествено, се е вбесила. Според нея не е било голяма караница — просто момичешка разправия.

— Момичешка разправия, как не! Изтръгна косите на Томи из корен.

— Предавам ти какво ми каза Лу.

— Доста охотно се е разбъбрила.

— О, те умират да си разправят любовните истории, стига да има кой да ги слуша. Лу сега се е хванала с друг — същия глупак според мен, но вече е луда по него. Тъй че не ми се вярва да е от клиентките на „Сивия кон“. Подхвърлих името, но тя не откликна. Смятам да я зачеркнем. И Луиджи мисли, че е било празна работа. От друга страна, според него Томи наистина е била влюбена в Джин. А и Джин също. Ти какво свърши с мащехата?

— В чужбина е. Връща се утре. Писах ѝ — всъщност накарах секретарката ми да ѝ пише, с молба за среща.

— Чудесно! Нещата се задвижват. Дано потръгне.

— И да ни доведе донякъде!

— Все нещо ще проблесне — ентузиазирано заяви Джинджър.
— А, сетих се. Ако се върнем към самото начало, теорията е, че отец Горман е бил убит, след като са го повикали при някаква умирающа, и че са го умъртвили заради нещо, което тя му е казала или му е изповядала. Какво е станало с тази жена? Починала ли е? Коя е била? Там трябва да има някаква следа.

— Починала е. Не знам много за нея. Казвала се е Дейвис.

— Добре, но хайде научи нещо повечко.

— Ще се опитам.

— Ако се доберем до миналото ѝ, може и да открием как е узнала онова, което е знаела.

— Разбирам те.

Намерих Джим Кориган по телефона рано на другата сутрин и обясних какво ме интересува.

— Чакай да видя. Напреднахме, но не много. Дейвис не е било истинското ѝ име, забавихме се, докато го разберем. Момент, тук си бях записал... А, да, ето. Истинското ѝ име е Арчър, съпругът ѝ бил дребен мошеник. Напуснала го и се върнала към моминското си име.

— Какъв мошеник е бил Арчър? Къде е той сега?

— О, дребна риба. Крадял от универсални магазини. От този род. Имал няколко присъди. А колкото до това — къде е сега, умрял е.

— Не ми съобщи кой знае какво.

— Така е. Фирмата, в която е работила мисис Дейвис по време на смъртта си, ПВК („Проучване вкусовете на клиента“), не знае нищо нито за нея, нито за миналото ѝ.

Благодарих и затворих.

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

Разказва Марк Истърбрук

След три дни Джинджър ми телефонира.

— Имам нещо за теб — каза. — Име и адрес. Запиши ги.

Взех си бележника.

— Казвай.

— Името е Брадли, адресът — блок 78, Общински сгради, Бирмингам.

— Господи, това пък какво е?

— Нямам представа! Съмнявам се, че и Попи знае.

— Попи ли? Да не би...

— Да. Обработих я чудесно. Казах ти, че стига да поискам, ще измъкна нещо от нея. Щом я размекнах, всичко се уреди.

— И как го направи? — запитах нетърпеливо.

Джинджър се засмя.

— По системата „Женска солидарност“. Няма да разбереш. Състои се в това, че ако някое момиче довери нещо на друго момиче, все едно че нищо не е станало. Според нея то е без значение.

— Остава си, тъй да се каже, вътре в профсъюза, така ли?

— Може и така. Обядвахме заедно и аз се разприказвах за моята любов, за ужасните пречки — женен мъж с нетърпима жена католичка, не му дава развод, животът му е ад. Казах, че е болна, в постоянни болки, но има още дълги години живот. И за самата нея ще е най-добре, ако може да умре. Казах, че съм решила да се обърна към „Сивия кон“, обаче не знам как точно да се свържа — а и вероятно ще е ужасно скъпо. Тогава Попи отговори: „Да, ужасно е скъпо.“ Чувала, че искат цяло състояние. Рекох: „Нищо, аз очаквам наследство.“ И то не е лъжа — от един чичо на баща ми — чудесен е и не искам да умира, но фактът си е факт. Дали пък, попитах, няма да може да се плаща на вноски? И как да се свържа? И тогава Попи ми издиктува

името и адреса. Първо се отивало при него, ми обясни, за да се уреди деловата част!

— Невероятно! — възкликнах.

— Да, наистина.

Замълчахме. Запитах смаян:

— И тя го каза тъй — направо? Не я ли беше... страх?

Джинджър ме сряза нетърпеливо:

— Нещо не разбираш. Това, че ми е казала, не значи нищо. И освен това, Марк, ако каквото мислим, излезе вярно, фирмата би трябвало да се рекламира, не е ли така? Нали им трябва нови клиенти?

— Лудост е, че вярваме неща от този род.

— Добре де, луди сме. Ще отидеш ли до Бирмингам да се срещнеш с мистър Брадли?

— Да — отговорих. — Ще се видя с мистър Брадли. Стига да съществува.

Почти не вярвах, че съществува. Но не бях прав. Мистър Брадли съществуваше!

„Общинските сгради“ представляваха огромен кошер от кантори. Номер седемдесет и осем беше на третия етаж. Върху стъклото на външната врата бе изписано с красиви черни букви: „С. Р. Брадли, КОМИСИОНЕР“. А отдолу, с по-малки — „Моля, влезте“.

Влязох.

Малкото преддверие беше пусто, а вратата с надпис ВХОД ЗАБРАНЕН бе полуотворена. Един глас иззад нея каза:

— Влезте, моля.

Вътрешната стая беше по-голяма. Имаше бюро, един-два меки стола, телефон, картотеки с досиета, а зад бюрото седеше мистър Брадли.

Бе дребен тъмнокос човечец с пронизателни черни очи. Облечен в тъмен костюм, той представляваше олицетворение на благоприличието.

— Ако обичате, затворете вратата — любезно помолите той. — И седнете. Този стол е много удобен. Цигара? Не? Е, кажете — с какво мога да ви служа?

Погледнах го. Чудех се как да започна. Представа няхах какво да му кажа. И мисля, че от чисто отчаяние го атакувах с тази дума. А

нищо чудно да са ме предизвикали малките като мъниста очи.

— Колко? — запитах.

Това, изглежда, го постресна, но не така, както би трябвало да бъде стреснат. Не сметна, както аз бих сметнал на негово място, че някакъв побъркан е нахлул в кантората му.

Повдигна вежди.

— Ах, ах, ах — възкликна той. — Май не си губите времето, нали?

Не отстъпвах.

— Какъв е отговорът?

Той поклати неодобрително глава.

— Работите не стават така. Трябва всичко да си върви по реда.

Свих рамене.

— Както обичате. А какъв е редът?

— Още не сте се представили. Не зная как се казвате.

— Засега — заявих — все още не съм склонен да ви го кажа.

— Предпазлив сте.

— Предпазлив съм.

— Прекрасно качество, но не винаги полезно. Кой ви праща? Кой ни е общият приятел?

— И това няма да ви кажа. Един мой приятел има приятел, който познава ваш приятел.

Мистър Бродли кимна.

— Мнозина от клиентите ми се появяват така. Някои от проблемите са малко... деликатни. Разбирам, че знаете професията ми. Не ме изчака да отговоря. Избърза той да отговори.

— Агент по конните надбягвания — каза. — Очевидно се интересувате от... коне?

Поспря, преди да изрече последната дума.

— Не съм запаянко — отвърнах небрежно.

— Конят участва в какво ли не. В надбягвания, в лов, в пренасяне на товари. Мен ме интересуват спортните му изяви. Залаганията. — Позамълча и после някак между другото запита: — Някой определен кон ли имате предвид?

Свих рамене и се хвърлих с главата напред:

— Един сив кон...

— А, отлично, чудесно. Самият вие, ако ми позволите, ми се струвате черен кон. Ха, ха! Успокойте се. Няма защо да се тревожите.

— Така си мислите вие! — отвърнах грубо.

Мистър Брадли стана още по-кротък и мил.

— Не зная какво чувствувате. Но ви уверявам, че няма защо да се тревожите. Самият аз съм адвокат — лишен от права, то се знае — добави в скоби и някак закачливо. — Иначе щях ли да съм тук? Но ви уверявам, че владее законите. Всичко, каквото препоръчвам, е напълно законно и редно. Въпрос на облог. Човек е в правото си да се обзалага за абсолютно всичко: дали ще вали утре, дали руснаците могат да изпратят човек на Луната и дали жена ви ще роди близнаци. Или пък дали мистър Б. ще умре преди Коледа и ще доживее ли мисис С до стотака. Човек преценява според интуицията си или както там се казва! Виждате колко е просто.

Все едно че някой хирург ме окуражаваше, преди да ме оперира. Успокоителният тон на терапевта мистър Брадли бе направо съвършен.

Изрекох бавно:

— Тази работа със „Сивия кон“ не ми е съвсем ясна.

— Какво ви безпокои? Да, мнозина се тревожат. И божите, и земните неща, Хорацио и прочие, и прочие, както е казал Шекспир. Да си призная, сам аз не я разбирам. Но дава резултати. Дава резултати по най-чудотворен начин.

— Не бихте ли ми казали нещо повече за това?...

Влязъл бях вече в ролята — боязлив, нетърпелив... и уплашен. Бе поведение, с което мистър Брадли очевидно беше привикнал да се справя.

— Познавате ли мястото?

Набързо реших. Неразумно щеше да е да лъжа.

— Аз... ами... да, бях там с един приятел. Те ме заведоха...

— Очарователна стара пивница. Историческо място. А и те как прелестно са я възстановили! Значи я познавате. Имам предвид моята приятелка мис Грей?

— Да, да, разбира се. Изключителна жена!

— Нали? Да, нали? Много точно се изразихте. Изключителна жена. С изключителна дарба!

— Ако е вярно всичко, което казва, че било по силите й! Според мен... напълно... ами да — невъзможно?

— Именно. В това е цялата работа. Нещата, които твърди, че може да вижда и да върши, са невъзможни! Всеки ще го каже. В един съд например...

Черните мънистени очички се впиваха в мене. Мистър Брадли повтори думите много натъртено.

— В едно съдилище например направо ще ѝ се изсмеят! Ако тази жена рече да се изправи на подсъдимата скамейка и да признае, че е извършила убийство, убийство посредством дистанционно управление или със сила на волята, или с каквото си ще идиотско име да го нарече, признанието ѝ ще бъде отхвърлено! Дори ако в изявлението ѝ се крие чиста истина (нещо, в което разумни хора като вас и мен и за секунда не могат да повярват!), това не би могло да се приеме от закона. В очите на закона убийство посредством дистанционно управление не е убийство. То си е чиста глупост. И в това е прелестта на цялата работа — както сам ще се уверите, ако поразмислите!

Окуражаваше ме. Убийство, извършено с помощта на окултните сили, не бе убийство според английския закон. Ако наемех гангстер да извърши убийство с тъп предмет или с нож, аз щях да съм свързан с него — съучастник преди деянието, в заговор с него. Ала ако наемех Тирза Грей да използва черните си магии, тези черни магии не се приемаха като доказателство от съда. Именно в това според мистър Брадли се криеше прелестта на замисъла.

Вроденият ми скептицизъм се разбунтува. Избухнах разпалено:

— Но дявол да го вземе, това е фантастично! Не го вярвам. Не е възможно.

— Прав сте. Така е. Тирза Грей е изключителна жена и притежава наистина изключителни дарби, но трудно е да се повярва онова, което тя твърди, че било по силите ѝ. То е, както сам се изразихте, прекалено фантастично. В нашия век едва ли може да се приеме, че някой, както си седи в селската къщурка в Англия, може — сам или посредством медиум — да излъчи мисловни вълни или каквото било там и да предизвика тежко заболяване и смърт от истинска болест у човек, който е чак в Капри или още по-далеч.

— Но нали тя точно това разправя?

— О, да. Естествено, тя има дарбата — шотландка е, притежава ясновидството, характерно за тази раса. Това наистина съществува. Онова, в което вярвам, и то изцяло, е следното. — Приведен към мен

той внушително размаха пръст: — Тирза Грей знае предварително кога някой ще умре. Това е дарба. И тя я притежава!

Облегна се в стола, изучавайки ме. Аз чаках.

— Да вземем един въображаем случай. Някой, вие или някой друг, много би желал да знае кога, да речем, леля му Илайза ще склопи очи. Полезно е, нали, да се знае подобно нещо. Нито е от злоба, нито е грешно — само въпрос на удобство. Какво да планира? Ще разполага ли например с полезен капитал към идущия ноември? Ако знае това със сигурност, още сега ще склучи благоприятна сделка. Но смъртта е толкова непредвидима. Милата стара Илайза би могла да живее, поддържана от докторите, още десет години. Ще ѝ се радвате, разбира се, обичате си милата старица, ала колко полезно ще ви е все пак, ако знаете точно кога!

Позамълча, после пак се приведе напред:

— И тук се появявам аз. Обичам облозите. Обзалагам се за всичко — естествено, при мои условия. Вие идвате при мен. Разбира се, няма да се обзаложите за смъртта на милата старица. Това ще накърни вашата чувствителност. Затова го вземаме от другата страна. Вие се обзалагате за определена сума, че леля ви Илайза ще бъде жива и здрава догодина по Коледа, аз пък се обзалагам, че няма да бъде!

Мънистата се впиваха, дълбаеха в очите ми.

— Така го приемате, нали? Проста работа. Спечелваме се. Аз твърдя, че леля Илайза се е запътила към оня свят, вие упорствувате, че не е. Правим договор и го подписваме. Аз предлагам определен срок. Казвам, че в срок от две седмици преди или след тази дата леля ви Илайза ще е вече в гроба. Вие настоявате на обратното. Ако излезете прав — аз ви плащам. Ако ли не — вие ми плащате!

Погледнах го. Опитах се да изживея чувствата на човек, който иска да премахне от пътя си богатата стара дама. Отказах се от това; представих си, че някой ме изнудва. По-лесно ми беше. Да речем, че някой с години ми изцежда джоба. Станало е непоносимо. Искам той да умре. И като нямам сили сам да го убия, готов съм на всичко — да, на всичко...

Заговорих — гласът ми хриптеше. Играех убедително.

— При какви условия?

Той изведнъж се промени. Стана весел, направо шеговит.

— Назад към появяването ви, нали? Към вашата поява, ха, ха! „Колко“ — запитайте. Направо се смаях. Никой не е бил тъй директен.

— При какви условия?

— Зависи. Зависи от няколко различни фактора. Обикновено — от размера на очакваната сума. Понякога — от материалната възможност на клиента. Неудобен съпруг, изнудван или някой от този род — според възможностите на клиента; нека сме наясно — с бедни клиенти не се обзалагам. Освен в случаите, които изредих. Във вашия случай ще зависи от стойността на имуществото на леля Илайза. За условията се споразумяхме. И двамата искаме да получим нещичко от това, нали така? Но обикновено е петстотин към едно.

— Петстотин към едно? Много е.

— Залогът ми е висок. Ако леля Илайза вече е поела към гроба, вие ще го знаете и няма да се отнесете до мен. Да се предскаже нечия смърт в срок от две седмици е нещо сигурно. Пет хиляди лири срещу сто лири не е чак толкова много.

— Ами ако загубите?

Мистър Брадли сви рамене.

— Лошо. Аз плащам.

— Ако ли аз загубя, аз плащам. Ами ако не платя?

Мистър Брадли се облегна назад. Присви очи.

— Не ви препоръчвам — мило отговори той. — Наистина не ви препоръчвам.

От кроткия му глас ме побиха тръпки. Не бе изрекъл никаква заплаха. Но заплахата надвисна над мен. Станах. И казах:

— Ще... ще си помисля.

С приятен и светски тон мистър Брадли отвърна:

— Разбира се. Не избързвайте. Ако се решите на сделката, елате пак и ще уточним подробностите. Размислете. Няма защо да се бърза. Размислете.

Тръгнах си, а думите отекваха в ушите ми:

— Размислете...

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

Разказва Марк Истърбрук

Пристъпих към срещата с мисис Тъкъртън много неохотно. Подтикван към това от Джинджър, някак не бях убеден, че действувам разумно. Преди всичко смятах се неспособен за подобно нещо. Съмнявах се в уменията си да извикам очаквания отклик и дълбоко се съпротивлявах на това, да се представям за онова, което не съм.

Джинджър с ужасната деловитост, присъща ѝ, когато си бе наумила нещо, разпореди по телефона:

— Съвсем лесно ще е. Къщата е строена от архитекта Наш. По-различна от обичайните за него. В готически изблик на въображението.

— А защо ще искам да я разглеждам?

— Обмисляш да пишеш статия или книга върху влиянията, които променят стила на архитектите. Нещо от този род.

— Звучи доста глупаво.

— Нищо подобно! — ободри ме Джинджър. — Ако се вгледаш в научните теми или в темите по изкуствата, какви ли не невероятни теории се развиват, и то най-сериозно, от най-невероятни личности. Мога да ти цитирам цели глави, пълни с глупости!

— Затова ти си по-подходяща за тази работа от мене.

— Грещиш — заяви Джинджър. — Мисис Тъкъртън може да те провери в справочника „Кой кой е“ и да ти повярва. А мен в него ме няма!

Не ме убеди, но ми затвори устата.

Когато се завърнах от невероятната си среща с мистър Бродли, Джинджър и аз постигнахме единодушие. На нея ѝ се стори дори по-малко невероятно, отколкото на мен. Изпълни се със задоволство.

— Сега вече знаем, че не си въобразяваме — изтъкна ми тя. — Знаем, че наистина има организация за премахване на нежелани хора.

— Чрез свръхестествени средства!

— Колко старомодно мислиш! Обърква те развлечената Сибил с нейните фалшиви скарабеи. И ако мистър Брадли се бе оказал някакъв доктор шарлатанин или лъжеастролог, все още нямаше да вярваш. Но понеже той е гаден, практичен дребен мошеник юрист — или поне такъв ми го представи...

— Горещо-долу — отвърнах.

— ... тогава всичко ти се струва реално. И колкото и вятърничаво да ти изглежда, тези три жени в „Сивия кон“ са напипали нещо, което действа!

— Като си толкова сигурна, защо ни е мисис Тъкъртън?

— Двойно засичане — отговори Джинджър. — Знаем какво твърди, че можела да постигне Тирза Грей. Знаем как се урежда финансовата страна. Знаем по нещичко за три от жертвите. Сега ни трябва да научим как изглежда всичко от страна на клиента.

— Ами ако мисис Тъкъртън не даде признаци, че е била клиентка?

— Тогава ще разследваме другаде.

— Но аз може да объркам нещата — унило й отвърнах.

Джинджър заяви, че трябвало да имам по-добро мнение за себе си.

И ето, стоях пред самата порта на Карауей Парк. По нищо не наподобяваше предварителната ми представа за дом, строен от Наш. Приличаше по-скоро на малък замък. Джинджър ми бе обещала да ме снабди с някаква нова книга за архитектурата на Наш, но не я получих навреме и сега бях доста неподготвен.

Позвъних и вратата се отвори от някакъв разпуснат лакей.

— Мистър Истърбрук? Мисис Тъкъртън ви очаква — изрече той.

Введе ме в натруфена гостна. Стаята ми подействува отблъскващо. Всичко в нея беше скъпо, но безвкусно. Само по себе си помещението имаше добри пропорции. На стената висяха една-две хубави картини и много повече — лоши. Жълтият брокат беше в изобилие. Размишленията ми се прекъснаха от появата на самата мисис Тъкъртън. С мъка се надигнах от дълбините на тапицирания с жълт брокат диван.

Не зная какво бях очаквал, но разочарованието ми беше пълно. У нея нямаше нищо злоецо; беше съвсем обикновена млада, докъм средна възраст жена. Не особено интересна и не особено приятна.

Устните ѝ въпреки щедрия слой червило бяха тънки и нацупени. Брадичката — малко хлътнала. Очите бяха светлосини и сякаш преценяваха всяко нещо според неговата цена. Бе от жените, които се скъпят с бакшиша на портиерите и гардеробиерките. Много подобни жени се срещат по широкия свят, макар и не тъй скъпо облечени и не така гримирани.

— Мистър Истърбрук? — видимо бе очарована от посещението ми. Едва ли не — възторжена. — Толкова ми е приятно да се запознаем. Каква чест — да проявите интерес към тази къща. Аз, естествено, знаех, че е строена от сър Джон Наш, моят съпруг ми го каза, но не се и надявах, че ще представлява интерес за човек като вас!

— Виждате ли, мисис Тъкъртън, това е извън обичайния му стил, и то я прави интересна за... хъм...

Спести ми труда да продължавам.

— Боя се, че нищо не разбирам от тези неща — архитектура, археология и тем подобни. Ала нека невежеството ми не ви смущава...

Не ме смущаваше. Предпочитах го.

— Естествено, тези неща са ужасно интересни — продължи мисис Тъкъртън.

Отвърнах, че ние, специалистите, напротив, обикновено сме много скучни и много досадни в тесните си научни теми.

Мисис Тъкъртън възрази, че това не било вярно, и запитала как предпочитам — първо да пием чай и после да ме разведе или първо да разгледам къщата, а след това да пием чай.

Не бях очаквал покана за чай — срещата ни бе в три и половина, но предложих първо да видим къщата.

Поведе ме и тъй като през цялото време бърбореше оживено, спести ми архитектурните изявления.

Имал съм късмет, обясни, че съм дошъл сега. Къщата била обявена за продан — „За мен е прекалено голяма — след смъртта на мъжа ми“ — и май вече се бил явил купувач, макар да се предлагала едва от седмица.

— Не бих искала да я видите празна. Според мен една къща, за да бъде оценена по достойнство, трябва да е обитавана, нали, мистър Истърбрук?

Бих предпочел точно тази къща да бе необитавана и немебелирана, ала нямаше как да ѝ го кажа. Запитах я дали смята да

остане в този край.

— Още не знам. Първо малко ще попътувам. Ще отида на слънце. Ненавиждам този ужасен климат. Всъщност смятам да презимувам в Египет. Бях там преди две години. Каква страна! Но вие сигурно знаете всичко за Египет.

Понятие нямах и ѝ го казах.

— Скромничите — отвърна ми игриво и загадъчно. — Това е трапезарията. Тя е осмоъгълна. Така се казва, нали? Без ъгли.

Потвърдих и похвалих пропорциите.

Свършихме обиколката, върнахме се в приемната и мисис Тъкъртън позвъни за чая. Сервира ни го развлеченият прислужник. Огромният викториански сребърен чайник плачеше за излъскване.

Като излезе прислужникът, мисис Тъкъртън въздъхна.

— Днешната прислуга е непоносима — заяви тя. — След смъртта на мъжа ми брачната двойка, която се бе грижила за него в продължение на двайсет години, съобщи, че напуска. Уж вече нямало да работят, но после чух, че са постъпили на друго място. Високо платено. Смятам го за безбожно да се плащат такива заплати. Като си помисля колко ми струва храната и квартирата им — да не говорим пък за бельото...

Аха, казах си, скъперница е. Избелелите очи, стиснатите устни — истинска скъперница.

Да се заприказва мисис Тъкъртън не беше трудно. Обичаше да говори. И най-вече — за себе си. Като я слушах внимателно и подхвърлях по някое окуражително възклицание, разбрах доста неща за нея. Повече, отколкото самата тя съзнаваше, че ми е казала.

Научих, че се е омъжила за вдовеца Томас Тъкъртън преди пет години. Била „много, много по-млада от него“. Запознали се в някакъв голям крайморски курорт, където работела като домакиня на каретата по бридж. Не се и усети, че е споделила този факт. Той имал дъщеря в близкото училище — „Толкова е трудно за един мъж да развлича дъщеря си, когато я изведе. Бедният Томас, беше много самотен... Първата му жена бе починала преди няколко години и той скърбеше по нея!“

И продължи да рисува своя образ. Чаровна, добра жена, съжалила се над този застаряващ самотник. Влошаващото се негово здраве и нейната преданост.

— Макар всъщност в последните стадии на болестта му да бях останала без никакви свои приятели.

А дали, запитах се, не е имало някои приятели мъже, които мистър Тъкъртън е намирал за нежелани? Това би обяснило клаузите на завещанието му.

Джинджър го бе прочела в Съмърсет Хаус^[1].

Имаше дарения за стари прислужници, за няколко кръщелници и за жена му — средства задоволителни, ала не и щедри. Сума в банка, от чиито лихви трябваше да живее до края на живота си. Остатъкът от имуществото, което възлизаше на шестцифрена сума, бе за дъщеря му Томазина-Ан, която влизаше изцяло във владение при навършване на двацет и една години или при омъжването ѝ. Ако се случеше тя да почине преди двацет и една и неомъжена, парите получаваше нейната мащеха. Изглежда, нямаше други членове на семейството.

Казах си, че наградата е била твърде голяма. А мисис Тъкъртън обичаше парите... То се излъчваше от порите ѝ. Не е притежавала собствени средства, сигурен бях в това, докато не се е омъжила за своя възрастен вдовец. И тогава очевидно това я е замаяло. Ограничавана в развлеченията от болния си съпруг, тя е очаквала деня, в който ще бъде свободна и по-богата отколкото в най-смелите си мечти.

Завещанието я е разочаровало. Надявала се е на нещо повече от скромен приход. Мечтаела е за скъпи пътешествия, за луксозни круизове, за дрехи, за бижута — или може би за чистата наслада от притежанието на пари, които се трупат в някоя банка.

Вместо това, парите се изсипват при момичето! Момичето ще е богатата наследница. Момичето, което най-вероятно е ненавиждало мащехата и го е демонстрирало с безгрижната жестокост на младостта. Момичето е щяло да получи всичко, освен ако...

Ако?... Достатъчна ли бе подбудата? Готов ли бях да повярвам, че русокосото простовато същество, което плещеше такива баналности, е способно да издири „Сивия кон“ и да поиска смъртта на момичето?

Не, не — не бих могъл да повярвам.

Въпреки това трябваше да си свърша работата. Изрекох рязко:

— Знаете ли, мисля, че веднъж съм виждал дъщеря ви — доведената ви дъщеря.

Тя ме погледна малко изненадано, но не прояви голям интерес.

— Томазина? Така ли?

— Да. В Челси.

— О, в Челси! Да, трябва да е било... — въздъхна. — Тия днешни момичета. Толкова са трудни. Човек изобщо не може да ги контролира. Това разстройваше баща ѝ. Но аз, естествено, не можех с нищо да помогна. Изобщо не ме слушаше. — Пак въздъхна. — Вече беше отраснала, когато се оженихме. Мащехата... — Тя поклати глава.

— Трудно положение — кимнах съчувствено.

— Отстъпвах ѝ — правех всичко по силите си.

— Не се съмнявам.

— Всичко бе напразно. Том, разбира се, не ѝ позволяваше да бъде открито груба с мен, но тя се движеше по ръба. Направи ни живота невъзможен. Отдъхнах си, когато настоя да се отдели, ала на Том не му беше леко. Тя попадна в много неподходяща среда.

— Това го разбрах.

— Бедната Томазина — каза мисис Тъкъртън. Оправи една къдрица на русата си коса. После ме погледна. — О, но вероятно не знаете. Тя почина преди месец. Енцефалит — най-неочаквано. Болест, която напада младите, както разбрах — много тъжно.

— Знам, че е починала — отвърнах.

Станах.

— Много благодаря, че ме разведохте из вашия дом, мисис Тъкъртън. — Сбогувахме се.

После тръгнах, но се спрях.

— Впрочем — казах — вие знаете „Сивия кон“, нали?

Нямаше и следа от съмнение в нейната реакция. Паника, истинска паника се изписа в тези воднисти очи. Под грима лицето изведнъж побледня уплашено.

Гласът ѝ се извиси, писклив и напрегнат.

— „Сивия кон“? Какво искате да кажете със „Сивия кон“? Нищо не знам за „Сивия кон“.

Престорих се на леко изненадан.

— О, сгрешил съм. Има една много интересна стара кръчма — в Мъч Дийпинг. Наскоро бях там и ме заведоха да я разгледам. Преобразили са я с много вкус, запазвайки цялата атмосфера. Бях сигурен, че споменаха за вас — но вероятно е ставало дума, че

доведената ви дъщеря е била там или друг някой със същото име. — Замълчах. — Мястото има... особена слава.

Възхитих се от последната си реплика. В едно от огледалата на преддверието видях отразено лицето на мисис Тъкъртън. Гледаше ме оцъклено. Беше много, много изплашена и разбрах как ще изглежда на старини... Гледката не беше приятна.

[1] Там се помещава службата за данъчните облагания в Англия. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

Разказва Марк Истърбрук

— Е, сега вече сме съвсем сигурни! — възкликна Джинджър.

— И преди бяхме сигурни.

— Да — относително. Но сега вече — окончателно!

Замълчах. Представих си как мисис Тъкъртън пътува към Бирмингам. Как влиза в Общинските сгради — и се среща с мистър Брадли. Нейното притеснение... неговата успокояваща приветливост. Той умело изтъква, че не съществува никакъв риск. (Пред мисис Тъкъртън на това е трябвало да се наблегне.) Виждам я как си тръгва, без да се е обвързала. Изчаква идеята да пусне корени в съзнанието ѝ. Може да е отишла да се види с доведената си дъщеря или дъщерята си е отишла у дома за почивните дни. Нищо чудно да са разговаряли, да се е споменало за женитба. И през цялото време мисълта за ПАРИТЕ — не някаква дребна сума, не мизерно подаяние, а купища пари, големи пари, пари, с които можеш да сториш всичко, каквото пожелаеш! И те да се изсипят в ръцете на това разпасано, невъзпитано момиче, което кисне в кафенетата на Челси с протрити джинси и раздърпани пуловери, в компанията на отворителните си пропаднали приятели! Откъде-накъде такова същество, такова никакво момиче, от което нищо няма да излезе, ще получи всички тези пари?!

И тъй — ново посещение в Бирмингам. Пак недомлъвки, пак уверения. Накрая, обсъждане на условията. Неволно се усмигнах. Мистър Брадли не е успял да наложи своето докрай. Тя се е пазарила дълго. Ала накрая се споразумяват, подписват се съответните документи и после какво?

Тук фантазията ми се изчерпа. Не знаехме нищо за това. Отърсих се от размишленията си и видях, че Джинджър ме наблюдава. Попита ме:

— Успя ли да проумееш?

— Откъде знаеш за какво съм мислил?

— Започвам да разбирам как върви мисълта ти. Мъчеше се да разбереш, нали, проследявайки я до Бирмингам и оттам нататък?

— Да. Но засякох. След като тя уговори нещата в Бирмингам — какво е станало след това!

Спогледахме се.

— Рано или късно, някой трябва да открие какво точно се върши в „Сивия кон“ — заяви Джинджър.

— Но как?

— Не зная... Няма да е лесно. Никой, който е ходил там, който го е сторил, няма да си признае. А в същото време те са единствените, които могат да кажат. Трудно е... Питам се...

— Дали да не се обърнем към полицията? — подказах аз.

— Да. В края на краищата вече знаем нещо определено. Но достатъчно ли е то, за да се вземат мерки?

Поклатих глава.

— Доказателства за намерения. Това стига ли? Тази глупост с „желанието за смърт“! О — изпреварих думите й, — може да не е глупост, но на съда ще му прозвучи като глупост. Нямаме и представа как точно се извършва работата.

— Добре — трябва да разберем. А как?

— Нужно е да видим или да чуем със собствените си очи и уши. Но в тяхната огромна стая няма ни едно място, където човек да се скрие, а според мен онова, каквото и да е това „онова“, се подготвя точно там.

Джинджър се изпъна на стола, тръсна глава като буен териер и заяви:

— Има само един начин да се разбере какво точно става. Ти трябва да бъдеш истински клиент!

Изгледах я слисано.

— Истински клиент ли?

Да. Ти или аз, все едно кой от двамата ни, трябва да иска някой да бъде премахнат от пътя му. Един от двамата ни трябва да отиде при Брадли и да го уреди.

— Това не ми харесва — отвърнах рязко.

— Защо?

— Защото крие опасни последствия.

— За нас ли?

— Може би. Но аз всъщност мисля за жертвата. Нужна ни е жертва — трябва да посочим име. И не може да е някаква измишльотина. Може да проверят — всъщност те сигурно ще проверят, не смяташ ли?

Джинджър се позамисли и после кимна.

— Да. Жертвата трябва да е действителна личност с истински адрес.

— Точно това не ми харесва.

— И ще ни трябва истинска причина, за да искаме да се отървем от нея.

Замълчахме, докато обсъждахме тази страна на положението.

— Лицето, което и да е то, ще трябва да е съгласно — изрекох бавно. — А това значи да искаме твърде много.

— Необходимо е цялата инсценировка да е убедителна — каза Джинджър. — Но има едно, в което ти беше прав оня ден. Слабото място на цялата тяхна работа е, че са притиснати за врата. Историята трябва да остане в тайна, ала не в пълна тайна. Бъдещите им клиенти трябва някак си да научават за тях.

— Най-много ме удивлява, че полицията не е и дочула. А нали тъкмо тя знае всичко за различните криминални деяния в страната?

— Да, но според мен причината е, че това във всякакъв смисъл е любителско представление. Не е професионално. Не участва ни един криминален престъпник. Не е като да наемеш гангстер да убие някого. Всичко е частно.

Казах й, че май е права. Джинджър продължи:

— Да кажем сега, че ти (или аз — ще огледаме и двете възможности) отчаяно искаш да се отървеш от някого. Кого бихме искали ти или аз да премахнем от пътя си? Аз имам този мой мил стар чичо Мървин — след смъртта му ще получа голямо наследство. Аз и един братовчед в Австралия сме единствените останали от рода. Значи мотив има. Но той е прехвърлил седемдесетте и е леко склерозирал, тъй че по-разумно ще е да изчакам естествения му завършек — освен ако страхотно съм закъсала за пари, а че това не е така, би могло да се докаже. Освен това много е мил, много го обичам и куку или не, животът му доставя радост — не ми се ще да му отнемам нито миг, нито пък да рискувам подобно нещо! А ти? Очакваш ли наследство от роднини?

Поклатих глава.

— От ни един.

— Жалко. Ами ако се спрем на изнудване? Макар че ще е много сложно. Да беше поне депутат или от Външно министерство, или бъдещ министър, щеше да е друго. С мене е същото. Преди петдесет години би било далеч по-лесно. Разобличаващи писма или голи снимки — обаче това днес е нищо! Сега всички са като Уелингтънския дук, който казал: „Публикувайте и вървете по дяволите!“ Е, какво друго ни остава? Многоженство? — изгледа ме укорително. — Жалко, че никога не си се женил. Иначе щяхме да го съчиним.

Нещо в погледа трябва да ме е издало. Джинджър веднага разбра.

— Извинявай — каза. — Май бръкнах в някаква рана?

— Не — отговорих. — Няма рана. Отдавна е зараснала. Вече никой не си спомня за това.

— Ти си се женил, така ли?

— Да. Докато следвах. Пазехме го в тайна. Тя не беше — искам да кажа, че близките ми нямаше да я приемат. Дори не бях пълнолетен. Излъгахме за възрастта.

Замълчах, заровен в миналото.

— Тъй или иначе, щяхме да се разделим — изрекох бавно. — Сега го зная. Беше хубавка, беше много сладка... но...

— Какво се случи?

— Отидохме в Италия на дълга ваканция. Стана злополука — автомобилна катастрофа. Бе убита на място.

— А ти?

— Аз не бях в колата. Тя беше... с един приятел.

Джинджър ме стрелна с поглед. Смятам, че разбра какво точно ми е било. Потресението от откритието, че момичето, за което съм се оженил, не е било вярна съпруга. Джинджър отново стана делова.

— В Англия ли се оженихте?

— Да. Регистратурата в Питърсбъро.

— Но тя загина в Италия?

— Да.

— Следователно в Англия няма отметка за смъртта ѝ?

— Не.

— Тогава какво повече ти трябва? Господ чу молбата ни. Виж колко е просто: ти си безумно влюбен в някоя, искаш да се ожениш за

нея — но не знаеш дали съпругата ти е още жива. Разделени сте от години и нямаш от нея никаква вест. Готов ли си на такъв риск? И докато се колебаеш, тя изведнъж изниква! Като гръм от ясно небе! Отказва да ти даде развод и заплашва да отиде при любимата ти и всичко да ѝ каже!

— А коя е любимата ми? — запитах притеснено. — Ти ли?

Джинджър се възмути.

— Не, разбира се! Не съм от този тип — аз вероятно ще съм готова да заживея с тебе в грях. Не, много добре знаеш кого имам предвид — тя, според мен, е точно такава! Бездушната брюнетка, с която ходиш. Много предвзета и сериозна!

— Хърмия Редклиф?

— Именно. Гаджето ти!

— Кой ти каза за нея?

— Попи, кой друг. И освен това е богата, нали?

— Много е заможна. Но...

— Ясно, ясно. Не съм казала, че се жениш за парите ѝ. Не си от тях. Но мръсното мозъче на Брадли ще помисли точно това... Чудесно. Тогава ето какво: тъкмо се готвиш да поискаш ръката на Хърмия, появява се нежеланата съпруга от миналото. Пристига в Лондон и маслото е в огъня. Ти настояваш за развод — тя отказва. Гори за отмъщение. И тогава ти научаваш за „Сивия кон“. Обзалагам се на каквото искаш, че Тирза и оная полуумна селянка Бела са сметнали, че точно за това си отишъл при тях. Решили са, че все още се колебаеш и така се изяснява словоохотливостта на Тирза. Чиста търговска реклама.

— Напълно е възможно! — прехвърлих в ума си въпросния ден.

— Посещението ти при Брадли ги е доубедило. Захапал си въдицата! Ти си бъдещ...

Замлъкна победоносно. Звучеше убедително, ала не ми беше докрай ясно...

— И все пак смятам — обадох се, — че ще направят внимателно проучване.

— Сигурно — кимна Джинджър.

— Да се измисли въображаема съпруга, възкръснала от миналото, е лесно, но те ще искат подробности — къде живее и всичко останало. А започна ли да увъртам...

— Няма защо да увърташ. За да е всичко като истинско, съпругата трябва да я има — и ще я има!... Стегни се! — нареди Джинджър. — Аз съм твоята съпруга!

Погледнах я смаяно. Или по-точно — ужасено. Как се е удържала да не прихне, не знам.

Тъкмо се съвземах, когато тя каза:

— Не се стряскай толкова. Не ти правя предложение.

Окопитих се.

— Не знаеш какво приказваш!

Знам много добре! Това, което ти предлагам, е напълно осъществимо — и предимството е, че няма да въвлечем някое невинно създание в незначителна опасност.

— Но на опасност се излагаш ти.

— То си е моя работа.

— Не, не е. И освен това никой няма да ти повярва.

— О, и още как! Обмислила съм го. Наемам мебелирано жилище, пристигам с един-два куфара, облепени с чуждестранни етикети. Наемам апартамента на името на мисис Истърбрук — и кой е тоя, който ще оспори, че аз не съм мисис Истърбрук?

— Всеки, който те познава.

— Никой, който ме познава, няма да ме види. Отсъствувам от работа, болна съм. Малко боя за коса — каква всъщност беше жена ти — тъмнокоса или руса? Не че е от такова значение.

— Тъмнокоса — отвърнах машинално.

— Добре, не ми се щеше да се изрусявам. С други дрехи и с много грим и най-добрата ми приятелка ще ме отмине безразлично! А тъй като ти от петнайсетина и повече години не си имал съпруга, всеки ще повярва, че аз съм тя. Още по-малко пък в „Сивия кон“ ще се усъмнят, че не съм тази, за която се представям. Ако ти си готов да подпишеш документ за голяма сума, че ще остана жива, не вярвам да заподозрат, че аз не съм истинският предмет на облога. Не си свързан с полицията — ти си истински клиент. Могат да удостоверят женитбата, като прегледат старите регистри в „Съмърсет Хауз“. Могат да засекат дружбата ти с Хърмия и тъй нататък — тогава защо да се съмняват?

— Но ти не осъзнаваш трудностите, риска!

— Рискът да върви по дяволите! — тросна се Джинджър. — С удоволствие ще ти помогна да спечелиш тия жалки стотина лири, или

колкото са там, от акулата Бродли!

Погледнах я. Много я харесвах... Червените коси, луничките, смелия ѝ дух. Ала не можех да я подложам на рисковете, които искаше да поеме.

— Не съм съгласен, Джинджър — отвърнах. — Ами ако нещо се случи?

— На мен?

— Да.

— Това не е ли моя лична работа?

— Не. Аз те въвлякох.

Тя кимна замислено.

— Да, до известна степен. Но има ли значение кой е започнал пръв? Сега и двамата сме вътре и трябва да направим нещо. Говоря сериозно, Марк. Не се преструвам, че уж всичко е шега. Ако онова, което смятаме за вярно, наистина е вярно, то е ужасно! И трябва да бъде спряно! Разбираш ли, не е убийство при възбуда, от омраза или от ревност; не и от алчност — човешката слабост да се убива за печалба, но сам да си поемаш риска. То е убийство-сделка, убийство, при което е все едно кой или каква е жертвата. Така е — додаде тя, — ако всичко това е вярно. Погледна ме разколебана.

— Наистина е вярно — отговорих. — И затова се страхувам за теб.

Джинджър подпря лакти на масата и се залови да ме оборва.

Отупахме въпроса от всички страни, отпред назад и отзад напред, спорихме, повтаряхме се, а стрелките на часовника върху камината ми бавно се въртяха.

Накрая Джинджър обобщи:

— Ето какво! Предупредена съм и затова не съм толкова уязвима. Зная какво ще се опита някой да ми стори. И нито за миг не вярвам, че онази ще успее да ми го стори! Ако всеки притежава „желание за смърт“, то моето е недоразвито! Здрава съм. И просто не мога да повярвам, че ще образувам камъни в жлъчката или пък менингит само защото някаква си Тирза рисувала по пода пентаграми или Сибил изпадала в транс, или каквото правят тези жени!

— Мисля, че Бела принася в жертва бял петел — обадих се замислено.

— Признай, че това са отвратителни глупости!

— Но всъщност не знаем какво точно правят — изтъкнах аз.

— Не. И затова е толкова важно да открием. Но ти вярваш ли, вярваш ли наистина, че поради онова, което тези трите вършат в конюшната на „Сивия кон“, аз, в моето лондонско жилище, ще заболeya от смъртоносна болест? Не, не вярваш!

— Не — кимнах. — Не мога да повярвам. Обаче аз се...

Спогледахме се.

— Да — призна Джинджър. — И това ни е слабото място.

— Слушай — казах. — Хайде да го направим обратно. Нека аз да съм този в Лондон. Ти да си клиентката. Ще измислим нещо...

Но Джинджър разпалено клатеше глава.

— Не, Марк. Няма да стане. По няколко причини. Най-съществената е, че в „Сивия кон“ вече ме познават като лекомислена и свободна. Ще измъкнат всичко за живота ми от Рода — а в него няма нищо. Докато ти си вече в идеално положение — притеснен клиент, който души наоколо, все още колебаещ се да се реши. Не, така трябва да стане.

— Не ми харесва. Не искам да се тревожа за тебе — сама някъде, с измислено име, без никой да те пази. Смятам, че преди да се впуснем в тази работа, трябва да отидем в полицията — сега, докато още не сме започнали.

— Съгласна съм — бавно отговори Джинджър. — Мисля, че ти трябва да отидеш. Имаш какво да им събщиш. Коя полиция? Скотланд Ярд ли?

— Не — казах. — Криминалният инспектор Лежън е най-подходящ.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

Разказва Марк Истърбрук

Харесах криминалния инспектор Лежън от пръв поглед. Излъчваше ненатраплива интелигентност. Освен това ми се стори човек с въображение — от хората, готови да обсъждат невъзможни наглед вероятности.

Той каза:

— Доктор Кориган ми разправи за срещата си с вас. Още от самото начало тази история го заинтересува много. Отец Горман беше известен и дълбоко уважаван в квартала. Казвате, че имате да ни съобщите нещо извънредно?

— Отнася се за едно място, наречено „Сивия кон“.

— Доколкото разбрах, в селото Мъч Дийпинг?

— Да.

— Разкажете ни.

Казах му за първото споменаване на „Сивия кон“ в ресторант „Фантазия“. После описах гостуването при Рода, запознанството ми с „трите злокобни сестри“. Предадох му колкото е възможно по-подробно разговора с Тирза Грей в оня следобед.

— И думите ѝ ви направиха силно впечатление, тъй ли?

Почувствувах се неловко.

— Не, всъщност не. Искам да кажа, че не повярвах...

— Така ли, мистър Истърбрук? Аз пък мисля, че сте повярвали.

— Може и да сте прав. На човек просто не му се ще да признае колко е доверчив.

Лежън се усмихна.

— Но вие не ми казахте всичко, нали? Любопитството ви вече е било събудено, когато сте отишли в Мъч Дийпинг. Защо?

— Заради страха, който усетих у момичето.

— Младата дама от цветарницата?

— Да. Тя подхвърли забележката за „Сивия кон“ съвсем небрежно. Ала уплахата ѝ според мен подчерта факта, че там има нещо, което я ужасява. А после срещнах доктор Кориган и от него научих за списъка с имената. Двамина от тях вече знаех. И двамата бяха мъртви. Едно трето име ми прозвуча познато. След това узнах, че и тя е починала.

— Вероятно е била мисис Делфонтейн?

— Да.

— Продължавайте.

— Реших да науча повече за тази работа.

— И се захванахте с това. Как?

Описах му посещението си при мисис Тъкъртън. Накрая стигнах до мистър Брадли и Общинските сгради в Бирмингам. Сега вече целият се бе превърнал в слух. Повтори името.

— Брадли ли казахте? Значи Брадли е в тази работа?

— Знаете ли го?

— О, да, знаем всичко за мистър Брадли. Той е хитър играч, успява да работи така, че за нищо да не можем да го хванем. Познава из основи уловките на закона. Всякога е отдясно на чертата. Човек, който е в състояние да напише книгата „Сто рецепти за измъкване от закона“. Но чак убийство, и то организирано убийство — винаги съм смятал, че това не е в неговата област. Да, не е в неговата област...

— Сега, след като ви разказах за нашия разговор, това достатъчна улика ли е?

Лежбон поклати глава:

— Не, не е. Първо, разговорът ви е бил без свидетели. Бил е само между вас и стига да иска, той може да отрече всичко! Освен това напълно е бил прав, като ви е казал, че човек може да се обзаложи за абсолютно всичко. Той се обзалага, че някой си щял да умре — и губи. Какво престъпно има тука? Освен ако успеем да свържем Брадли по някакъв начин с въпросното престъпление — а това, предполагам, няма да е лесно.

Сви рамене и млъкна. Помълча, а после каза:

— Случайно да сте се запознали с някакъв човек на име Венъбълс, като сте били в Мъч Дийпинг?

— Да — отвърнах. — Запознах се. Един ден ме заведоха при него на обяд.

— А! И какво впечатление ви направи той, ако смея да запитам?

— Много силно. Голяма личност. Инвалид.

— Да. Поразен от детски паралич?

— Движи се само в инвалидна количка. Но недъгът му сякаш е засилил решимостта да живее и да се наслаждава на живота.

— Разкажете ми всичко, което знаете за него.

Разправих за дома на Венъбълс, за колекциите от произведения на изкуството, за широтата и дълбочината на неговите интереси.

Лежън каза:

— Жалко.

— Кое е жалко?

Той сухо отвърна:

— Че Венъбълс е инвалид!

— Извинете, но сигурен ли сте, че наистина е инвалид? Дали пък не... дали пък не се преструва на недъгав?

— Напълно сме сигурни. Лекарят му е сър Уилям Дъгдейл от „Харли стрийт“, човек извън всякакво съмнение. Имаме уверението на сър Уилям, че крайниците са атрофирани. Нашият мистър Осбърн може и да се кълне, че оня, когото е видял по „Бартън стрийт“ в онази нощ, е бил мистър Венъбълс. Обаче греши.

— Разбирам.

— Казвам жалко, защото, ако действително съществува нещо такова като организация за частни убийства, тъкмо Венъбълс е човекът, способен да ги замисли.

— Да, и аз така си казах.

На масата пред себе си Лежън чертаеше с показалец свързващи се окръжности. После остро ме изглежда.

— Хайде да съберем наличните данни; да прибавим към нашите сведения онова, което носите. Струва ми се почти сигурно, че съществува такава агенция или организация, специализирана в това, което би могло да се нарече премахване на нежелани личности. В нея няма нищо брутално. Тя не използва нито побойници, нито гангстери... По нищо не проличава, че жертвите са починали от насилствена смърт. Ще ви кажа, че в допълнение към тримата покойници, споменати от вас, ние събрахме известни данни за неколцина от другите — при всички тях краят е настъпил от естествени причини, но от смъртта им винаги се е облагодетелствувал

по някой. И забележете — никакви доказателства! Ловко, много ловко е, мистър Истърбрук. Който го е измислил — а е обмислено в подробности, — е умен човек. Добрали сме се само до няколко имена. А Бог знае колко има още — доколко е разпространена цялата работа. И тези малобройни имена ги знаем случайно от някаква жена, която е разбирала, че умира, и е искала Бог да ѝ прости греховете.

Той гневно поклати глава и продължи:

— Тази Тирза Грей, казвате, изтъквала пред вас способностите си! Да, може да го прави, и то безнаказано! Обвинете я в убийство, изправете я дори на подсъдимата скамейка, оставете я да се хвали на съдебните заседатели, че е освобождавала хора от земните им страдания със сила на волята или с магия, или с каквото там го назовава. Според закона тя е невинна! Изобщо не се е доближавала до хората, които са умрели, не им е пращала по пощата нито отровни шоколади, нито каквото да било от този вид. Както сама уверява, просто си седи в някаква стая и си служи с телепатия. Съдът направо ще умре от смях!

Аз промълвих:

— „Но Лу и Енгус не се засмяха. Не се засмя и никой горе в Дома Небесен.“

— Какво казахте?

— О, цитирах едно стихотворение.

— Точно така е! Смят се дяволите в пъкъла, но не и ангелите в рая. Това е деяние на злината, мистър Истърбрук.

— Да — отвърнах. — Напоследък не използваме често тази дума. Но тя единствено приляга тук. Затова...

— Да?

Лежън ме погледна въпросително. Изведнъж се отприщих:

— Съществува възможност, добра възможност, да научим повече за това. Аз и една моя приятелка съставихме план. Може би ще ви се стори много глупав...

— Това ще преценявам аз.

— Първо, от всичко, което казахте, разбирам, че сам вие сте убеден: съществува такава организация, за която стана дума, и тя действа, така ли е?

— Така!

— Ала как точно действа не знаете, нали? Първите стъпки вече са ясни. Индивидът, когото наричам „клиент“, дочува за организацията, изучава подробностите, бива изпратен при мистър Брадли в Бирмингам и решава да продължи докрай. Влиза в някакво споразумение с Брадли и тогава го изпращат, или тъй поне си го представям, в „Сивия кон“. Но какво става след това? Какво точно става в „Сивия кон“? Някой би трябвало да отиде там и да разбере.

— Продължавайте.

— Защото, докато не разберем какво всъщност върши Тирза Грей, не сме в състояние да направим каквото и да било... Полицейският ви лекар, Джим Кориган, смята цялата тази идея за вятърничава. Така ли мислите и вие, инспектор Лежън?

Лежън въздъхна.

— Знаете отговора, отговора на всеки нормален човек. Той ще е: „Вятърничава е, разбира се!“ Но сега говоря като частно лице. Необичайни неща се случиха през последните сто години. Би ли повярвал някой преди седемдесет години, че можеш да чуеш как Биг Бен удря дванадесет часа от една мъничка кутийка и след като е прозвънял последният удар, да чуеш ударите отново със собствените си уши през прозореца от самия часовник — без това да е фокус? Ала Биг Бен е отброил часовете само веднъж — не два пъти, — но звуците са били доведени до ушите ти посредством два различни вида вълни! Кой е можел да повярва, че в собствената си всекидневна само с помощта на един електрически шнур можеш да слушаш как някой говори в Ню Йорк? Кой би повярвал на — о, на десетки други неща — неща, които днес са ежедневие за всяко малко дете?

— С други думи — всичко е възможно?

— Именно. Ако ме попитате дали Тирза Грей може да убие някого само като завърти очи или като изпадне в транс, или с усилие на волята, аз и сега бих отговорил „Не!“ Но не съм убеден — и как да бъда? Ами ако е открила нещо...

— Да — кимнах. — Свръхестественото изглежда свръхестествено. Ала утрешната наука е днешното свръхестествено.

— Говоря като частно лице, не забравяйте — предупреди Лежън.

— Ала говорите много смислено. И отговорът на това е, че някой трябва да отиде и да види какво всъщност става. И точно това ви

предлагам — да отида и да видя!

Лежъон се бе втренчил в мен.

— Пътят е вече отгъпан — заявих.

И тогава му разказах всичко. Обясних му какво точно сме намислили с моя приятелка.

Той слушаше напрегнато и дърпаше долната си устна.

— Мистър Истърбрук, разбирам намеренията ви. Тъй да се каже, обстоятелствата са ви открили пътя. Но осъзнавате ли, че начинанието може да се окаже опасно — това са опасни хора. За вас може да не е толкова опасно, ала за приятелката ви — сигурно!

— Зная — отвърнах. — Зная... Обмислили сме го стотици пъти. Не ми се иска да играе ролята, с която се е заела. Но тя е решена — и не отстъпва. Дяволите да го вземат, иска да го направи!

Неочаквано Лежъон запита:

— Казахте, че била червенокоса, нали?

— Да — отвърнах изненадан.

— С червенокосите на глава не се излиза — заяви Лежъон. — Зная го от опит!

Запитах се, дали не от жена си.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА

Разказва Марк Истърбрук

Когато за втори път посетих Брадли, бях съвсем спокоен. Дори се забавлявах.

— Вживей се в ролята — бе ме посъветвала Джинджър, когато тръгнах, и сега правех тъкмо това.

Мистър Брадли ме посрещна радушно.

— Много ми е драго да ви видя — възкликна той и протегна към мен пихтиестата си ръка. — Значи сте премислили дребното си затруднение, нали? Казах ви — няма защо да се бърза. Има време.

— Не, няма време — отговорих. — Въпросът не търпи отлагане...

Брадли ме огледа. Видя, че нервнича, че отбягвам погледа му, че непохватно изтървах шапката си.

— Аха — кимна. — Да видим тогава как да ви помогнем. Искате ли да се обзаложите на нещо, така ли? Спортната тръпка е най-добрият лек за... неприятностите.

— Нещата стоят така... — започнах и млъкнах. Оставих на Брадли да поеме нишката. И той я пое.

— Виждам, че сте изнервен — каза. — И предпазлив. Аз одобрявам предпазливостта. Говори само неща, които си готов да изречеш и пред собствената си майка! А може би ви е страх, че в тази кантора има буболечка?

Не го разбрах и това се изписа по лицето ми.

— Жаргонен израз за микрофон — обясни той. — Магнетофони. И тем подобни. Не, давам ви честната си дума — няма нищо такова. Разговорът ни няма да бъде записан по какъвто и да било начин. Но ако не ми вярвате — искреността му беше трогателна, — ако не вярвате, свободен сте да назовете някое друго място: ресторант, чакалнята в някоя от прекрасните ни железопътни гари, и там да обсъдим въпроса.

Отвърнах, че тук според мен всичко е наред.

— Разумно! Подобна хитрост не ни е нужна, уверявам ви. Нито вие, нито аз ще изречем думи, които, според юридическата терминология „могат да бъдат използвани против нас“. А сега да започнем. Вас нещо ви тревожи. Аз ви съчувствувам и вие сте готов да го споделите с мен. Защото съм човек препатил и мога да ви дам съвет. Споделената мъка е половин мъка, както казва поговорката. Да приемем ли, че е така?

Приехме, че е така, и аз подхванах мъчителния си разказ.

Мистър Брадли бе много изкусен. Подканяше ме; измъкваше ме от трудните изрази и думи. Беше толкова състрадателен, че с лекота му признах младежкото си увлечение по Дорийн и тайната ни женитба.

— Познато ми е — възкликна той, поклащайки глава. — До болка познато. И разбираемо! Младеж с идеали. Красиво момиче. И ето ти — готово! Съпруг и съпруга, преди да си се осъзнал. А накрая какво излиза?

Продължих да му разказвам какво е излязло.

Тук умишлено се въздържах от подробности. Човекът, в когото се бях превъплътил, не би се впускарал в грозните подробности. Описах му само дълбокото си разочарование — млад глупак, който разбира, че е постъпил като млад глупак.

Дадох му да разбере, че е завършило с голяма разправия. Ако Брадли си е помислил, че младата ми жена ме е напуснала заради друг мъж или пък че през цялото време е съществувал някакъв друг мъж — толкова по-добре.

— Но разберете — изрекох притеснено, — макар да не излезе точно онова, за което я мислех, тя наистина беше чудесно момиче. Никога не бих повярвал, че е такава — че ще постъпи по този начин, искам да кажа.

— А какво точно ви направи?

Онова, което „жена“ ми ми направи, обясних, е, че изведнъж се появи.

— А вие какво мислехте, че е станало с нея?

— Може да ви прозвучи невероятно, но аз просто не мислех. Всъщност представях си, че е умряла.

Брадли укорително поклати глава.

— Самозалъгване. Самозалъгване. Откъде-накъде — умряла?

— Ами нито веднъж не писа. Не се обади. Нямах никаква вест.

— Истината е, че сте искали да я забравите!

Не беше лош психолог това адвокатче с пронизателни очички.

— Да — кимнах. — Но не защото съм искал да се женя за някоя друга.

— А сега искате, така ли?

— Ами... — подхванах неохотно.

— Хайде, признайте на татко — подкани ме гадният Бродли.

Признах срамежливо, че да, от известно време ми се ще да се ожена...

Обаче се заинатих и твърдо отказах да му разкрия подробности за въпросното момиче. Не желяех да я замесвам в това. Нито дума не исках да му кажа за нея.

И този път, изглежда, го изиграх както трябва. Не настоя. Вместо това заяви:

— Много естествено е, драги господине, след всичко преживяно от вас в миналото. Не се съмнявам, че сега сте намерили подходящата партия. Способна да сподели литературните ви вкусове и вашия начин на живот. Истинска спътница в живота.

Тогавя се уверих, че знае за Хърмия. Било е лесно. И най-повърхностните проучвания за мен разкриваха факта, че имам една-единствена приятелка. След като е получил писмото ми, с което уреждах срещата, вероятно е разузнал за мен, за Хърмия. Знаеше всички подробности.

— А защо не се разведете? Нима това не е най-естественото разрешение?

Отвърнах:

— И дума не може да става. Тя, съпругата ми, не иска и да чуе за развод!

— Виж ти, виж ти! А смей ли да запитам, какво е отношението й към вас?

— Ами тя иска... иска да се върне при мен. Страшно е неблагоприятна. Знае, че има друга и... и...

— И се е озлобила... Разбирам... Изглежда, нямате друг изход, освен, разбира се... Но тя е много млада...

— Ще живее вечно — изохках отчаяно.

— О, това не се знае, мистър Истърбрук. Казвате, че е пребивавала в чужбина?

— Така разправя. Не зная къде е била.

— Вероятно някъде в Изтока. В тия страни, знаете, човек може да пипне бацил, който да дреме с години! А после се връща в родината и болестта избухва внезапно. Известни са ми два-три подобни случая. Нищо чудно и тук да стане така. Ако това ще ви обнадежди — той позамълча... — бих се обзаложил на някаква дребна сума.

Поклатих глава.

— Тя ще живее вечно!

— Слушайте, шансът е на ваша страна, съзнавам го... И все пак, готов съм да се обзаложа... Хиляда и петстотин към едно, че дамата ще почине до Коледа — приемате ли?

— По-рано! Трябва да стане по-рано. Не мога да чакам. Има неща, които...

Оставих думите да прозвучат двусмислено. Дали си е представил, че нещата между Хърмия и мен са напреднали дотолкова, щото време за губене няма, или че моята „съпруга“ ме заплашва да отиде при Хърмия и да ме разкрие, не зная. Може да е предположил, че друг някой се навърта край Хърмия. Беше ми все едно какво е помислил. Важното бе да разбере, че бързам.

— Това ще промени облога — каза. — Да речем, хиляда и осемстотин към едно, че жена ви ще умре до един месец. Предчувствувам го.

Сметнах, че е време да започна пазарлъка. И го започнах. Заявих, че нямам толкова пари. Но Брадли беше врял и кипял. Знаеше много точно каква сума мога да събера при такъв пожар. Знаеше, че Хърмия е богата. Деликатният намек, че след време, когато вече съм женен, няма да страдам от загубата на облога, го доказваше. Освен това притеснението ми бе изгодно за него. Не искаше да отстъпи.

Когато си тръгнах, невероятният облог беше направен.

Подписах нещо като разписка за получен заем. Фразеологията беше изпъстрена с неразбираеми за мен юридически термини. Всъщност бях почти сигурен, че няма никаква законова стойност.

— Това обвързва ли ме по законен път? — запитах.

— Вярвам, че никога не ще се наложи да се доказва нейната законност! — Усмивката на Брадли разкри прекрасните му протези. И

беше отблъскваща. — Облогът си е облог. Ако човек не си плати...

Погледнах го.

— Ще съжалява — тихо изрече той. — Много ще съжалява. Не обичам измамници.

— Аз няма да ви измамя — отговорих.

— Уверен съм в това, мистър Истърбрук. А сега — към подробностите. Казвате, че мисис Истърбрук е в Лондон. А къде точно?

— Нужно ли е да знаете?

— Нужни са ми всички подробности, след това ще ви уредя среща с мис Грей — помните ли мис Грей?

Отвърнах, че добре помня мис Грей.

— Удивителна жена! Наистина удивителна! Високо надарена. Ще ѝ е нужно нещо, което съпругата ви е носила на себе си — ръкавица, носна кърпичка, нещо от този род.

— Но защо? В името на...

— Зная, зная. Не питайте мене защо. Нямам никаква представа. Мис Грей пази тайните си.

— Но какво става? Какво прави тя?

— Моля ви, повярвайте ми, мистър Истърбрук, повярвайте, като ви казвам, че наистина нямам представа! Не зная и нещо повече — не желая да зная, нека сме наясно!

Той замълча, а сетне продължи с бащински тон:

— Чуйте съвета ми, мистър Истърбрук. Посетете жена си. Успокойте я, нека си мисли, че сте склонен на помирение. Кажете ѝ, че заминавате в чужбина за няколко седмици, а когато се върнете, и прочие, и прочие...

— А после?

— След като измъкнете незабележимо нещо от ежедневно то ѝ облекло, отивате в Мъч Дийпинг. — Позамисли се. — Чакайте, не споменахте ли предишния път, че имате приятели, роднини някъде там?

— Имам братовчедка.

— Това опростява нещата. Тази братовчедка вероятно ще ви приеме за няколко дни?

— А другите как постъпват? Отсядат в местната странноприемница вероятно.

— Вероятно, понякога; или отиват дотам с кола от Борнмът. Нещо такова — но всъщност не съм осведомен.

— А какво ще си помисли братовчедка ми?

— Казвате ѝ, че се интересувате от обитателите на „Сивия кон“. Искате ви се да участвувате в техен сеанс. Това е нормално. Мис Грей и приятелката ѝ, медиумът, често правят сеанси. Знаете ги спиритуалистите. Уверявате, че според вас е чиста глупост, но ви интересува. Това е всичко, мистър Истърбрук. Както виждате, от просто — по-просто.

— А... а след това?

Той усмихнато поклати глава.

— Повече не бих могъл да ви кажа. Толкова знам и аз. Мис Тирза Грей поема нещата в свои ръце. Не забравяйте да ѝ отнесете ръкавица, кърпичка или нещо такова. А след това бих ви посъветвал да прескочите до чужбина. По това време италианската Ривиера е прекрасна. Да речем, за седмица-две.

Заявих, че не желая да заминавам за чужбина. Казах, че искам да си остана в Англия.

— Добре тогава — но не и в Лондон. Настоявам да не оставате в Лондон.

— Защо?

Мистър Брадли ме погледна укоризнено:

— Гарантираме на клиентите си пълна — хм — сигурност само ако изпълняват нарежданията ни.

— А Борнмът? Ако отида в Борнмът?

— Да, Борнмът е подходящ. Отседнете в хотел, завържете запознанства, движете се в компания. Безупречно поведение — това искаме. А омръзне ли ви Борнмът, можете да отскочите до Торкий.

Говореше като агент от екскурзионно бюро.

Наложи се повторно да стисна пихтиестата му ръка.

ГЛАВА СЕДЕМНАДЕСЕТА

I

Разказва Марк Истърбрук

— Наистина ли ще ходиш на сеанс у Тирза? — запита Рода.

— А защо не?

— Не знаех, че подобни неща те интересуват, Марк.

— Не чак толкова — отвърнах искрено. — Но тези трите са много странни. Бих искал да им видя представлението.

Трудно ми бе да разговарям непринудено. С крайчеца на окото видях, че Хю Деспард ме гледа замислено. Беше проникателен човек, прекарал бурен живот. От хората, чието шесто чувство надушва опасността. Сега, изглежда, я долавяше, разбираше, че ме подтиква не само любопитството.

— Тогава и аз идвам с теб — ведро заяви Рода. — Отдавна ми се иска.

— В никакъв случай, Рода! — вдигна глас Деспард.

— Но аз не вярвам в духове и тем подобри, Хю. Ти знаеш. Отивам да се забавлявам!

— Тия работи не са за забавление — отвърна Деспард. — Нищо чудно в тях да има нещо истинско. И не се отразяват добре на хора, които участвуват от „чисто любопитство“.

— Тогава накарай и Марк да се откаже.

— Марк отговаря за себе си — натърти Деспард.

И отново ме измери с оня поглед. Убеден бях, че предугажда някаква скрита моя цел.

Рода се поядоса, но после ѝ мина, а когато същата сутрин случайно срещнахме в селото Тирза Грей, Тирза също бе непреклонна по въпроса.

— Здравейте, мистър Истърбрук, чакаме ви тази вечер. Дано се представим добре. Сибил е прекрасен медиум, но не се знае предварително какво ще излезе. Дано не ви разочароваме. За едно ви моля. Наблюдавайте без предразсъдъци. Почтеният наблюдател е

винаги добре дошъл — лошо е, когато се гледа с насмешка и подигравка.

— И аз исках да дойда — обади се Рода. — Но Хю е толкова предубеден! Нали го знаете.

— Тъй или инак, нямаше да ви допусна — прекъсна я Тирза. — Един външен човек е достатъчен. — Извърна се към мен. — Предлагам да похапнете с нас. Преди сеанс вечеряме много леко. Към седем? Добре, очакваме ви.

Кимна, усмихна се и бързо се отдалечи. Загледах се след нея тъй вгълбен в собствените си мисли, че изобщо не чух какво ми е казала Рода.

— Какво каза? Извинявай.

— Напоследък си много особен, Марк. Откакто си дошъл. Случило ли се е нещо?

— Не, нищо. Какво да се е случило?

— Книгата ти ли не върви? Или нещо друго?

— Книгата ми ли? — В този миг изобщо не се сещах за книгата. После бързо кимнах: — А, да, книгата! Бутам я полека-лека.

— Ти май си се влюбил — каза тя обвинително. — Да, да, това е. Влюбването се отразява на мъжете по ужасен начин — изпива им ума. При жените е тъкмо обратното — те разцъфтяват, засилват и стават двойно по-красиви. Странно, нали, че жените се разхубавяват, а мъжете заприличват на метиляви овци!

— Благодаря! — отвърнах.

— О, не ми се сърди, Марк. Намирам го прекрасно и много се радвам. Тя наистина е чудесна.

— Коя е чудесна?

— Хърмия Редклиф, коя друга! Да не мислиш, че нищо не знам? Отдавна го чакам. И е точно за теб — хубава и умна; напълно подходяща.

— Това — заявих — е най-долното нещо, което можеш да кажеш за някого.

Рода ме погледна.

— Така е — отговори.

Извърна се и обяви, че отивала да поухажва месаря. Аз заявих, че ще се отбия във викарията.

— Но не за да моля викария да обявява предстоящия ми брак! —
прекъснах я навреме.

II

Изпитах чувството, че се прибирам у дома.

Входната врата зееше гостоприемно и като влязох вътре, сякаш товар се свлече от гърба ми.

Мисис Дейн Калтроп се появи в дъното на коридора, помъкнала необяснимо защо огромна яркозелена пластмасова кофа.

— А, ти ли си — каза, — така си и мислех.

Връчи ми кофата. Не знаех какво да я правя и стоях объркан.

— Вън на стъпалата — тросна се тя, сякаш бих могъл да зная.

Подчиних се. Сетне я последвах в същата здрачна, опърпана всекидневна. В камината мъждукаше немощен огън, но мисис Калтроп го разръчка и хвърли едно дебело дърво. После ми махна да седна, седна и тя и ме изгледа ведро и нетърпеливо.

— Е? Докъде стигна?

Запита ме така припряно, сякаш изпускахме влака.

— Казахте да направя нещо. Правя нещо.

— Браво! И какво?

Разказах ѝ. Всичко ѝ разправих. По някакви необясними причини ѝ доверих неща, които сам не знаех докрай.

— Значи тази вечер? — замислено изрече тя.

— Да.

Помълча, очевидно премисляше. Не се сдържах и викнах:

— Това не ми харесва. Бога ми, не ми харесва!

— Че защо да ти харесва?

Естествено, нямах отговор.

— Ужасно се боя за нея!

Тя ме погледна с доброта.

— Нямате представа — казах — колко... колко е смела. Ако по някакъв начин успеят да ѝ навредят...

Мисис Калтроп каза бавно:

— Не виждам, наистина не виждам как биха могли да ѝ причинят някакво зло, в смисъла, който ти влагаш.

— Но те са го правили на други хора.

— Да, май че е така... — Звучеше недоволно.

— Във всяко друго отношение не се боя. Взели сме всички възможни предпазни мерки. Материална беда не би могла да я сполети.

— Но тези хора твърдят, че именно материална е злината, която могат да нанесат — изтъкна мисис Калтроп. — Твърдят, че въздействуват посредством ума върху тялото. Болест — заболяване. Интересно е, дали наистина могат! Ала е ужасяващо! И това трябва да бъде спряно, както вече се разбрахме.

— Но риска го поема само тя — промълвих.

— Все някой трябва да го поеме — невъзмутимо ми отговори тя. — Гордостта ти страда, че не си ти. Преглътни го. Джинджър е родена за ролята, която изпълнява. Умее да владее нервите си, интелигентна е. Няма да те подведе.

— Не за това се тревожа!

— Спри да се тревожиш. От това тя полза няма. Да погледнем нещата в очите. Ако умре от този експеримент, поне ще е за благородна кауза.

— Ах, колко сте жестока!

— Все някой трябва да е — заяви мисис Калтроп. — Винаги предвиждай най-лошото. Представа нямаш как укрепява нервите. В същия миг добиваш увереност, че няма да е чак толкова лошо, колкото си го представяш.

И ми кимна окуражително.

— Може и да сте права — отвърнах неуверено.

Тя отговори, че била напълно права. Пристъпих към подробностите.

— Тук имате ли телефон?

— Разбира се.

Обясних какво искам да направя.

— След това, след като привърша с онова нещо довечера, може да трябва да поддържам постоянна връзка с Джинджър. Да й телефонирам всеки ден. Бих ли могъл да звъня оттука?

— Естествено. При Рода все влизат и излизат хора. А ти не искаш да те подслушват.

— Ще поостана при Рода. После вероятно ще отида в Борнмът. Не ми е позволено да се връщам в Лондон.

— Не се притеснявай за бъдещето — посъветва ме мисис Калтроп. — Мисли само за тази вечер.

— Тази вечер... — Станах. И изтърсих нещо непривично: — Молете се за мен — за нас.

— Разбира се — отвърна мисис Калтроп, изненадана, че е трябвало да го споменавам.

Като излязох от входната врата, внезапно любопитство, ме подтикна да запитам:

— А тази кофа? Тя за какво е?

— Кофата ли? О, за учениците — да събират къпини и листа за църквата. Цветът ѝ е отвратителен, но е удобна.

Отвън ме порази богатството на есента. Каква мека и кротка хубост...

— Дано ангелите и светиите ни закрилят — казах.

— Амин — откликна мисис Калтроп.

III

В „Сивия кон“ ме посрещнаха най-нормално. И аз не зная какви особени ефекти бях очаквал, но не стана така.

Тирза Грей, облечена в скромна тъмна вълнена рокля, отвори вратата с деловото:

— А, ето ви и вас. Добре. Веднага ще вечеряме...

Едва ли би могло да бъде по-всекидневно, по-обикновено...

Масата бе наредена за лека вечеря в дъното на облеченото с ламперия преддверие. Поднесоха супа, омлет и сирене. Прислужваше ни Бела. Носеше черна платнена рокля и повече от всякога напомняше персонаж от тълпа в картина от италиански примитивист. Сибил бе по-екзотична. Беше в дълга рокля на пъстри паунови пера, с втъкани златни нишки. Мънистената огърлица я нямаше, но в замяна на това две тежки златни гривни пристягаха китките ѝ. Вкуси малко от омлета и нищо повече. Почти не се обади, беше в някакво отнесено, възвишено настроение. Това би трябвало да ме порази. Но не успя. Ефектът бе театрален и престорен.

Разговорът се поддържаше от Тирза Грей — обсъждаше леко и бърливо местните събития. Тази вечер тя представляваше типичната английска селска стара мома: забавна, сръчна, вгледана изцяло в непосредственото си обкръжение.

Повтарях си непрестанно: ти си луд, луд! Какво страшно има тук? Дори Бела тази вечер приличаше на полуумна стара селянка, подобно стотици като нея, проста, недокосната нито от образование, нито от по-широк мироглед.

Споменът за разговора с мисис Калтроп ми се струваше фантастичен. Внушили си бяхме, че трябва да очакваме какво ли не! Представата, че Джинджър — Джинджър с боядисаната коса и измисленото име — би могла да е застрашена от тези много посредствени жени, беше направо смехотворна!

Навечеряхме се.

— Кафе няма да има — извини се Тирза. — Не бива да се превъзбудяме. — Тя стана. — Сибил?

— Да — откликна Сибил и придаде на лицето си израз, който според нея би трябвало да е унесен и неземеен. — Отивам да се приготвя...

Бела започна да разтребва масата. Аз пристъпих към окачената на стената табела на старинната странноприемница. Тирза ме последва.

— На тази светлина нищо няма да видите — каза тя.

Беше права. Бледото сиво изображение на фона на тъмната опушена дървена ламперия едва-едва наподобяваше кон. Помещението се осветяваше от слаби електрически крушки, засенчени от плътни абажури.

— Онова червенокосо момиче — как се казваше, — Джинджър някоя си, която бе застанала тук, обеща да я почисти и реставрира — обади се Тирза. — Но вероятно ще забрави. — И подхвърли небрежно: — Работи в някаква лондонска галерия.

Изпитах странно чувство от споменаването на Джинджър с такъв небрежен и снизходителен тон. Загледан в картината, казах:

— Може да е интересна.

— Като картина е много слаба — рече Тирза, — но е час от сградата и е поне на триста години.

— Готово.

Бела изникна от мрака и ни кимна.

— Време е да започваме — обясни Тирза, все тъй делова и енергична.

Последвах я към бившата конюшня.

Както вече казах, в нея не се влизаше откъм къщата. Нощта беше облачна и тъмна, нямаше звезди. От плътния външен мрак пристъпихме в дългата осветена стая.

Нощем конюшната бе неузнаваема. Денем приличаше на уютна библиотека. Сега се бе превърнала в нещо повече. Лампи имаше, но не бяха запалени. Осветлението беше странично и изпълваше стаята с мека, но студена светлина. В средата на пода имаше нещо като вдигнато на подиум легло или диван. Покрито бе с пурпурна покривка, бродирана с различни кабалистични знаци.

В далечния край стоеше малък мангал, а до него голям бакърен леген, старинен на вид.

В другия край, изправен почти до самата стена, имаше тежък дъбов стол. Тирза ми го посочи.

— Седнете там — каза.

Подчиних се. Държанието ѝ се бе променило. Странното е, че не можех да определя в какво се състои промяната. И следа нямаше от фалшивия окултизъм на Сибил. По-скоро сякаш някаква завеса от нормалното, банално ежедневие се бе привдигнала. Зад нея се разкриваше истинската жена, от която се излъчваше похватът на хирург, пристъпващ към операционната маса за трудна и опасна операция. Впечатлението се засили, когато тя отиде до стенния шкаф и оттам взе нещо като дълъг работен комбинезон. Когато го изнесе на светлината, заприлича ми на изтъкан от метални нишки. Тя нахлузи дълги ръкавици от нещо като фината материя на „противокуршумна жилетка“, каквато ми бяха показали веднъж.

— Трябват предпазни мерки — обясни Тирза.

Изречението ми прозвуча доста зловещо.

А после се обърна към мен с властен, дълбок глас:

— Искам да ви внуша, мистър Истърбрук, че е необходимо да останете на мястото си напълно неподвижен. В никакъв случай не бива да мърдате от стола. Не е безопасно. Това не е детска игра. Служа си със сили, застрашаващи онези, които не знаят как да ги овладяват! — Замълча, сетне запита: — Донесохте ли каквото ви поръчаха да донесете?

Без да продумам, измъкнах от джоба си кафявата велурена ръкавица и я подадох.

Тя я взе и отиде до една метална лампа с гъвкава стойка. Запали лампата и подложи ръкавицата под лъчите ѝ, които имаха странен мътен цвят и превърнаха ръкавицата от топло кафява в безлично сива.

Изгаси лампата и кимна:

— Много подходяща — каза. — Физическите еманации от притежателката ѝ са силни.

Постави я върху нещо като грамаден радиогромофон в дъното на стаята. Сетне леко извиси глас:

— Бела. Сибил. Готови сме.

Първа влезе Сибил. Носеше дълга черна наметка върху пъстрата рокля. Метна я встрани с драматичен жест. Наметката се свлече върху пода като огромно мастилено петно. Сибил пристъпи навътре в стаята.

— Надявам се да мине добре — каза тя. — Знам ли. Моля, не се настройвайте скептично, мистър Истърбрук. Това ми пречи.

— Мистър Истърбрук не е тук, за да се присмива — обади се Тирза.

Тонът ѝ беше мрачен.

Сибил легна върху пурпурния диван. Тирза се приведе над нея и подреди гънките на роклята ѝ.

— Удобно ли ти е? — запита я покровителствено.

— Да, благодаря, мила.

Тирза изгаси някои от лампите. После придърпа нещо, което се оказа балдахин на колела. Постапи го така, че засенчваше дивана и хвърляше върху Сибил дълбока сянка сред околния приглушен здрач.

— Силната светлина пречи на пълния транс — обясни тя. — Сега вече сме готови. Бела?

От сянката изникна Бела. Двете пристъпиха към мен. С дясната си ръка Тирза хвана моята лява ръка. Лявата ѝ ръка се улови за дясната на Бела, а лявата ръка на Бела се протегна към моята десница. Ръката на Тирза беше твърда и суха, а на Бела — студена и безкостна, сякаш държах гол охлюв — трепнах от погнуса.

Тирза, изглежда, бе натиснала някакъв бутон, защото от тавана се разнесе приглушена музика. Разпознах погребалния марш от Менделсон.

„Мизансцен — помислих си с укор, — евтини уловки!“

Бях хладнокръвен и критичен, но същевременно усещах някакво скрито и неприятно притеснение.

Музиката спря. Измина време. Долиташе само звукът от дишането — Бела леко хриптеше, Сибил дишаше дълбоко и ритмично.

А после изведнъж Сибил заговори. Но не със своя глас. Бе дълбок мъжки глас, коренно различен от предвзетото произношение на Сибил. С гърлен, чуждестранен изговор.

— Аз съм тук — изрече гласът.

Освободиха ръцете ми. Бела се шмугна в сянката. Тирза каза:

— Добър вечер. Макандал ли е?

— Аз съм Макандал.

Тирза отиде до дивана и отмести балдахина. Меката светлина озари лицето на Сибил. Изглеждаше потънала в дълбок сън. Отпуснато, лицето ѝ беше съвсем различно.

Бръчките се бяха изгладили. Изглеждаше подмладена с години. Дори, бих казал, красива.

Тирза попита:

— Готов ли си, Макаңдал, да се подчиниш на моите желания и моята воля?

Плътният глас отвърна:

— Готов съм.

— Наемаш ли се да предпазваш тялото на Досу, което лежи тук и което ти сега населяваш, от всяко физическо нараняване и беда? Готов ли си да отдадеш жизнените му сили за моята цел, тъй че целта ми да се постигне чрез него?

— Готов съм.

— Готов ли си така да предоставиш това тяло, че смъртта да премине през него, подчинявайки се на природните закони, които ще намери в тялото на приемника?

— Мъртвите трябва да се отпращат, за да причинят смърт. Тъй ще бъде.

Тирза отстъпи назад. Бела приближи и й подаде едно разпятие. Тирза го постави върху гърдите на Сибил обърнато надолу. После Бела й даде някакво зелено шишенце. От него Тирза изля няколко капки върху челото на Сибил и с пръста си нарисова нещо. Стори ми се, че бе знакът на кръста, но обърнат надолу.

Обясни ми накратко:

— Светена вода от католическата църква в Гарсингтън.

Гласът й прозвуча съвсем нормално, а това, вместо да разпръсне вцепенението ми, стори тъкмо обратното. Направи всичко някак си още по-страшно.

Накрая донесе онази ужасна дрънкалка със змийските прешлени, която бяхме разгледали предишния път. Разклати я три пъти и после я сложи в ръката на Сибил. Отстъпи назад и каза:

— Всичко е готово!

Бела повтори след нея:

— Всичко е готово...

Тирза ми каза тихо:

— Не вярвам да сте кой знае колко поразен от този ритуал, нали? На някои наши гости обаче им въздейства. А за вас, изглежда, това са глупости... Не бъдете толкова самоуверен. Ритуалът — поредица от

думи и фрази, осветени от времето и от употреба — въздейства върху човешката душа. Какво извиква масовата истерия на тълпата? Не знаем точно. Ала този феномен съществува. Тези старинни заклинания играят роля — необходима роля според мен!

Бела бе излязла от стаята. Върна се с един бял петел. Беше жив и опитваше да се отскубне.

Тя се наведе и с бял тебешир започна да чертае по пода край мангала и покрай легена някакви странни знаци. Сложи петела с човка върху бялата извита линия около легена и сякаш го закова там.

После начерта още няколко знака, като припяваше нещо с нисък гърлен глас. Не разбирах думите, но както се кланяше и полюляваше, очевидно се довеждаше до състояние на скверен екстаз.

Наблюдавайки ме, Тирза се обади:

— Противно ли ви е? Това е древно, много древно. Смъртното заклинание според старинните рецепти, предавано от майка на дъщеря.

Не проумявах Тирза. С нищо не се опитваше да задълбочи ефекта върху чувствата ми, който би трябвало да се получи от странните изпълнения на Бела. Сякаш умишлено влизаше в ролята на коментатор.

Бела простря ръце над мангала и оттам изскочи игрив пламък. Поръси с нещо пламъците и въздухът се изпълни с гъсто, задушливо ухание.

— Готови сме — обяви Тирза.

Помислих: хирургът взема своя скалпел...

Тя отиде до онова, което бях взел за радиограмофон. Той се отвори и аз видях, че е някакъв голям електрически уред със сложна направа.

Уредът се хлъзна като масичка на колела и тя бавно и внимателно го придвижи близко до дивана.

Наведе се над него, започна да върти копчетата и да си мърмори:

— Компас, север-североизток... градуси... готово. — Взе ръкавицата, нагласи я в определено положение и включи до нея малка виолетова лампичка.

Тогава се обърна към отпуснатата фигура на дивана:

— Сибил Даяна Хелън, освободена си от смъртната си обвивка, над която духът Макандал бди грижовно вместо теб. Свободна си, за

да се слееш с притежателката на тази ръкавица. Подобно на всички човешки същества, нейната цел в живота е смъртта. Няма друго последно удовлетворение, освен смъртта. Само смъртта разрешава всички проблеми. Само смъртта дарява пълен мир. Всички велики хора са го знаели. Спомни си Макбет: „След жизнената огненица той спокойно спи.“ Спомни си екстаза на Тристан и Изолда. Любов и смърт. Любов и смърт. Ала от всичко най-велика е смъртта...

Думите кънтяха, отекваха, преповтаряха се — от голямата квадратна машина долиташе глухо бръмчене, лампичките й светеха — главата ми се замая, унесох се. Това, което ставаше, не беше вече никаква шега. Тирза, дала воля на силата си, държеше в пълно подчинение проснатата на дивана фигура. Използуваше я. Използуваше я с определена цел. Смътно осъзнах защо мисис Оливър изпитва страх, и то не от Тирза, а от привидно глупавата Сибил. Сибил притежаваше сила, вродена дарба, напълно независима от ума и от интелекта; това беше физическа сила, силата да се отделя от тялото си. И тъй, отделен, умът й бе не неин, а на Тирза. И Тирза се възползуваше от временното си владение.

Да, но кутията? Какво общо имаше кутията с това? Изведнъж целият ми страх се съсредоточи върху тази огромна кутия. Какви дяволски тайни се трансформираха с нейна помощ? Дали наистина излъчваше някакви физически произведения лъчи, които да влияят на мозъчните клетки? На нечий определен мозък?

Гласът на Тирза продължаваше да отеква:

— Слабото място... винаги има някакво слабо място... дълбоко в тъканта на плътта. Чрез слабостта идва силата — силата и покоят на смъртта... Към смъртта — бавно, естествено, към смъртта — истинският път, естественият път. Телесните тъкани са подвластни на ума... Заповядвай им — заповядвай им... Към смъртта... Смъртта, Завоевателят... Смърт... скоро... много скоро... Смърт... Смърт... СМЪРТ!

Гласът й се извиси в екотлив вик... Друг страховит животински крясък долетя откъм Бела. Тя се вдигна, проблесна нож... петелът издаде ужасяващ задавен грак... В легена шурна кръв. Бела изтича към нас с легена в ръце...

Тя изпищя:

— Кръв... кръвта... КРЪВ!

Тирза грабна ръкавицата от машината. Бела я пое, натопи я в кръвта, върна я на Тирза, която я положи на мястото ѝ.

Гласът на Бела отново се разнесе с оня вдъхновен зов:

— Кръвта... кръвта... кръвта...

Тя хукна в кръг около мангала, после се свлече в спазми на пода. Мангалът припламна и угасна.

Ужасно ми бе прилошало. Пред очите ми тъмнееше, стисках здраво ръчките на стола, целият свят се въртеше пред мен.

Чу се прищракване, бръмченето откъм машината секна.

Гласът на Тирза, ясен и овладян, изрече:

— Старата и новата магия. Древното познание на вярата и новото познание на науката. Съчетани, те ще надделеят!

ГЛАВА ОСЕМНАДЕСЕТА

Разказва Марк Истърбрук

— Е, какво беше всъщност? — възбудено запита Рода, докато закусвахме.

— О, банална история — отвърнах небрежно. Погледът на Деспард ме смуцаваше. Проницателен човек.

— Пентаграми, изрисувани на пода, тъй ли?

— Колкото щеш.

— И бели петли?

— Естествено. Това бе номерът на Бела в развлеченията и игрите.

— И още трансове и тъй нататък?

Рода изглеждаше разочарована.

— Май че ти е било скучно — изрече тя унило.

Отговорих, че всички тези неща ужасно си приличат.

— Тъй или инак любопитството ми е задоволено.

После, когато Рода отиде в кухнята, Деспард каза:

— Поразтърсило те е доста, нали?

— Ами...

Опитвах се да отмина случилото се с лекота, обаче не беше лесно да заблудиш Деспард. Бавно отговорих:

— Беше... някак си... страховито.

Той кимна.

— Човек уж не вярва в това — каза. — Не и с разума, но тези неща те разтърсват. Много съм ги виждал в Източна Африка. Магьосниците владеят народа и трябва да призная, че стават странни работи, необясними по рационален път.

— Смърт?

— О, да. Ако някой знае, че е бил нарочен да умре, той умира.

— От силата на внушението?

— Вероятно.

— Ала това обяснение не те задоволява докрай?

— Не — не съвсем. Има случаи, трудни за обяснение от нашите многословни западни научни теории. Обикновено европейците не се повлияват от магиите (макар да знам някои случаи). Но ако суеверието е в кръвта ти — загубен си! — спря дотук.

Замислено изрекох:

— Съгласен съм, че човек не бива да е прекалено дидактичен. Странни неща стават и в нашата страна. Веднъж бях в една лондонска болница. Дойде някакво момиче — невротичка, оплакваше се от болки в костите, раменете и т.н. Наглед нищо му нямаше. Решиха, че е хистеричка. Лекарят ѝ каза, че биха могли да я излекуват, като прекарат нажежена пръчка по рамото ѝ. Попита я дали е съгласна. Тя прие.

После извърна глава и стисна очи. Докторът потопи една стъклена пръчка в студена вода и я прекара по вътрешната страна на ръката ѝ. Каза: „Сега ще ви мине.“ Тя отговори „Надявам се, но беше ужасно. Гореше.“ Странното бе не дето тя вярваше, че е изгорена, а това, че кожата ѝ наистина беше изгорена. Навсякъде, където бе минала пръчката, кожата бе на мехури.

— А излекува ли се?

— О, да. Невритът, или каквото там е било, изчезна завинаги. Макар че после я лекуваха от изгарянето.

— Невероятно — възкликна Деспард. — Това вече е доказателство, нали?

— Лекарят и той се стресна.

— Сигурно... — Деспард ме изгледа учудено.

— А ти защо толкова настояваше да присъствуваш на снощния сеанс?

Свих рамене.

— Тези три жени са ми интересни. Щеше ми се да видя какъв спектакъл разиграват.

Не говорихме повече. Мисля, че не ми повярва. Както казах, бе проникателен човек.

Отидох във викарията. Беше отворено, но вътре нямаше никой.

Влязох в стаичката с телефона и се обадох на Джинджър.

Измина цял век, преди да ми отговори.

— Ало?

— Джинджър!

— О, ти ли си? Какво стана?

— Добре ли си?

— Разбира се, че съм добре. Защо да не съм?

Заля ме вълна на облекчение.

Всичко беше наред с Джинджър. Познатото ѝ наперено държание ме успокои. Как можах изобщо да повярвам, че някакви си глупави фокуси могат да навредят на такова нормално същество като Джинджър?

— Боях се, че може да си сънувала кошмари или нещо такова — отвърнах смутено.

— Да, но не съм. Очаквах да сънувам, но само дето се събуждах от време на време и се проверявах дали не ми се случва нещо особено. Накрая се възмутих, защото нищо не ми се случи...

Засмях се.

— Хайде, казвай — настоя Джинджър. — Какво беше?

— Нищо особено. Сибил легна върху един пурпурен диван и изпадна в транс.

Джинджър се изкикоти.

— Така ли? Фантастично! А не върху черно кадифе и не беше гола?

— Сибил не е мадам Дьо Монтъспан, не е любовница на Луи XIV и това не беше черна магия. Всъщност Сибил беше доста навлечена с дрехи, рокля в цвят електрик с разни бродирани символи.

— Звучи ми съвсем прилично и в нейния стил. А Бела какво правеше?

— А, това беше по-страховито. Тя закла един бял петел и те потопиха ръкавицата ти в кръвта му.

— О, гадория... И какво друго?

— Какво ли не — отговорих.

Сметнах, че се оправям много добре. Продължих:

— Тирза изпълни няколко фокуса. Извика някакъв дух — май се казваше Макандал. Имаше цветни светлини и песнопения. За някои хора това би било много внушително — биха умрели от страх.

— Но ти не се уплаши?

— Бела ме поуплаши — признах. — Имаше един страшен нож и по едно време си помислих, че може да се развилнее и да ме добави към петела като втора жертва.

Джинджър упорствуваше:

— Нищо друго ли не те уплаши?

— Подобни неща не ми влияят.

— А защо тогава прозвуча така благодарно, като чу, че нищо ми няма?

— Ами, защото... — засякох.

— Добре, добре — успокой ме Джинджър. — Не ми отговаряй. И не се насилвай да преиграваш цялата история. Нещо все пак те е разтревожило.

— Само това, че те... Тирза, искам да кажа, изглеждаше толкова уверена в резултата.

— Уверена, че онова, което ми разправяш, наистина може да убие човек?

В гласа на Джинджър звучеше дълбоко удивление.

— Налудничаво е наистина — отговорих.

— А Бела, и тя ли вярва?

Размислих. И казах:

— Според мен Бела се забавлява да убива петли и да се самонавива в неистово зложелателство. Да беше я чула само как стенеше „Кръвта... кръвта“!

— Съжалявам, че не можах да я чуя — оплака се Джинджър.

— И аз съжалявам — отвърнах. — Спектакълът беше знаменит!

— Ти сега добре ли си? — запита Джинджър.

— В какъв смисъл да съм добре?

— Когато позвъни, не беше съвсем добре, но сега вече си.

Беше напълно права със своето предположение. Звукът на ведрия ѝ, нормален глас ми бе действувал чудотворно. Но вътрешно аз свалях шапка на Тирза Грей. Каквато и глупост да беше цялата история, тя бе всяла в съзнанието ми заразата на съмнение и безпокойство. Ала сега ми беше все едно, всичко с Джинджър бе наред, освен някакъв дребен кошмарен сън.

— Какво ще правим оттук нататък? — попита Джинджър. — Трябва ли да вися тук още седмица и нещо?

— Ако искам да прибера стотина лири от мистър Бродли, тогава трябва.

— Ще го сториш, дори ако е последното, което ще направиш на този свят... При Рода ли ще останеш?

— Да, за известно време. После ще отида в Борнмът. Ще ми телефонираш всеки ден, помни, или аз ще те търся — така е по-добре. Сега звъня от викарията.

— Как е мисис Калтроп?

— Цъфти. Впрочем всичко ѝ разказах.

— Така си и мислех. Е, тогава доскоро. Очакват ме ужасно скучни десетина дни. Донесла съм си малко работа и един куп от ония книги, дето човек все се кани да прочете, но все няма време.

— Какво си казала на колегите си от галерията?

— Че съм на морско пътешествие.

— А би ли искала да бъдеш?

— Не особено — отвърна Джинджър... Гласът ѝ прозвуча някак странно.

— Да те наобикалят съмнителни личности?

— Само най-обичайните. Млекарят, инкасаторът за газта, една жена, която питаше какви лекарства и козметика употребявам, някакъв — да подпиша петиция за забрана на атомната бомба и друга жена — да дам помощ за слепите. А, и портиерите на жилището, разбира се. Много делови. Единият поправи бушона.

— Звучат ми безобидно — забелязах.

— А ти какво очакваше?

— И аз не знам.

Бе ми се искало, изглежда, нещо по-явно, с което да се справя.

Но жертвите на „Сивия кон“ умираха по собствена свободна воля... Не, думата свободна не бе най-точната. Семената на физическа слабост, скрити у тях, биваха възбуджани посредством някакъв процес, който не проумявах.

Джинджър отхвърли колебливото ми предположение за подставен инкасатор на газта.

— Но той имаше истинска служебна карта — успокои ме тя. — Поисках му я! И е от ония, които само се качват на стълба, поглеждат броятеля и си записват числата. Прекалено високопоставен беше, за да се занимава с разни тръби и горелки. А те уверявам, че не е пуснал газта в спалнята ми.

Не, „Сивия кон“ не се обвързваше със случайно изтичане на газ — не се забъркваше с нищо конкретно!

— А, да, имах и още един посетител — спомни си Джинджър. — Приятелят ти доктор Кориган. Симпатичен е.

— Сигурно Лежън го е пратил.

— Смята, че трябвало да се притече на помощ на някакъв свой съименник. Да живеят Кориганови!

Затворих успокоен.

Като се върнах, заварих Рода да се занимава с едно от кучетата си. Мажеше го с някакъв мехлем.

— Ветеринарят беше тук — обясни тя. — Според него било кел. Ужасно заразителен. Не искам децата да го хванат, нито другите кучета.

— Нито пък възрастните — допълних.

— А, обикновено го пипват децата. Добре, че по цял ден са на училище — стой мирно, Шийла. Не се върти.

— От това мазило козината опадва — продължи Рода. — За малко оплешивяват, но после пак пораства.

Кимнах, предложих да помогна, тя отказа, за което ѝ бях благодарен, и я оставих.

Лошото на тия имения в провинцията според мен е, че рядко има повече от три посоки, в които човек да се поразходи. В Мъч Дийпинг трябва да избираш между пътя за Карзингтън, пътя за Лонг Котнъм или да поемеш нагоре по Шадхенгър Лейн към шосето Лондон — Борнмът, на две мили оттам.

На другия ден до пладне вече бях пребродил и Карзингтънския и Лонгкотнъмския път. Оставаше ми Шадхенгър Лейн.

Запътих се нататък и докато крачех, осени ме идея. Входът за Прайърс Корт започваше от Шадхенгър Лейн. Дали да не се отбия при мистър Венъбълс?

Колкото повече обмислях това хрумване, толкова по ми харесваше. В постъпката ми не би имало нищо съмнително. Предишния път, когато бях тук, Рода ме бе завела при него. Съвсем естествено бе да се отбия и да запитам дали не би ми показал отново някои определени предмети на изкуството, които преди не бях успял да разгледам по-внимателно.

Разпознаването на Венъбълс от оня аптекар, как му бе името — Огдън? Осбърн? — бе, меко казано, твърде любопитно. Дори да приемем, по думите на Лежън, че би било невъзможно въпросната

личност да е била Венъбълс, имайки предвид неговата недъгавост, все пак бе интересно, че можеше да се допусне грешка относно човек, живеещ в околността — и то човек, да си признаем, тъй подходящ по характер.

У този Венъбълс имаше нещо загадъчно. Усетил го бях още при първата ни среща. Не се съмнявах, че има блестящ ум. И от него се излъчваше нещо, как да се изразя? Да, нещо лисиче. Хищно, разрушително. Човек твърде хитър, за да е сам той убиец — ала човек, способен да организира убийство, стига да пожелае.

В това отношение Венъбълс бе извънредно подходящ. Главният организатор зад кулисите. Но този аптекар Осбърн твърдеше, че бил видял Венъбълс да върви по някаква лондонска улица. Ала тъй като това бе невъзможно, идентификацията беше безполезна и фактът, че Венъбълс живее в околността, не означаваше нищо.

Тъй или инак, размишлявах, ще ми се отново да видя мистър Венъбълс. И след малко прекосих портите на Прайърс Корт и изминах оная лъкатушна алея, дълга половин миля.

Отвори ми същият лакей и каза, че мистър Венъбълс си е у дома. Извини се, че ме оставя в преддверието — „Мистър Венъбълс не винаги е добре, за да приема посетители“, — изчезна и след малко се върна да съобщи, че мистър Венъбълс щял да се радва да ме види.

Венъбълс ме посрещна много сърдечно, насочи стола си към мен и ме поздрави като стар приятел.

— Колко мило, че се отбивате, драги приятелю. Чух, че пак сте тук, и смятах да телефонирам на милата Рода и да ни поканя всички на обяд или на вечеря.

Извиних се, че съм нахлул без предупреждение, и обясних, че съм се поддал на внезапен импулс. Тръгнал съм на разходка, минал съм край портите му и съм решил да вляза.

— Всъщност — казах — бих желал да хвърля още един поглед на моголските ви миниатюри. Не успях да им се порадвам миналия път.

— Така е. Драго ми е, че ги оценявате. Какви изящни детайли имат!

След това разговорът ни стана съвсем професионален. Трябва да призная, че ми достави огромно удоволствие да разгледам внимателно някои от истинските шедьоври, които притежаваше.

Сервираха чая и той настоя да остана.

Чаят не е любимата ми напитка, но се насладих на опушения китайски сорт и на изящните чашки, в които бе сервиран. Имаше препечени филийки с аншуа и кейк със сливи по онази вкусна старомодна рецепта, което ме върна към времето за чай в дома на баба ми, към времето на моето детство.

— Домашен — кимнах одобрително.

— Естествено. Купени сладкиши не се поднасят в този дом.

— Зная, че имате отличен готвач. Не ви ли е трудно да намирате добра прислуга тук, в провинцията, така далеч от всичко светско?

Венъбълс сви рамене.

— Трябва да имам най-доброто. Държа на това. Естествено — за това се плаща! Аз плащам.

Цялата вродена арогантност на този човек излезе на бял свят. Отбелязах сухо:

— Щом човек има добрата възможност да го прави, спестява си много проблеми.

— Всичко зависи от това, какво искаш от живота. Желаш ли го достатъчно силно — то е същественото. Мнозина са хората, които трупат пари, без да знаят какво да правят с тях! В резултат се намират оплетени в онова, което се нарича машина за пари. Те са роби. Отиват в бюрата си на разсъмване и остават там до късна нощ; не спират, за да се насладят. И какво получават насреца? По-големи коли, по-големи къщи, по-скъпи любовници и съпруги и — бих казал — по-големи главоболия.

Приведе се напред.

— Получаването на парите — това е всъщност крайната цел на повечето богаташи. Да ги влагат в още по-големи сделки, да правят още повече пари. Но защо? Спират ли да се запитат защо? Те просто не знаят.

— А вие? — подканих го.

— Аз ли... — усмихна се той. — Аз знаех какво искам. Безкрайно много свободно време, в което да се радвам на красивите неща в този свят, природни и изкуствени. И тъй като през последните години да пътувам и да ги намирам в естествената им среда ми бе отказано, донасят ми ги от целия свят тук, при мен.

— Но нали преди това би трябвало да се намерят средства?

— Да, човек трябва да планира печалбата си и за това е нужно сериозно планиране, но вече не е нужно — днес вече не ми е нужно да чиракувам.

— Не ви разбирам напълно.

— Светът е променлив, Истърбрук. Открай време е такъв, но напоследък промените стават по-бързо. Темпото се засили — човек трябва да се възползува от това.

— Променлив свят — отекнах замислено.

— Открива нови хоризонти.

Помъчих да се оправдая:

— Знаете ли, боя се, че разговаряте с човек, чието лице е обърнато в обратна посока — към миналото, не към бъдещето.

Венъбълс сви рамене.

— Бъдещето? Кой би могъл да го предвиди? Аз ви говоря за днес, сега, за непосредствения миг! Нищо друго не ме интересува. Новите техники са тук, за да ги използваме. Вече притежаваме машини, които могат да ни доставят отговора на въпросите за секунди — равни на часове и дни човешки труд.

— Компютри? Електронният мозък?

— От този род.

— Нима машините ще заемат един ден мястото на хората?

— На хората, да. На хората, които представляват само единици мерки за човешка сила, искам да кажа. Ала на Човека — не. Нужен е Човекът-контрольор, Човекът-мислител, който изработва въпросите за машините.

Поклатих глава.

— Човекът-сврѣхчовек? — вложих подигравателна нотка в гласа си.

— А защо не, Истърбрук? Защо не? Не забравяйте, че знаем или започваме да узнаваме по нещичко за Човека, човешкото животно. Практикуването на онова, което понякога неточно се нарича промиване на мозъци, откри невероятно интересни възможности в тази насока. Не само тялото, но и умът на човека откликва на определени възбудителни средства.

— Опасна доктрина — казах.

— Опасна ли?

— Опасна за подопитния човек.

Венъбълс сви рамене.

— Целият живот е опасен. Ние го забравяме това — ние, които сме отгледани в едно от малките оазисчета на цивилизацията. Защото това е то цивилизацията, Истърбрук. Оазисчета от хора, разхвърляни тук и там, събрали се за взаимно опазване, които са в състояние да надхитрят и да контролират Естеството. Победили са джунглата, но победата им е само временна. Всеки момент джунглата отново ще ги погълне. Някогашни величествени градове днес не са друго, освен могили от пръст, обраснали с буйна растителност, и жалките землянки на хора, които успяват само да живуркат — нищо повече. Животът е винаги опасен, не го забравяйте. Накрая вероятно не само могъщите природни стихии, но и творенията на собствените ни ръце могат да го разрушат. И в този момент сме твърде близо до подобен катаклизъм...

— Разбира се, кой би посмял да отрече това? Но мен ме интригува вашата теория за властта — властта над човешкия ум.

— О, това... — Венъбълс изведнъж се смути. — Вероятно съм преувеличил.

Това негово смущение и охладняването към собствените му предишни твърдения ми се сториха интересни. Венъбълс бе човек, който живееше в усамотение. Оня, който живее сам, изпитва нужда да говори — на някого, на всекиго. Венъбълс се бе разприказвал пред мен и може би се беше издал.

— Човекът-свръхчовек — казах. — Накарахте ме да повярвам в една модерна версия на идеята, уверявам ви.

— В нея няма нищо ново. Определението за Свръхчовека датира от древността. Цели философски течения се основават върху нея.

— Разбира се. Но смятам, че вашият Свръхчовек е по-различен... Той упражнява власт, но никой не подозира, че той е властелин. Седи си на стола и дърпа конците.

Гледах го, докато говорех. Той се усмихна.

— Мен ли виждате в подобна роля, Истърбрук? Много бих искал да е така. Би компенсирало това!

Ръката му се стовари върху коленете и в гласа му внезапно прозвуча дълбока горчивина.

— Не ви предлагам съчувствие — казах. — Съчувствието е безполезно за човек във вашето положение. Но нека кажа, че ако искаме да си представим подобен образ — някой, способен да

превърне непредвидената беда в триумф, — вие, според мен, сте точно от този тип!

Той ведро се разсмя.

— Ласкаете ме.

Но очевидно му стана драго.

— Не — отвърнах, — в живота си съм срещал достатъчно много хора, за да разпозная необикновения, свръхнадарения човек, когато го видя.

Боях се да не прекаля; ала нима ласкателството има граници? Потискаща мисъл! Човек трябва да се оглежда и да бяга от подобен капан.

— Питам се, какво всъщност ви кара да ми го кажете? — замислено изрече той. — Това наоколо? — И ръката му небрежно посочи стаята.

— То само доказва, че сте богат човек, който умее да купува умно, да оценява и има вкус — отвърнах. — Ала усещам, че тук се крие друго, освен желание за притежание. Заели сте се да събирате красиви и интересни предмети — и доста пряко ми загатнахте, че не са събрани с печалбите от непосилен труд.

— Точно тъй, Истърбрук, точно така. Както ви казах, само глупците се пребиват от работа. Нужно е да се разсъждава, да се обсъди начинанието от всички страни. Тайната на всеки успех е много проста, но трябва да бъде измислена! Нещо просто. Обмисляш го, започваш да го изпълняваш и — готово!

Загледах се в него. Нещо просто — като например премахването на нежелани личности? Осъществяване на една нужда. Действие, изпълнено без никаква опасност, освен за самата жертва. Замислено от мистър Венъбълс в неговия инвалиден стол, от мистър Венъбълс с огромния гърбав нос като на хищна птица, с разиграната адамова ябълка. И после приведено в изпълнение — от кого? От Тирза Грей?

Внимателно го наблюдавах, когато изрекох:

— Всички тия приказки за далечен контрол ми напомня за нещо, казано от онази странна мис Грей.

— А, нашата мила Тирза! — Гласът му бе мек, снизходителен (но не видях ли клепките му леко да потрепват?). — Какви глупости дърдорят тези две мили дами! И си ги вярват, знаете ли, наистина си

вярват! Бяхте ли вече (сигурен съм, че ще ви поканят) на някой от техните смешни сеанси?

Поколебах се, докато накрая мигновено реших как би трябвало да постъпя.

— Да — отговорих, — ходих на един сеанс.

— Е, не намирате ли, че е велика глупост? Или ви поразих?

Избегнах погледа му и се опитах да се представя за смутен.

— О, ами... естествено, не успях истински да повярвам. Видяха ми се много искрени, но... — погледнах си часовника. — Представа нямах, че е толкова късно. Тръгвам веднага. Братовчедка ми ще се чуди какво съм правил досега.

— Разведрявали сте скучния следобед на един инвалид. Поздравете Рода. Трябва пак да се съберем на обяд. Утре заминавам за Лондон. В „Сотъби“ има интересна разпродажба. Средновековни френски предмети от слонова кост. Изключително! Надявам се, че ще ги оцените, ако успея да ги купя.

Така, приятелски, се разделихме. Дали, когато забележа смущението ми за сеанса, в очите му не се бе появила злорада искрица? Така ми се бе сторило, но не бях сигурен. Имах чувството, че започват да ми се привиждат неща.

ГЛАВА ДЕВЕТНАДЕСЕТА

Разказва Марк Истърбрук

Навън беше късен следобед. Спуснал се беше здрач и тъй като бе облачно, стъпвах колебливо по криволичещата алея. Извърнах се и погледнах към осветените прозорци на дома. В същия миг залитнах в страни и се сблъсках с някой, поел в обратната посока.

Бе дребен, набит мъж. Взаимно се извинихме. Гласът му беше дълбок, плътен бас, изговорът някак педантичен.

— Прощавайте...

— Няма нищо. Вината бе изцяло моя, уверявам ви...

— За пръв път идвам тук и не познавам местността. Трябваше да си донеса фенерче — казах.

— Заповядайте.

Непознатият измъкна от джоба си едно фенерче и ми го подаде. На светлината видях, че е на средна възраст, с кръгло румено лице, черни мустаци и очила. Носеше скъп шлифер и приличаше на много почтен човек. Но веднага се запитах защо не си осветява пътя, след като е имал с какво.

— А! — възкликнах глупашки. — Сега разбирам. Излязъл съм от пътеката.

Върнах се на нея и му подадох фенерчето.

— Сега зная къде да вървя.

— Не, не, задръжте го, докато стигнете до портала.

— Но нали вие отивате към къщата?

— Не, не, вървя във вашата посока. Хм — надолу по алеята. А после до автобусната спирка. Взимам автобуса към Борнмът.

— Разбирам — отвърнах и тръгнахме един до друг.

Спътникът ми се почувствува неловко. Запита ме дали и аз ще взема автобуса. Отговорих, че съм отседнал наблизко.

Усетих как в настъпилата нова пауза смущението му се усилва. Бе от хората, които мразят да се чувствуват неудобно.

— У мистър Венъбълс ли бяхте? — запита и прочисти гърло.

Отвърнах утвърдително и додадох:

— Помислих, че и вие сте се запътили към него?

— Не — каза. — Не... Всъщност... — и млъкна. — Живея в Борнмът — до Борнмът. Скоро се настаних в една малка къщичка там.

Това ми припомни нещо. Какво бях чул неотдавна за някаква малка къщичка край Борнмът? Докато се напругах да се сетя, придружителят ми, все по-смутен, накрая се принуди да заговори:

— Сигурно ви се струва много странно — и да си призная, наистина е странно — да срещнете някого да броди из околностите на един дом, когато — тъъ — въпросният човек не се познава със собственика на дома. Трудно ми е да ви обясня причините, макар че ви уверявам — причини имам. Но ще ви кажа само, че макар отскоро да живея в Борнмът, хората ме знаят и бих могъл да доведа неколцина от видните жители да гарантират за мен. Всъщност съм аптекар, неотдавна продадох старата си реномирана аптека в Лондон и се оттеглих в тази част на света, която намирам за много приятна — наистина много приятна.

Изведнъж се сетих. Май знаех кой е този човечец. Междувременно той разгорещено продължаваше:

— Наричам се Осбърн, Захария Осбърн, и както вече казах, притежавах, тъм, реномирано предприятие в Лондон, в Падингтън Грийн. Заможен квартал по времето на баща ми, но напоследък доста западнал — о, да, много западнал. Обеднял.

Въздъхна и поклати глава. После продължи:

— Това е домът на мистър Венъбълс, нали? Той вероятно, тъъ, вероятно е ваш приятел?

Отвърнах натъртено:

— Приятел е силно казано. Срещал съм го досега само веднъж — заведоха ме на обяд при него мои близки.

— А, да, разбирам... Да, точно така.

Бяхме стигнали до портала. Минахме през него. Мистър Осбърн колебливо се спря. Подадох му фенерчето.

— Благодаря.

— За нищо. Аз... — Замълча, после припряно изрече: — Не бих искал да си помислите... Всъщност, буквално погледнато, аз наистина се бях промъкнал в чуждо владение. Но уверявам ви, не от просташко

любопитство. Сторило ви се е вероятно много странно... моето положение — и много подвеждащо. Наистина бих искал да ви обясня, да, хм, да изясня нещата.

Чаках. Сметнах, че така е най-добре. Любопитството ми, просташко или не, бе възбудено. Желаех да го задоволя. Мистър Осбърн позамълча, накрая, изглежда, се реши.

— Наистина бих искал да ви обясня, мистър, въ...

— Истърбрук. Марк Истърбрук.

— Мистър Истърбрук. Както казах, с благодарност бих използвал възможността да обясня странното си поведение. Имате ли време?... На пет минути отгук е шосето. Там има едно приятно кафене, до бензиностанцията, недалеч от автобусната спирка. Автобусът ми е чак след двацет минути. Позволявате ли да ви предложи едно кафе?

Приех. Тръгнахме. Мистър Осбърн, чиято уязвена достопочтеност бе успокоена, бърбеше любезно за преимуществата на Борнмът, за прекрасния му климат, за концертите и за благопристойните хора, които живеели там.

Стигнахме на шосето. Бензиностанцията беше на ъгъла, зад нея — спирката. Имаше малко, чисто кафене, двамата влюбени в ъгъла бяха единствените посетители. Влязохме и той поръча кафе и бисквити за двама.

После се приведе към мен и си изля душата.

— Всичко това произлиза от един случай, за който вероятно неотдавна сте чели във вестниците. Не беше кой знае колко сензационно, не беше на първите страници — ако това е правилният израз. Отнасяше се за един католически енорийски свещеник в оня лондонски квартал, където беше моята аптека. Една нощ бил нападен и убит. Отвратително. Подобни неща напоследък зачестяват. Бил е, предполагам, добър човек, макар самият аз да не споделям католическата доктрина. Така или инак сега ще изясня какво общо имам аз с това. Полицията съобщи, че е готова да изслуша всекиго, който е видял отец Горман през въпросната вечер. По една случайност същата вечер към осем часа аз бях излязъл пред вратата на аптеката и бях видял отец Горман да минава. По петите го следваше някакъв човек, чиято необикновена външност привлече погледа ми. В оня момент, разбира се, не обърнах внимание, но аз съм наблюдателен,

мистър Истърбрук, и съм си създал навика да запомням някои хора. Нещо като хоби — и не един и двама клиенти на аптеката са оставали изненадани, когато съм им казвал: „А, да, вие бяхте тук миналия март за същата рецепта, нали?“ Драго им става, нали разбирате, че съм ги запомнил. Добре е за работата. Та описах човека, видян от мен, на полицията. Поблагодариха ми и с това се свърши.

А сега стигам до удивителната част на моя разказ. Преди десетина дни отидох на едно църковно празненство в селцето на другия край на пътя, който току-що извървахме, и каква бе изненадата ми, когато видях този, за когото ви споменах. Очевидно бе претърпял, тъй поне си казах, злополука, защото се придвижваше в инвалиден стол. Разпитах и научих, че се наричал Венъбълс. Поразмислих ден-два и писах на полица, пред когото бях дал показания. Той дойде в Борнмът — името му е Лежън. Отнесе се доста скептично, не му се вярваше това да е същият, когото бях видял в нощта на убийството. Съобщи ми, че мистър Венъбълс от няколко години вече бил инвалид — пострадал от детски паралич. Според него подвела ме била случайна прилика.

Осбърн внезапно млъкна. Аз разбърках измитата течност пред мен и предпазливо отпих. Той сложи в чашата си три бучки захар.

— Това, изглежда, приключва въпроса — казах.

— Да — промълви Осбърн. — Да... — В гласа му се усещаше недоволство. Отново се приведе към мен, олисялата му кръгла глава заблестя под електрическата светлина, очите му искряха фанатично зад очилата... — Трябва да дообясня. В детството ми, мистър Истърбрук, приятел на баща ми, пак аптекар, бе призван да даде показания в делото срещу Жан Пол Мариго. Помните ли, той отрови съпругата си, англичанка, с арсеник. Приятелят на баща ми го разпозна в съда като човека, посочил измислено име в регистъра му за отровите. Мариго бе осъден и обесен. Това остави у мен неизличими следи — тогава бях на девет години, най-чувствителната възраст. Заживях с надеждата, че някой ден и аз бих могъл да свидетелствувам в подобно нашумяло дело и да заведа убиеца на бесилото! Оттогава си поставих за цел да запомням физиономии. И ще ви призная, мистър Истърбрук, колкото и да ви се струва смешно, че от дълги години насам все очаквам в аптеката ми да влезе някой мъж, решил да убие жена си!

— Или пък някоя убийца като Мадлен Смит — казах аз.

— Именно. Но, уви, това не стана — въздъхна Осбърн. — Или поне въпросната личност не е достигнала до съдебната скамейка. А това се случва по-често, отколкото ни се ще да вярваме. Затова въпросното разпознаване ми откри поне някаква възможност и аз да стана свидетел по дело за убийство!

Лицето му засия от детинска радост.

— Останали сте разочарован — подхвърлих съчувствено.

— Да-а. — И в гласа му пак се прокрадна недоволство. — Но аз не се предавам лесно, мистър Истърбрук. С всеки изминал ден все повече се убеждавах, че съм прав! Видяният от мен човек е бил само Венъбълс, и никой друг! О! — Той вдигна ръка да ме спре, преди да съм му възразил. — Зная. Нощта бе мъглива. Намирах се на разстояние — ала онова, което полицията не бе взела предвид, е, че аз съм експерт по разпознаването. Не са само чертите на лицето, големият нос, адамовата ябълка; съществена е също стойката на главата, ъгълът между шията и раменете. Повтарях си: „Хайде, признай, че си сгрешил.“ Вътрешно обаче бях сигурен, че не съм. Според полицията това било невъзможно. Ала наистина ли бе невъзможно? Това не спирах да се питам.

— Но с подобен физически недъг...

Той ме спря с размахан показалец:

— Да, да, но моят опит в областта на здравеопазването... О, не бихте повярвали на какво са готови хората и как умеят да заблуждават! Не казвам, че лекарите се предоверяват — те бързо хващат елементарните измамници. Но има начини, средства, с които един аптекар е по-проницателен от един доктор. Например някои лекарства, някои наглед невинни прахове. Би могло да се предизвика температура, обриви и екземи, сухота на гърлото, хрема и кашлица...

— Но чак пък парализирани крайници... — възразих.

— Така е, прав сте. Ала кой казва, че краката на мистър Венъбълс наистина са парализирани?

— Как кой — лекарят му!

— Именно. Обаче аз се постарях да събера сведения по този въпрос. Лекарят на мистър Венъбълс е в Лондон, светило от „Харли стрийт“ — признавам, тукашният доктор наистина го е прегледал, когато е пристигнал. Ала той вече не практикува и живее в чужбина.

Сегашният изобщо не се занимава с мистър Венъбълс. Мистър Венъбълс се преглежда веднъж месечно в Лондон!

Изгледах го зачудено.

— Не виждам нищо особено нередно за... за...

— Не знаете онова, което аз зная — отвърна Осбърн. — Ще ви дам само един елементарен пример. Мисис Х., която в продължение на цяла година изтегля застрахователни премии. Изтегля ги от три различни места — на едното място се представя за мисис С., на другото за мисис Т... Мисис С. и мисис Т. й дали полиците си за справка, а тя три пъти поред изтегляла премиите.

— Не разбирам...

— Представете си, само си представете... — Той развълнувано размахваше показалец. — Представете си, че нашият мистър Венъбълс среща някоя истинска жертва на детския паралич, човек в окаяна бедност. Прави му предложение. Оня, да кажем, прилича на него в най-общи линии, не повече. Един истински инвалид, назоваващ се мистър В., отива при специалиста, бива прегледан, епикризата е точна. После мистър В. наема къща в провинцията. Местният лекар се кани скоро да се пенсионира. Истинският болен отново отива при лекаря, преглеждат го. И готово! Мистър Венъбълс, освидетелствуван безупречно като жертва на детски паралич, с атрофирани крайници! Местните жители го виждат (ако изобщо го виждат) само в инвалидна количка и т.н., и т.н.

— Но прислужниците му ще знаят, камериерът му... — отвърнах аз.

— Ами ако това е банда и камериерът е член на бандата? Толкова е просто. А някои и от другите прислужници.

— Но защо?

— А! — възкликна Осбърн. — Това е друг въпрос! Няма да ви разкрия моята теория, защото сигурно ще се изсмеете. Но ето ви неопровержимо алиби за човек, нуждаещ се от алиби. Той може да е и тук, и там, и навсякъде, и никой да не знае. Видели го били в Падингтън? Невъзможно! Той е безпомощен инвалид, усамотен в провинцията, и прочее, и прочее. — Осбърн замълча и погледна часовника си. — Автобусът ми идва. Трябва да бързам. Ето, над това размишлявам. Чудех се как бих могъл да го докажа. И реших да дойда тук (свободно време имам в излишък напоследък. Понякога копнея за

работата си), да проникна в имението и — нека го кажа направо — да „поприслушам“. Не е много почитено, ще кажете — прав сте. Но когато трябва да се стигне до истината, да се изобличи престъпник... Ако, да речем, успея да хвана мистър Венъбълс, че се разхожда из парка си, и — готово! Казах си още: „Ако не са затворили завесите на здрач (а знаете, че хората използват докрай дневната светлина), ще се промъкна и ще надникна вътре. Той може би кръстосва библиотеката и през ум не му минава, че някой го наблюдава!“ Нали така? Доколкото му е известно, никой не го и подозира!

— А откъде сте толкова сигурен, че човекът, когото сте видели онази нощ, е непременно Венъбълс?

— Зная, че беше Венъбълс! — Той скочи на крака. — Автобусът! Драго ми бе, че се запознахме, мистър Истърбрук, и ми олекна, че ви обясних какво съм дирил в Прайърс Корт. А вие може да го мислите за чиста глупост.

— Не съвсем — казах. — Но не ми обяснихте, какво цели с това мистър Венъбълс?

Осбърн ме изгледа някак объркано и малко глуповато.

— Направо ще ми се изсмеете. Всички разправят, че бил богат, но никой, изглежда, не знае как е натрупал своето богатство. Ще ви кажа аз какво мисля. Мисля, че той е от ония гениални престъпници, за които пише в книгите. Разбирате ли — планира нещата, а бандата му ги изпълнява. Колкото и да ви звучи глупаво...

Автобусът бе спрял. Мистър Осбърн хукна към него...

А пък аз се запътих обратно, потънал в размишления... Теорията му бе направо фантастична, но да си призная, в нея все пак се криеше нещо.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТА

I

Разказва Марк Истърбрук

На другата сутрин позвъних на Джинджър и ѝ съобщих, че след един ден се мества в Борнмът.

— Открих един хубав малък хотел, наречен (Бог знае защо) „Еленовия парк“. Има няколко незабележими странични изхода. Нищо чудно да се измъкна тайно и да прескоча да те видя в Лондон.

— Всъщност не би трябвало да го правиш. Но да си призная, прекрасно ще е, ако го сториш. Ах, каква скука! Нямах представа! Ако ти не можеш да дойдеш, може аз да се измъкна и да се срещнем някъде.

Изведнъж нещо ме попари.

— Джинджър! Гласът ти... Някак си е променен...

— А, това ли! Нищо ми няма. Не се тревожи.

— Но какво му е на гласа ти?!

— Малко ме наболява гърлото, нищо особено.

— Джинджър!

— Слушай какво, Марк, всеки може да го заболи гърлото. Вероятно съм настинала. Или ме хваща грип.

— Грип ли? Слушай, не отбягвай въпроса ми. Добре ли си или не?

— Не се впрягай. Добре съм.

— Опиши ми точно как се чувствуваш. Чувствуваш ли се така, сякаш те хваща грип?

— Ами — може би... Всичко ме боли, нали знаеш как е...

— А температура?

— Е, и малко температура...

Стоях като вцепенен, по тялото ми пролазваха ледени тръпки. Изпитвах страх. Знаех, освен това, че колкото и да се мъчеше да го отрича, Джинджър също бе уплашена.

Хрипкавият ѝ глас изрече:

— Марк, не изпадай в паника. Ти се паникьоса, а всъщност няма защо.

— Може би. Но трябва да вземем всички предпазни мерки. Позвъни на лекаря си и го накарай да дойде и да те прегледа. Веднага!

— Добре... Но ще си каже, че съм ужасна глезла.

— Нищо. Извикай го! После, като си отиде, ми се обади.

След като затворих, останах дълго време загледан в черното нечовешко очертание на телефона. Не, не трябва да се поддавам на паниката... В това годишно време винаги върлува грип... Докторът ще ни успокои... вероятно е само простуда...

Мислено си представих Сибил в синята ѝ рокля и символите на злото по нея. Чух гласа на Тирза, настойчив, заповеден... Върху нашарения с тебеширени кръгове под видях Бела как припява магическите си думи, стиснала съпротивляващия се бял петел...

Глупости, това са глупости... Разбира се — само суеверни глупости...

А кутията? Не бе тъй лесно да пренебрегна кутията. Тя олицетворяваше не човешкото суеверие, а развитието на научните възможности... Ала нима бе възможно — не е възможно...

Мисис Дейн Калтроп ме завари там, вперил поглед в телефона. Бързо запита:

— Какво се е случило?

— Джинджър не се чувства добре... — промълвих.

Очаквах да ми каже, че това са глупости. Очаквах да ме окуражи. Но тя не ме окуражи.

— Лошо — заяви. — Да, мисля, че това е лошо.

— Не е възможно — възразих, — не е възможно дори за миг да се повярва, че те са в състояние да направят онова, с което се хвалят.

— Нима?

— Вие нали не вярвате — не е възможно да вярвате...

— Но, Марк, драги, и ти, и Джинджър вече признахте, че подобно нещо е възможно, иначе бихте ли сторили това, което правите?

— А туй, че вярваме, влошава нещата — прави ги по-вероятни?

— Не, дотам чак да вярвате, не сте стигнали — вие само признавате, че при наличието на доказателства може и да повярвате.

— Доказателства ли? Какви доказателства?

— Заболяването на Джинджър е доказателство! — натърти мисис Калтроп.

Направо я намразих. Викнах разгневено:

— Защо сте такава песимистка? Тя се е простудила — нещо от този род. Защо настоявате да е най-лошото?

— Защото, ако е най-лошото, ще трябва да го приемем — да не заравяме глави в пясъка, докато стане късно!

— Смятате, че тия смешни глупости въздействуват? Тия трансове и магии, и жертвени петли, и цялата торба с фокуси?

— Нещо въздействува — възрази мисис Калтроп. — Ето, това ще трябва да приемем. Голяма част, повечето, са уловки. Създават атмосфера — атмосферата е важна. Но скрито сред тия уловки вероятно се крие истинското нещо, нещото, което въздействува.

— Например далечно радиоактивно облъчване?

— От този род. Непрестанно се изобретява какво ли не — какви не страхотии. Нищо чудно някакъв вариант на това ново познание да бъде използван от безскрупулни лица за лични цели — бащата на Тирза е бил физик и...

— Но какво! Какво! Проклетата кутия! Не можем ли да я изследваме? Ако полицията...

— Полицията не се хваща да взема разрешителни за обиск и да конфискува имущество, ако няма много повече доказателства от тия, които притежаваме.

— Ами ако вляза там и разбия проклетата кутия?

Мисис Калтроп поклати глава:

— От всичко, което ми разказа, белята, ако наистина има беля, е свършена през миналата нощ.

Хванах глава и изохках.

— Кой ни караше да се залавяме с тая проклета история!

Мисис Калтроп изрече натъртено:

— Мотивите ви бяха отлични. Станалото — станало. Ще знаеш повече, след като Джинджър се обади и съобщи какво е казал лекарят. Ще те търси у Рода, предполагам...

Схванах подтекста.

— Трябва да се прибирам.

— Каква съм глупачка! — възкликна изведнъж мисис Калтроп, докато ме изпращаше. — Страшна глупачка! Уловки! Оставихме се да

ни подведат с уловки. Имам чувството, че мислим по начина, по който те искат да мислим.

Май че беше права. Но не виждах как другояче да мисля. Джинджър се обади след два часа.

— Той беше тук — каза. — Изглежда ми объркан, но все пак смята, че вероятно ще излезе грип. Точно сега върлувал из града. Нареди ми да лежа и ще изпрати лекарства. Температурата ми е доста висока. Но сигурно е грип, нали?

В хрипливия ѝ глас, въпреки привидната смелост, се четеше зов за помощ.

— Ще се справиш — неубедително я успокоих. — Чуваш ли? Ще се справиш. Много ли ти е зле?

— Ами... треска и болки и съм като разглобена — крака, кожа... И не давам нищо да се допре до мене... И ме тресе.

— От температурата е, мила. Слушай, идвам при теб! Тръгвам сега — веднага. Не, не ме спирай!

— Добре. Радвам се, че идваш, Марк. Да си призная, не излязох толкова храбра, за колкото се мислех...

II

Позвъних на Лежъон.

— Мис Кориган е болна — казах.

— Какво?

— Чухте ме. Болна е. Извикала е лекаря си. Според него било грип. Възможно е. Но може и да не е. Питам се, какво можете да сторите вие! Единственото, което ми хрумва, е да повикате някакъв специалист.

— Специалист по какво?

— Психиатър — психоаналитик, психолог. Някакъв от тия психо и прочие. Човек, който разбира от внушение, хипнотизъм, промиване на мозъци и всякакви такива работи. Има ли хора, които се занимават с подобни неща?

— Има, разбира се. Да. Във вътрешното министерство имаме един-двама с тази специалност. Прав сте. Може да е грип, а може да е и някаква психологическа история, за която се знае малко. Господи, Истърбрук, може да излезе точно онова, което търсим!

Затръшнах слушалката. Вероятно щяхме да понаучим нещо за психологическите оръжия, но единственото, което ме вълнуваше в момента, беше Джинджър, смелата и уплашена Джинджър. Ни един от двама ни всъщност не вярваше, но така ли бе наистина? Не, разбира се, че не вярвахме. Подхванахме го като някаква игра — игра на стражари и апаши. А не излезе игра.

„Сивия кон“ се оказваше реалност.

Стиснах главата си с ръце и изохках.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА

I

Разказва Марк Истърбрук

Не вярвам да забравя последвалите няколко дни. Сега ми се струват като пощурял калейдоскоп, без последователност и без образ. Преместиха Джинджър от апартамента в една частна клиника. Позволявах да я посещавам само в приемните часове.

Нейният лекар, както разбрах, не помръдвал от диагнозата си. Не разбирал за какво е цялата шумотевица. Настоявал на своето — бронхопневмония вследствие инфлуенца, усложнена от малко необичайни симптоми, но това, подчертавал, се случва. Всеки случай си е сам за себе си. А някои хора не реагират на антибиотици.

И, разбира се, беше напълно прав. Джинджър имаше бронхопневмония. В болестта ѝ нямаше нищо загадъчно. Бронхопневмония в тежка форма. Срецах се с психолога от вътрешното министерство. Беше дребен наперен човечец, непрестанно се вдигаше на пръсти, а очите му блестяха зад дебелия лещи.

Зададе ми безброй въпроси, половината според мен безсмислени, но сигурно е влагал някакъв смисъл, защото мъдро кимаше на отговорите ми. Беше напълно безпристрастен и вероятно беше прав. Произнасяше някакви фрази на своя професионален език. Опитал, доколкото разбрах, няколко метода на хипнотизъм над Джинджър, но не пожела да ми разкаже нещо повече. Вероятно защото не е имало какво да се каже.

Избягвах да виждам приятелите и познатите си, но самотата бе непоносима.

Накрая просто от отчаяние се отбих при Попи в нейната цветарница. Поканих я на вечеря. Тя прие с удоволствие.

Заведох я в ресторант „Фантазия“. Бъбрежът ѝ ме успокои. Ала не я бях поканил само заради успокояващите ѝ качества. След като я доведох до щастлив унес с прекрасна храна и напитки, започнах внимателно да подпитвам. Смятах, че може би Попи знае нещичко, без докрай да осъзнава какво точно знае. Запитах я спомня ли си

приятелката ми Джинджър. Попи отвърна: „Разбира се“, разшири големите си сини очи и попита как е Джинджър.

— Много е болна — отговорих.

— Бедничката. — Разтревожи се, колкото бе по силите ѝ, което не бе кой знае колко много.

— Забърка се в нещо — подхвърлих. — Мисля, че бе поискала съвет от теб за това. Във връзка със „Сивия кон“. Хвърли много пари.

— О! — възкликна Попи с блеснали очи. — Значи ти си бил!

В първия миг не разбрах. После изведнъж се сетих, че Попи ме вземаше за „мъжа“, чиято болна съпруга бе пречка за щастието на Джинджър. Толкова бе възбудена от разкритието за нашия любовен живот, че не се стресна от споменаването на „Сивия кон“.

Попита задъхано:

— И свърши ли се работата?

— Нещо се обърка — обясних, — „... ухапаният се съвзе, но кучето умря“, както казва Голдсмит.

— Какво куче? — обърка се Попи.

Осъзнах, че с Попи трябва да се разговаря с едносрични думи.

— Ами... работата, изглежда, рикошира в Джинджър. Ти чувала ли си да се е случвало и друг път?

Не беше чувала.

— Тези неща, които вършат в „Сивия кон“ в Мъч Дийпинг — известно ти е това, нали?

— Не знаех къде е. Някъде в провинцията.

— Не можах да разбера от Джинджър какво точно правят...

Изчаквах търпеливо.

— Някакви лъчи — измърмори Попи. — Нещо от този род. От космоса — дообясни ми тя. — Като руснаците!

Реших, че в момента Попи черпи от ограниченото си въображение.

— Нещо такова — кимнах. — Но, изглежда, е много опасно. Искам да кажа, щом Джинджър така се разболя.

— Нали всъщност жена ти е тази, която трябваше да се разболее и да умре?

— Да — отговорих, поемайки ролята, която Джинджър и Попи ми бяха отредили. — Ала изглежда, че се е объркало, прехвърлило се е върху Джинджър.

— Искаш да кажеш... — Попи напрегна целия си ум. — Както когато включиш ютията погрешно и те хване ток?

— Точно — кимнах. — Същото. Чувала ли си друг път да е ставало така?

— Е, не точно същото...

— Тогава какво?

— Имам предвид, когато не си платиш — после. Един мой познат отказа. — Гласът ѝ премина в уплашен шепот. — Убиха го в подземната — падна от платформата пред един влак.

— Може да е било злополука.

— О, не — възмути се Попи. — Те бяха!

Налях ѝ още шампанско. Осъзнавах, че тук пред мен се намира момичето, което би могло да помогне, стига да съумееш да измъкна от нея разхвърляните факти, реещи се из онова, което тя наричаше свой ум. Беше чула неща, бе възприела половината от тях и ги беше объркала в съзнанието си, но никой не се бе стеснявал да приказва пред нея, защото бе не някой друг, а „само Попи“.

Влудяващото бе, че не знаех какво точно да я питам. При първата погрешна стъпка щеше да се затвори като стресната мида и да млъкне.

— Жена ми — обясних — си е все тъй болна, но не е зазляла.

— Жалко — съчувствено изрече Попи, отпивайки от шампанското.

— Сега какво да правя?

Попи не знаеше.

— Разбираш ли, Джинджър бе тази, която... аз не съм уреждал нещата. Според теб към кого да се обърна?

— Има едно място в Бирмингам — неуверено подсказа Попи.

— То вече не играе. Сещаш ли се за някой друг, който да знае нещо за това?

— Може би Айлийн Брандън — но всъщност не, не вярвам.

Споменаването на тази напълно неизвестна Айлийн Брандън ме стъписа. Запитах коя е Айлийн Брандън.

— Тя е ужасна — възкликна Попи. — Непоносима! Къдри си косата на много ситно и никога не носи висок ток. Нетърпима е! — И додаде за пояснение: — Бяхме в един клас — но и тогава беше същата. Отличничка по география!

— А какво общо има тя със „Сивия кон“?

— Всъщност нищо. Но се усъмнила. И затова напуснала.

— Какво напуснала? — запитах я озадачен.

— Работата си в ИВК.

— А какво е това ИВК?

— Ама не зная точно. Така го наричат — ИВК. Нещо за Изследване вкусовете на клиентите. Дребна фирма.

— Значи Айлийн Брандън работеше за тях? Какво вършеше там?

— Обикаляше по домовете и задаваше въпроси — за паста за зъби, газови печки, какви тоалетни гъби употребяват... Много потискащо и ужасно скучно. Кой се интересува от това?

— Очевидно ИВК. — Усетих тръпки на възбуда.

Друга една жена, работеща за подобна фирма, бе посетена от отец Горман във фаталната нощ. И да, точно така — някой като нея бе позвънил в апартамента на Джинджър...

Това вече бе някаква следа.

— А тя защо напусна работата си? Само защото се е отегчавала ли?

— Не вярвам. Плащаха добре. Но започна да подозира, че зад всичко това се крие нещо друго.

— Сметнала е, че може би има някаква връзка със „Сивия кон“? Така ли?

— Не знам. Нещо подобно... Във всеки случай сега работи в едно кафене на „Тотнъм Корт роуд“.

— Дай ми адреса й.

— Тя изобщо не е твой тип.

— Няма да й правя сексуални предложения — сопнах се аз. — Интересуват ме подробности за ИВК. Ще ми се да купя акции в подобно предприятие.

— А, разбирам — отвърна Попи, доволна от моя отговор.

Нямах какво повече да измъкна от нея, затова допихме шампанското, изпратих я и й благодарих за приятната вечер.

II

На другата сутрин започнах да търся Лежън по телефона, но напразно. Накрая, след голямо упорство успях да хвана Джим Кориган.

— Какво става с онази психологическа мижитурка, която ми доведе, Кориган? Какво казва за Джинджър?

— Един куп учени думи. Но според мен, Марк, доста е объркан. И всъщност хората наистина се разболяват от пневмония. В това няма нищо мистериозно, нито пък нередно.

— Да. И неколцина, чиито имена са на един известен списък, са умрели от бронхопневмония, гастроентерит, гръбначна парализа, мозъчен тумор, паратифоид и други добре диагностицирани болести.

— Знам как се чувствуваш... Но какво бихме могли да сторим?

— Тя е по-зле, нали? — попитах.

— Ами... да!

— Тогава трябва да направим нещо.

— Като например?

— Имам нещо наум. Да отида в Мъч Дийпинг, да пипна Тирза Грей и със заплахи да я принудя да оттегли магията или каквото е там...

— Може и да подействува.

— Или да отида при Венъбълс...

Кориган остро възрази:

— Венъбълс ли? Той е вън от играта. Каква връзка може да има с това? Та той е инвалид!

— Кой знае. Ще отида, ще му дръпна одеялцето от коленете и ще разбера дали историята с парализираните му крака е вярна или не!

— Това сме го проверили.

— Чакай. Срецнах онова аптекарче, Осбърн, в Мъч Дийпинг. Искам да ти повтора онова, което той подсказа.

Предадох му теорията на Осбърн за преправянето.

— На тоя човек нещо му хлопа — възрази Кориган. — Той е от ония, дето искат винаги те да са прави.

— Но я ми кажи, Кориган, не е ли възможно да е така, както той твърди? Възможно е, нали?

Кориган поразмисли и после бавно рече:

— Да. Признавам, че е възможно... Но неколцина други трябва да са посветени — и трябва да им се заплаща богато да си държат езика.

— И какво от това? Той се търкала в пари, нали? Лежбон успя ли да открие откъде ги има тези пари?

— Не. Не съвсем... Тук си прав. Има нещо неясно около това приятелче. Има нещо тъмно в миналото му. Парите му са вложени много умно, по най-различни начини. За да се изясни всичко, е нужно проучване, което ще вземе няколко години. Полицията и преди е правила това — когато се преборваше с един финансов мошеник, прикрил следите си с много сложна мрежа от инвестиции. Доколкото знам, Отделът за държавните приходи вече души край Венъбълс. Но той е хитър. Според теб той е режисьорът на представлението, тъй ли?

— Да. Той е. Смятам, че той именно замисля всичко.

— Може би. Прилича на човек с такива дарби, съгласен съм. Ала не вярвам да е сторил нещо тъй брутално, като убийството на отец Горман.

— Защо, ако нещата не са търпели отлагане? Устата на отец Горман е трябвало да бъде запушена, преди да е предал онова, което е научил от жената за дейността на „Сивия кон“. Освен това...

Млъкнах.

— Ало, там ли си?

— Да, замислих се... Хрумна ми нещо...

— Какво?

— Още не съм си го изяснил... Просто, че истинската безопасност може да се осигури по един-единствен начин... Още не съм го обмислил. Но трябва да затварям. Имам среща в едно кафене.

— Не знаех, че си от редовните посетители на кафенетата в Челси!

— Не съм. Моето кафене е на „Тотнъм Корт роуд“, ако искаш да знаеш.

Затворих и погледнах часовника.

Тъкмо тръгнах, когато телефонът иззвъня.

Поколебах се. Обзалагах се, че е пак Джим Кориган, любопитен да узнае повечко за моята идея.

Обаче би могла да е и болницата — Джинджър...

Не можех да рискувам. Върнах се неохотно и нервно вдигнах слушалката.

— Ало!

— Ти ли си, Марк?

— Да, кой е?

— Аз съм, кой друг — укорително изрече гласът. — Слушай, искам да ти кажа нещо.

— А, вие ли сте! — познах гласа на мисис Оливър. — Слушайте, много бързам, трябва да изляза. Ще ви позвъня по-късно.

— Не става — решително заяви тя. — Сега ще ме изслушаш. Важно е.

— Добре, но бързо. Имам среща.

— Глупости! — отвърна мисис Оливър. — Можеш и да закъснееш. Всички закъсняват. Ще им заслужиш уважението.

— Не, не, аз трябва да...

— Слушай, Марк. Това наистина е важно. Убедена съм. Така е.

Смирих нетърпението си, доколкото можах, вгледан в часовника.

— Е?

— Моята Мили имаше ангина. Беше ѝ много зле и замина за провинцията — при сестра си...

Изскърцах със зъби.

— Много ѝ съчувствувам, но наистина...

— Слушай. Още не съм започнала. Докъде бях стигнала? А, да. Мили трябваше да замине и аз се обадох на агенцията, която ме обслужва... Риджънси... какво идиотско име, като на кино...

— Наистина трябва...

— И ги попитах кого могат да ми изпратят. А те отговориха, че в момента били затруднени — както винаги, естествено, но щели да сторят каквото могат...

Никога не се бях вбесявал така на приятелката си Ариадне Оливър.

— ... и тази сутрин се появи една чистачка, и коя мислиш се оказа тя?

— Нямам представа. Слушайте...

— Някоя си Едит Бинс — смешно име, нали? И ти всъщност я познаваш.

— Не. Не я познавам. За пръв път чувам за жена на име Едит Бинс.

— Обаче я познаваш и неотдавна си я срещнал. Тя е прислужвала на твоята кръстница години наред. На лейди Хескит-Дюбоа.

— О, на нея ли!

— Да. Срещнал си я в оня ден, когато си отишъл да си прибереш някакви картини.

— О, това е чудесно и се радвам, че сте попаднали на нея. Убеден съм, че е много предана и честна и тъй нататък. Така казваше леля Мин. Но наистина сега вече...

— Чакай, ти казвам! Не съм стигнала до същината. Тя седна и дълго ми говори за лейди Хескит-Дюбоа и за последното ѝ заболяване, и всичко с подробности, защото те умират да приказват за болести и смърт, и накрая го каза.

— Какво каза?

— Онова, което ми привлече вниманието. Нещо такова: „Бедната, мила госпожа, как се измъчи. Това ужасно нещо в мозъка ѝ, някакъв тумор, казаха, а дотогава цъфтеше от здраве. А колко тъжно беше да я гледаш в болницата, когато косата ѝ, цялата ѝ хубава, гъста бяла коса, която редовно на две седмици обливаше със синка, да я гледаш как опадва на възглавницата. Падаше на цели кичури.“ И тогава, Марк, си спомних за Мери Делафонтейн, моята приятелка. И нейната коса опадва! И си припомних какво ми беше казал за момичето, което си видял в някакво кафене в Челси да се бие с друго момиче, и как то го хванало за косата и отскубнало цели кичури. Косата не се скубе така лесно, Марк. Опитай, само опитай да си отскубнеш коса, съвсем мъничко поне от корена! Опитай! И ще видиш. Не е естествено, Марк, на всички тия хора косите им да се изскубват от корена. Не е естествено. Трябва да е някаква съвсем особена нова болест — трябва да означава нещо!

Стиснах слушалката и ми се зави свят. Неща, полузабравени знания се свързаха в едно. Рода и кучето ѝ на поляната, някаква статия, прочетена в американско медицинско списание... Ами да!... Разбира се!

Изведнъж осъзнах, че мисис Оливър продължава да говори.

— Бог да ви благослови — изохках. — Чудесна сте!

Затръшнах слушалката и после я вдигнах. Набрах един номер и за щастие хванах Лежън.

— Слушайте — викнах. — Косата на Джинджър скубе ли се на цели кичури?

— Ами... всъщност да. Сигурно от високата температура.

— Температура, как пък не! — казах. — Онова, от което страда Джинджър, от което са били болни всичките, се нарича отравяне с талий. Да даде Бог да не сме закъснели...

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ВТОРА

I

Разказва Марк Истърбрук

— Навреме ли сме? Ще живее ли?

Кръстосвах неспокойно. Не можех да седя.

Лежбон се бе разположил на стола и ме наблюдаваше. Бе търпелив и притихнал.

— Бъдете уверени — прави се всичко възможно.

Все същият отговор. Но той не ме успокояваше.

— Знаят ли как да се справят с талиево отравяне?

— Подобни случаи са редки. Но ще опитат всичко по силите си. Ако ме питате, убеден съм, че тя ще се измъкне.

Погледнах го. Как да повярвам, че вярва онова, което казва? Не се ли опитва само да ме утеши?

— Във всички случаи, увериха ли се, че наистина е талий?

— Да, успяха да го докажат.

— Значи това била простата истина зад шмекериите на „Сивия кон“. Отрова. Никакви магии, никакъв хипнотизъм, никакви смъртоносни лъчи. Чисто отравяне! И тя ми го каза в очите, проклетницата. Направо в очите! И вероятно през цялото време тайно се е подхилвала.

— За кого говорите?

— За Тирза Грей. Още първия следобед, когато отидох у тях на чай. Започна да разправя за Борджиите и за тяхната система от „редки и неуловими отрови“; отровни ръкавици и тем подобни. „Най-обикновен бял арсеник — каза — и нищо друго.“ Било е толкова просто. Всички тия врели-некипели! А трансът, белите петли, мангалът, пентаграмите, онова вуду, обърнатото разпятие — то е за суеверните. А пък прочутата „кутия“, тя пък е друга небивалица, за ония с модерно мислене. Днес ние не вярваме в духове, вещици и магии, но сме безкрайно доверчиви, опре ли до „лъчи“, „вълни“ и психологически явления. Тази кутия, уверен съм, не е нищо друго, освен сбирщина от електрически фокуси, цветни крушки и бръмчила.

Защото денонощно сме под стреса на радиоактивни отпадъци, стронций 90 и всякакви подобни, подвластни сме на внушения по научна линия. Целият мизансцен в „Сивия кон“ е бил глупост! „Сивия кон“ е бил само уловка — ни повече, ни по-малко. Вниманието да се привлече към това, та да не заподозрем какво се извършва в другата посока. И прекрасното е, че за тях е било напълно безопасно. Тирза Грей се хвали гръмогласно с окултните сили, които притежава или умее да управлява. Нито могат да я извикат на съд, нито пък могат да я съдят заради това. Кутията ѝ би могла да бъде проверена и да се докаже, че е съвсем безвредна. Всеки съд ще определи цялата история за глупава и несъстоятелна! И, разбира се, всъщност е точно така.

— Смятате ли, че и трите са в заговора? — запита Лежън.

— Не ми се вярва. Според мен Бела искрено вярва в магии. Вярва в собствените си способности и се самооблащава. Сибил също. Тя наистина притежава дарба на медиум. Изпада в транс и не знае какво става. И вярва всяка дума, изречена от Тирза.

— Следователно ръководителят е Тирза?

Изрекох бавно:

— Що се отнася до „Сивия кон“, да. Но тя не е истинският „мозък“ на спектакъла. Истинският мозък действа зад кулисите. Той планира, той организира. Съчетанието е безпогрешно. Всеки си има своята работа и никой няма нищо общо с никого от другите. Брадли се занимава с финансовата и юридическата страна. Но освен това той няма представа какво се върши по-нататък. Естествено, заплащат му чудесно, същото е и с Тирза Грей.

— Май сте си подредили всичко така, както ви се иска — сухо отбеляза Лежън.

— Не съм. Все още не съм. Но ние знаем основния и най-необходим факт. То е същото, каквото е било от векове насам. Примитивно и просто. Нищо друго, освен чиста отрова. Милото старо смъртоносно биле!

— А какво ви наведе на талиума?

— Няколко неща, които внезапно съвпаднаха. Всичко започна от онова, което видях една вечер в Челси. Някакво момиче, чиито коси бяха изскубнати из корен от друго момиче. Пострадавшата каза: „Изобщо не ме заболя.“ Не е било проява на храброст, както си бях помислил, а просто факт. Не я е заболяло.

Когато бях в Америка, попадна ми някаква статия за талиево отравяне. Няколко души работници в един завод починали един след друг. Всеки смъртен случай бе отдаван на различна причина. Сред тях, доколкото си спомням, имаше паратифоид, апоплексия, неврит, мозъчна парализа, епилепсия, гастроентерит и прочие. После някаква жена, която бе отровила седем души. Диагнозите включваха мозъчен тумор, енцефалит и пневмония. Както разбирам, симптомите са най-разнообразни. Може да се проявят с диария и повръщане, може да има момент на интоксикация, но може да започнат и с болки в крайниците и да се диагностицират като полиневрит или ревматична треска, или пък полио — един от пациентите бе сложен на изкуствен бял дроб. Понякога се появява и пигментация на кожата.

— Звучите като медицинска енциклопедия.

— Естествено. Всичко съм проверил там. Ала рано или късно се появява един и същи симптом — косата опадва. Навремето талиумът се е използвал за обезкосмяване — най-често при деца с кел. Впоследствие откриват, че е опасен. Понякога се дава и вътрешно, ала се дозира внимателно, според теглото на пациента. В днешно време се използва предимно като отрова за плъхове. Той е без вкус, лесно разтворим и се купува без рецепта. Едно е важното — да не се заподозре отравяне.

Лежън кимна.

— Точно така. Оттам и настояването на „Сивия кон“ убиецът да стои далеч от набелязаната жертва. Тогава не възниква подозрение. И защо да възникне? Няма заинтересован, който да е имал достъп нито до храната, нито до напитките. Той или тя никога не са купували талий или друга някаква отрова. В това се крие хитростта на целия замисъл. Истинската работа я свършва човек, който няма абсолютно никаква връзка с жертвата. Според мен човек, който се появява веднъж и никога повече. Той замълча.

— А някаква идея относно това?

— Само една. Общият фактор, изглежда, е, че при всеки подобен случай се появява приятна и безобидна наглед жена с въпросник от фирма за проучване на предпочитани домакински стоки.

— Смятате, че тази жена поставя отровата? Във форма на мостра? Нещо такова ли?

— Не вярвам да е чак толкова просто — отвърнах замислено. — Според мен жените са истински. Но някак се вплитат в процеса. Мисля, че бихме могли да открием нещо, ако разговаряме с жена на име Айлийн Брандън, която работи в едно кафене до „Готнъм Корт роуд“.

II

Оказа се, че Попи ми е описала Айлийн Брандън много точно — като имаме предвид особената гледна точка на Попи. Косата ѝ не беше на букли, нито рошава като птиче гнездо. Бе на вълни, сресана плътно по черепа, беше почти без грим и с ниски удобни обувки. Каза ни, че съпругът ѝ загинал при автомобилна злополука и я оставил с две малки деца. Преди да постъпи в кафенето, повече от година работила във фирмата „Проучване вкуса на клиента“. Напуснала по свое желание, защото работата не я привличала.

— Защо не ви привличаше, мисис Брандън?

Въпроса зададе Лежън. Тя го погледна.

— Вие сте полицейски инспектор, нали?

— Точно така, мисис Брандън.

— И смятате, че в тази фирма има нещо нередно?

— Проучвам въпроса. Вие заподозряхте ли нещо подобно? Затова ли напуснахте?

— Не мога да посоча нищо определено. Нищо определено, което да мога да ви кажа.

— Естествено. Това го разбираме. Разговорът ни е поверителен.

— Разбирам. Но наистина почти нищо не бих могла да ви кажа.

— Можете да ни кажете защо решихте да напуснете.

— Изпитвах чувството, че стават неща, за които нищо не зная.

— В смисъл, смятали сте, че това не е истинска фирма?

— Нещо подобно. Според мен не се ръководеше като истинско предприятие. Подозирах, че зад това се крие нещо друго. Но какво е било това друго, и досега не знам.

Лежън зададе още въпроси относно точния вид на работата, която е извършвала. Давали ѝ списък на лица от определен квартал. Тя трябвало да посети тези хора, да им зададе набелязаните въпроси и да си отбележи отговорите.

— И какво нередно намерихте в това?

— Въпросите някак си не следваха никаква последователна линия. Изглеждаха разхвърляни, случайни. Сякаш — как да се изразя,

— сякаш бяха перде за прикриване на нещо друго.

— А имате ли представа какво би могло да бъде това нещо друго?

— Не. Това ме объркваше.

Тя позамълча, а после колебливо каза:

— По едно време се питах дали това не е организирано например с цел грабеж, предварително разузнаване, тъй да се каже. Ала не може да е било това, защото никога не ме караха да им описвам разположението на стаите, ключалките и т.н., нито кога обитателите на тия домове имат навика да излизат.

— Какви стоки фигурираха във въпросниците?

— Различни. Понякога хранителни. Зърнени смески за закуска или за сладкиши, друг път — сапуни и перилни препарати. Имаше въпросници за козметика, пудра, червило, кремове за лице и прочее. Понякога разпитвах за лекарствени препарати, различни марки аспирина, хапчета против кашлица, сънотворни таблетки, стимулиращи хапчета, гаргари, лосиони за уста, храносмилателни таблетки и тъй нататък.

— А искаха ли да предлагате мостри от някои определени стоки?

— запитва Лежън небрежно.

— Не. Никога.

— Само задавахте въпроси и си отбелязвахте отговорите?

— Да.

— И каква би трябвало да е целта на тези проучвания?

— Точно това беше странното. Никога не ни казваха. Уж сме го правели, за да доставяме информация на някои производителни фирми — ала всичко се вършеше прекалено любителски. Нямахме никаква система.

— А дали сред въпросите, които са искали да задавате, не е имало въпрос или група от въпроси, които са били истинската цел на начинанието, а останалите да са били за заблуда?

Тя помисли, смръщи вежди, после кимна.

— Да — отвърна. — Това би обяснило случайната подредба, но се чудя, кой въпрос или въпроси са били важните?

Лежън я погледна настойчиво.

— Сигурно има и друго, което не ни казвате — кротко отбеляза той.

— Истината е, че всъщност няма. Просто изпитвах чувството, че в цялата постановка има нещо гнило. Освен това, когато си поговорих с друга една жена — мисис Дейвис...

— Говорили сте с мисис Дейвис, тъй ли?

Гласът на Лежън си оставаше все тъй непроменен.

— Тя също бе смутена от нещата.

— А защо?

— Бе дочула нещо.

— Какво?

— Повтарям — не съм категорична. А и тя го спомена накратко. От онова, което дочула, сметнала, че става дума за някакво мошеничество. „Не е това, за което ни се представя.“ Така ми каза. После допълни: „Но всъщност нас не ни засяга. Плащат богато и не ни карат да вършим нищо противозаконно — затуй смятам, че няма защо да си блъскаме главите.“

— Само това ли?

— И още нещо. Но не разбрах какво имаше предвид: „Понякога се чувствавам като Тифусната Мери^[1].“ Тогава изобщо не разбрах какво има предвид.

Лежън измъкна от джоба си един лист и ѝ го подаде.

— Спомняте ли си някое от тези имена? Посещавали ли сте някого от тях?

— Едва ли ще си спомня. — Тя пое листа. — Била съм при толкова хора... — Помълча, докато преглеждаше списъка.

— Ормирод.

— Спомняте си Ормирод?

— Не. Но мисис Дейвис го спомена. Починал е внезапно, нали? Мозъчен кръвоизлив. Това я разстрои. Каза ми: „Преди две седмици беше в моя списък. Изглеждаше в цъфтящо здраве.“ И след това подхвърли за Тифусната Мери. Каза: „Някои от хората, които посещавам, сякаш щом ме погледнат, залиняват и умират.“ Отпъди мисълта с обяснението, че вероятно било съвпадение. Но не ѝ беше приятна. Накрая заяви, че не желаела да се тревожи.

— Това ли беше всичко?

— Ами...

— Кажете.

— Случи се след известно време. Отдавна не бях я срещала. Но веднъж се видяхме в един ресторант в Сохо. Съобщих ѝ, че съм напуснала и съм на друга работа. Попита ме защо и аз ѝ обясних, че ме смущава онова, което се крие зад привидната фасада. Тя отвърна: „Вероятно сте постъпили правилно. Ала заплатата е добра и работното време — кратко. А пък в края на краищата всеки трябва да си използва късмет в този живот! В моя досега не съм имала щастие, защо ми е да се тревожа за чуждите хора?“ Отговорих ѝ: „Не разбирам за какво намекувате. Всъщност какво нередно има с тази работа?“ А тя: „Не съм напълно сигурна, но оня ден разпознах един човек. Излизаше от дом, в който не би трябвало да бъде, и мъкнеше торба с инструменти. За какво му бяха притрябвали, това искам да знам!“ После ме запита дали съм срещала някаква жена, която държала някъде пивница, наречена „Сивия кон“. Зачудих се какво общо има с цялата работа „Сивия кон“.

— Тя какво ви отговори?

— Засмя се и натърти: „Препрочетете си Библията!“ Не разбрах какво загатна. Това беше последната ни среща. Не знам какво е станало с нея, работи ли още във фирмата, или е напуснала.

— Мисис Дейвис почина — обясни Лежън. Айлийн Брандън се стресна.

— Почина ли? Но как?

— От пневмония, преди два месеца.

— О, ясно. Съжалявам.

— Имате ли да ни кажете още нещо, мисис Брандън?

— Не, нямам. Чувала съм и други да споменават „Сивия кон“, ала запитам ли ги, изведнъж млъкват. И са някак уплашени.

По лицето ѝ се изписа притеснение.

— Не бих искала да се замесвам в нещо опасно, инспектор Лежън. Имам две малки деца... Честна дума, не знам нищичко повече от онова, което ви казах.

Той я изгледа изпитателно, после кимна и я освободи.

— Това малко прояснява нещата — каза, когато Айлийн Брандън си отиде. — Мисис Дейвис е узнала прекалено много. Опитвала се е да затваря очи за онова, което става, но очевидно е прозирала какво е. После изведнъж заболява, а преди да умре, извиква свещеник и му разказва онова, което знае и което подозира. Въпросът е, колко от

истината е научила? Този списък с имена според мен е списъкът на хората, при които е ходила служебно и които съответно са починали.

По този повод и забележката ѝ за Тифусната Мери. Въпросът всъщност е: кого е „разпознала“, преоблечен като някакъв майстор, да излиза от оня дом, в който не му е било мястото? Точно това знание я е направило опасна. Щом тя го е познала, той сигурно също я е познал — и е осъзнал, че го е познала. Ако това е споделила с отец Горман, тогава е било от съдбоносно значение да се затвори устата на отец Горман, преди да го е съобщил на някой друг. — Погледна ме. — Съгласен сте, нали? Вероятно така е било.

— О, да — отговорих. — Съгласен съм.

— И сигурно имате някаква идея, кой би могъл да е този човек?

— Имам, но...

— Зная. Нямаме доказателства.

Замълча. После стана.

— Ще го хванем — заяви той. — Бъдете уверен. Щом веднъж установим кой е, ще намерим начин. Ще опитаме всички възможни начини!

[1] Наричателно за човек, който разпръсква около себе си смъртоносна зараза — от Мери Малоун, готвачка (поч. 1938), носителка на тифусна зараза, предизвикала несъзнателно няколко тифусни епидемии. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА

Разказва Марк Истърбрук

След около три седмици една кола спря пред входната врата на Прайърс Корт.

От нея слязоха четирима души. Единият бях аз. Другите бяха криминалният инспектор Лежън и сержант Лий. Четвъртият беше мистър Осбърн, който едва сдържаше радостта и възбудата си, че са го поканили в групата.

— Дръжте си езика — предупреди го инспектор Лежън.

— Разбира се, инспекторе. Разчитайте на мен. Думичка няма да промълвя.

— Внимавайте!

— За мен това е чест. Голяма чест, макар да не разбирам...

Никой не се зае да му обяснява.

Лежън натисна звънеца и попита за мистър Венъбълс. Въведоха ни така, сякаш четиримата бяхме някаква делегация.

Ако е бил изненадан от посещението ни, Венъбълс с нищо не го показа. Бе извънредно любезен. Докато се придвижваше със стола си малко встрани, за да ни остави повече място, отново си помислих колко забележителен е този човек.

Адамовата му ябълка се движеше нагоре и надолу между старомодната му, разтворена яка, а мършавият профил с орловия нос се очертаваше като на хищна птица.

— Драго ми е, че пак се виждаме, Истърбрук. Напоследък, изглежда, доста се застоявате тук.

В гласа му долових известна злина. Той продължи:

— А вие сте криминалният инспектор Лежън, нали? Това събужда любопитството ми. Нашият край е миролюбив, престъпността е почти непозната. А ето, навестява ме криминален инспектор! С какво мога да ви услужа, господин криминален инспектор?

Лежън бе кротък, притихнал.

— Има един въпрос, по който смятаме, че бихте могли да ни помогнете, мистър Венъбълс.

— Това ми звучи познато, нали? С какво според вас бих могъл да помогна?

— На седми октомври един енорийски свещеник, на име отец Горман, е бил убит на „Уест стрийт“ в Падингтън. Доколкото разбрах, вие сте били там по това време — между 7,45 и 8,15 вечерта — и може би сте видели нещо, което има общо с тази история?

— Бил ли съм там по това време? Знаете ли, съмнявам се, много се съмнявам. Доколкото си спомням, никога не съм ходил в този лондонски квартал. Ако не ме лъже паметта, изобщо не съм бил в Лондон точно тогава. Понякога отскачам до Лондон за някоя интересна разпродажба в антикварните къщи, а сегиз-тогиз и за медицински преглед.

— При сър Уилиам Дъгдейл от „Харли стрийт“, предполагам. Мистър Венъбълс го изглежда студено.

— Отлично сте осведомен, инспекторе.

— Не чак толкова, колкото бих желал. Тъй или инак, разочарован съм, че не сте в състояние да ми помогнете така, както очаквах. Дължа да ви обясня фактите, свързани със смъртта на отец Горман.

— Разбира се, щом искате. За пръв път чувам това име.

— През онази мъглива вечер отец Горман бил повикан край смъртното ложе на една жена от неговата енория. Тя се била оплела в някаква криминална организация в началото несъзнателно, ала покъсно известни случки я накарали да заподозре сериозността на нещата. Била организация, занимаваща се с отстраняването на нежелани личности — естествено, срещу добро заплащане.

— В това няма нищо ново — промълви Венъбълс. — В Америка...

— Да, но тази организация прилага нови способности. Преди всичко премахването на лицата се извършвало привидно посредством така наречените психологически средства. „Желанието за смърт“, което уж се крие у всекиго у нас, се стимулира...

— Така че въпросната личност доброволно извършва самоубийство? Това, инспекторе, ако смея да кажа, ми звучи прекалено хубаво, за да е истинско.

— Не, не самоубийство, мистър Венъбълс. Въпросната личност умира от напълно естествена смърт.

— Стига. Стига. Нима наистина го вярвате? Колко непривично за нашата здравомислеща полиция!

— Центърът на тази организация се намирал в някакво място, наречено „Сивия кон“.

— Аха, започвам да разбирам! Значи това ви е довело в нашата прекрасна селска околия; приятелката ми Тирза Грей и нейните глупости! Дали самата тя си вярва или не, и досега не съм разбрал. Но това са чисти глупости! Има една приятелка глупачка — медиум — и местната врачка, която им готви (не ѝ липсва смелост да яде тази храна — всеки миг може да ѝ налее бучиниш в супата!). Тези трите са много известни в околията. Може да е непочтително от моя страна, но нима наистина Скотланд Ярд, или вашата служба, приемат всичко това сериозно?

— Приемаме го наистина много сериозно, мистър Венъбълс.

— И вярвате, че Тирза Грей изрича някакви надути празнословия, Сибил изпада в транс, Бела прави черна магия и в резултат на всичко това някой може да умре?

— О, не, мистър Венъбълс — причината за смъртта е далеч по-проста... — Той замълча за миг. — Причината е отравяне с талий!

Настъпи пълна тишина...

— Какво казахте?

— Отравяне — с талиеви соли. Просто и директно. Но е трябвало да се замаскира — и какъв по-прекрасен метод от едно лъженаучно, психологическо прикритие, натъпкано със съвременен жаргон и подсилено от древно суеверие? Пресметнато така, че да отвлича вниманието от простия факт на отровителството?

— Талий? — смръщи се мистър Венъбълс. — За пръв път чувам.

— Така ли? Използува се предимно като отрова за плъхове, понякога за премахване на космите при деца, заболели от кел. Купува се лесно. Впрочем намерихме пакет с талий, подпъхнат в един ъгъл на вашата градинска барака.

— В моята барака? Звучи невероятно.

— О, да, там е. Изследвахме малко от него.

Венъбълс се развълнува.

— Някой трябва да го е подхвърлил. Аз нищо не зная. Абсолютно нищо.

— Наистина ли? Вие сте доста заможен човек, нали, мистър Венъбълс?

— Какво общо има това с нашия разговор?

— Отделът за държавните приходи ви е задал доста неудобни въпроси неотдавна, нали? По отношение източника на доходите ви.

— Проклятието да живееш в Англия несъмнено е нашата данъчна система. Напоследък все по-често си мисля да се преместя на Бермудите.

— Поне за известно време още няма да можете да заминете за там, мистър Венъбълс.

— Това заплаха ли е, инспекторе? Защото, ако е тъй...

— Не, не, мистър Венъбълс. Просто изказвам мнение. Не бихте ли искали да чуете как е действувала тази дребна мошеническа организация?

— Очевидно държите да ми кажете.

— Организирано е отлично. Финансовите подробности урежда Брадли — адвокат, лишен от правото да практикува. Той има кантора в Бирмингам. Бъдещите клиенти го посещават там и се споразумяват. В смисъл, прави се облог дали някой ще умре в определен срок... Мистър Брадли, любител на басовете, обикновено е скептичен в своите предвиждания. Клиентът е по-оптимистичен. Щом мистър Брадли спечели облога, парите трябва да се изплатят на часа — иначе може да се случи нещо неприятно. Това е всичко, което се иска от мистър Брадли — да се обзаложи. Просто е, нали?

След това клиентът посещава „Сивия кон“. Там мис Тирза Грей и приятелките ѝ му организират зрелище, което обикновено го поразява точно толкова, колкото е предвидено от тях.

А сега — за простичките факти зад кулисите.

Няколко жени, действителни служителки в една от многобройните фирми за проучване вкусовете на клиентите, обхождат даден жилищен квартал с един въпросник. „Какъв хляб предпочитате? Какви тоалетни пособия и козметика? Какви очистителни средства, тонизиращи средства, успокоителни, препарати за храносмилане и т.н.“ Днешният човек е приучен да попълва въпросници. Почти всеки е готов да откликне.

И тъй — идва последната стъпка. Проста, смела, успешна! Единственото деяние, извършвано лично от самия създател на замисъла. Той носи униформа на портиер на сградата, представя се за инкасатор на газта или на електричеството. Може да е водопроводчик, електротехник или друг някакъв майстор. Но какъвто и да е, винаги си има документ за правоспособност — ако му поискат. Рядко някой се усъмнява. Каквато роля и да играе, истинската му цел е проста — да подмени някакъв препарат, който носи, с подобния на него, за който знае (благодарение на споменатия въпросник), че жертвата употребява. Може да поправя кран, да проверява електромера, да изпробва водното налягане — ала не това е истинската му цел. След като я осъществи, той напуска и повече не се вестява наоколо.

В следващите няколко дни вероятно нищо не се случва. Ала рано или късно жертвата проявява признаци на заболяване. Викат лекар, но той няма основания да заподозре нещо необичайно. Възможно е да се заинтересува каква храна или какви напитки и т.н. е приел пациентът, ала и през ум няма да му мине да се усъмни в познатия продукт, който пациентът използва от години.

Нали виждате гениалността на замисъла, мистър Венъбълс? Единственият, който знае какво върши главатарят на организацията, е самият главатар на организацията. Никой не може да го предаде!

— А вие откъде знаете тези подробности? — любезно запита мистър Венъбълс.

— Заподозрем ли някоя личност, ние имаме начини да се уверим.

— Така ли? И какви са те?

— Не е нужно да изброявам с подробности. Фотоснимка например. В днешно време има какви ли не хитри приспособления. Можем да заснемем човека, без той изобщо да го подозира. Притежаваме великолепни снимки на униформен портиер, на инкасатор за газта и тъй нататък. Съществуват, естествено, фалшиви мустаци, различни зъбни протези и прочие, но нашият човек бе разпознат без затруднения — първо от мисис Марк Истърбрук, всъщност мис Катрин Кориган, както и от една жена на име Едит Бинс. Разпознаването е особено нещо, мистър Венъбълс. Този господин тук например — мистър Осбърн — е готов да се закълне, че ви е забелязал да проследявате отец Горман по „Бартън стрийт“ през нощта на седми октомври около осем часа.

— Но аз наистина ви видях! — Мистър Осбърн се приведе напред, разтреперан от вълнение. — И ви описах — описах ви с подробности!

— С прекалено големи подробности — обади се Лежън. — Защото вие не сте видели мистър Венъбълс в онази нощ от прага на вашата аптека. Вие изобщо не сте стояли там. Вие самият сте били на отсрещната страна на улицата — следвали сте отец Горман, докато е завил по „Уест стрийт“, застигнали сте го и сте го убили...

Захария Осбърн каза:

— Какво!

Би могло да бъде и смешно. Всъщност наистина беше смешно! Зиналата уста. Облещените очи...

— Мистър Венъбълс, позволете да ви представя Захария Осбърн, аптекар от „Бартън стрийт“, Падингтън. За вас лично ще е интересно да узнаете, че мистър Осбърн, когото от известно време зорко следим, бе достатъчно лекомислен да постави пакет с талиева сол в градинската ви барака. Понеже не е знаел, че сте инвалид, подмамил се е да ви обяви за злодея в пиесата; и тъй като е много упорит, както и много глупав човек, не е склонил да си признае, че е сторил ужасна грешка.

— Глупав ли? Как смеете да ме наричате глупав? Ако знаехте — ако имахте някаква представа какво съм извършил... какво съм способен да извърша, аз...

Осбърн се тресеше и заекваше от гняв. Лежън го наблюдаваше изпитателно. Заприлича на въдичар, който разиграва хванатата риба.

— Не биваше да се правите на прекалено умен — укори го той. — Ако си бяхте кротували на завет в аптеката, сега нямаше да съм тук, за да ви предупредя, както го изисква законът, че всяка произнесена от вас дума ще бъде записана и...

Точно на това място мистър Осбърн започна да крещи.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА

Разказва Марк Истърбрук

— Слушайте, Лежън, има един куп неща, които бих искал да зная.

След като приключиха формалностите, останахме само двамата с Лежън. Седяхме с по една голяма халба бира пред всеки от нас.

— Така ли, мистър Истърбрук? Вероятно за вас това беше изненада.

— И още каква! Бях се нацелил във Венъбълс. Вие с нищо не ми бяхте загатнали...

— Нямах право нищо да загатвам, мистър Истърбрук. Тези неща трябва да се пазят в тайна. Много са рисковани. Истината е, че нямахме кой знае върху какво да стъпим. Затова се наложи да режисираме нещата със съучастието на Венъбълс. Трябваше да поведем Осбърн по градинската пътечка, след това внезапно да го атакуваме и да се опитаме да го пречупим. И успяхме.

— Той луд ли е? — запитах.

— Бих казал, че сега вече прескочи границата. В началото, естествено, не е бил луд, но това променя човека. Убийството на хора. Кара го да се чувства властен и всесилен. Като всемогъщия Бог. Но всъщност не е. Всъщност не е друго, освен сбирщина от пороци, които биват изобличени. А когато му изтъкнеш този факт, той не е в състояние да го понесе. Започва да крещи, да се надува, да се хвали какво бил извършил и колко бил умен. Да, вие всъщност го видяхте.

Кимнах.

— Значи Венъбълс е бил посветен в режисирания от вас спектакъл. А лесно ли склони да съдействува?

— Мисля, че му беше забавно — отвърна Лежън. — Освен това бе достатъчно нагъл да заяви, че бил готов да отговори на услугата с услуга.

— А какво е искал да каже с тази двусмислена фраза?

— Не е много редно да ви посвещавам в това — рече Лежъон, — защото не трябва да се знае. Преди около осем години станаха няколко големи банкови обира. Всеки път все същият похват. И не успяхме да ги заловим! Нападенията бяха замислени от някой, който не участвуваше в самите грабежи. Този човек се измъкна, задигайки огромна сума. Може и да сме подозирали кой е, но нямахме доказателства. Беше прекалено умен. Особено във финансово отношение. Бе дотолкова разумен, че не се и опита да повтори. Повече няма да ви кажа. Беше хитър мошеник, но не бе убиец. Жертви нямаше.

Мисълта ми се върна към Захария Осбърн.

— А откога подозирате Осбърн? От самото начало ли?

— Той си го търсеше — обясни Лежъон. — Както му казах, ако беше кротувал и не се бе натрапвал, през ум нямаше да ни мине, че уважаваният аптекар мистър Захария Осбърн може да има нещо общо с цялата история. Но странно — убийците не са в състояние да го сторят. Ако си мълчат, никой няма да ги пипне. Ала не могат. Просто не разбирам защо.

— Желанието за смърт — подсказах. — Вариант по темата на Тирза Грей.

— Колкото по-скоро забравите всичко за Тирза Грей и за нещата, които ви е наприказвала, толкова по-добре — тросна се Лежъон. — Не — продължи замислено, — по-скоро е от самотност. Мисълта, че е толкова умен и че няма с кого да сподели всичко това.

— Не ми казахте кога започнахте да го подозирате — подканих го отново.

— Ами още от мига, в който започна да разправя лъжи. Призовахме всеки, който е видял отец Горман в онази нощ, да ни се обади. Осбърн се обади и неговото изявление беше очевидна лъжа. Видял бил някакъв човек, който следял отец Горман, и обрисова чертите на този човек, ала не беше възможно да го е видял през улицата в онази мъглива нощ. Орловия нос и профил би могъл да забележи, но не и адамовата ябълка. Това бе вече прекалено. Естествено, подобна лъжа би могла да бъде и съвсем невинна. Осбърн може просто да е желал да се самоизтъкне. Мнозина са като него. Но това заостри вниманието ми и той се оказа странна личност. Впусна се да разказва подробности за себе си. Твърде неразумно от негова

страна. Обрисува се като човек, който винаги е желал да бъде по-значителен, отколкото е. Да се заеме със старомодната аптека на баща си не го задоволявало. Опитал силите си в актьорското поприще, но се провалил. Вероятно защото не е търпял да го режисират. Откъдето-накъдето друг ще му подсказва как да си изиграе ролята! Вероятно е бил съвсем искрен, когато призна амбицията си да бъде свидетел по дело за убийство и да идентифицира човек, дошъл да купи отрова. Мисълта му е била обсебена от тази идея. Естествено, не ни е известно в кой момент и кога му е хрумнало, че сам може да се превърне в голям престъпник, човек толкова умен и хитър, че никога да не бъде заловен.

Ала това са предположения. Да се върнем назад. Описанието, дадено от Осбърн, на човека, забелязан от него в онази нощ, беше интересно. Очевидно описваше срещната от него действителна личност. Знаете ли, наистина е много трудно да се направи описание на някого. Очи, нос, брадичка, уши, поведение и т.н. Опитайте и ще се уверите, че несъзнателно започвате да рисувате човек, когото сте срещнали в трамвая, във влака или в автобуса. Личеше, че Осбърн описва човек с доста необикновени белези. Предполагам, че някой ден е видял Венъбълс да седи в колата си в Борнмът и е бил поразен от външността му. Ако наистина го е видял в колата, не е разбрал, че е инвалид.

Другата причина, която задържа вниманието ми върху Осбърн, е това, че е аптекар. Струваше ми се твърде вероятно оня списък, който притежавахме, да има връзка с търговията с наркотици. Оказа се, че не е така, и аз съответно щях да забравя за Осбърн, ако той сам не бе решил да ми се натрапва. Искало му се е да знае какво точно вършим и затова един ден ми писа, че бил видял въпросния човек на някакво църковно празненство в Мъч Дийпинг. Все още не е знаел, че Венъбълс е парализиран. А когато го е научил, не е имал благоразумието да се отдръпне. От суетност. Типичната суетност на престъпника. Нито за миг не е пожелал да си признае, че е сгрешил. Като глупак упорствуваше на своето и съчини какви ли не фантастични теории. Посещението ми в къщичката му в Борнмът беше особено интересно. Самото й название би трябвало да го издаде. „Еверест“. Така я е нарекъл. И в коридора окачил снимка на връх Еверест. Разправи ми колко бил запален по изследването на Хималаите. Евтина шега, която му се виждаше много остроумна.

Еверест — „евър рест“, вечен покой! Това му беше занаятът — професията му. Предлагаше на хората вечен покой срещу заплащането на приятна сумичка. Прекрасна идея — това трябва да му се признае. Замисълът бе наистина изкусен. Бродли в Бирмингам, Тирза Грей с нейните сеанси в Мъч Дийпинг. Кой ще заподозре мистър Осбърн, който няма никаква връзка с Тирза Грей, никаква връзка с Бродли в Бирмингам, никаква връзка със самата жертва! Точният механизъм на играта е представлявал детска игра за един аптекар. Както вече казах, защо му трябваше на мистър Осбърн да си пъха носа?

— А с парите какво е направил? В края на краищата нали го е правил за пари?

— О, да, правил го е за пари. Без съмнение. Кроил е големи планове за пътешествия, за пищни приеми, виждал се е като богата и видна личност. Но той не е такъв, за какъвто се е мислил. Смятам, че чувството му за могъщество се е стимулирало от самото извършване на убийствата. Това, че безнаказано е можел да убива веднъж и втори, и трети път го е замаяло и непременно ще се опита да блесне на подсъдимата скамейка. Ще видите. Централната фигура, в която са вперени всички очи!

— Добре, но къде са парите? — упорствувах аз.

— А, това е просто, макар че ако не бях видял обстановката в дома му, нямаше да се сетя. Той е скъперник. Обича парите, желае да ги притежава, но не и да ги харчи. Вилата му е подредена оскъдно, и то с предмети, купувани на втора ръка. Не обича да харчи пари, а само да ги притежава.

— Значи ли това, че всичко е влагал в банката?

— О, не! Вероятно ще ги намерим някъде под дъските на пода в оная негова вила.

И двамата замълчахме. Размишлявах над странното същество, наречено Захария Осбърн.

— Кориган — замечтано се обади Лежбон, — Кориган сигурно ще каже, че всичко се дължи на жлезите в неговия далак или на лимфите, или на нещо друго, което има забавени или пък ускорени функции — все забравям какво точно беше. Аз обаче съм прост човек и смятам, че той просто е злодей... Онова, което ме удивлява, е как може да си толкова изобретателен и в същото време да си такъв глупак!

— Човек си представя гениалния организатор като велика и зловеща фигура на злото.

Лежън поклати глава.

— Нищо подобно. Злината не е нещо свръхчовешко, тя е нещо по-малко от човешко. Престъпникът е същество, на което му се иска да бъде знатна личност, но не може да стане такава, защото винаги си остава непълноценен човек.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЕТА

Разказва Марк Истърбрук

В селцето Мъч Дийпинг всичко бе освежаващо нормално.

Рода си лекуваше кучетата. Този път май че ги цереше от глисти. Вдигна глава, като се приближих, и запита искам ли да ѝ помогна. Отказах и попитах къде е Джинджър.

— Отиде до „Сивия кон“.

— Какво!

— Каза, че трябвало да свърши нещо там.

— Но къщата е празна!

— Знам.

— Ще се преумори. Още не е закрепнала...

— Престани да се тюхкаш, Марк. Нищо ѝ няма на Джинджър. Видя ли новата книга на мисис Оливър? Нарича се „Белият папагал“. Ей там е — на масата.

— Бог да я благослови мисис Оливър. Както и Едит Бинс.

— Коя пък е тази Едит Бинс?

— Жената, която разпозна една снимка. Вярна помощничка на покойната ми кръстница.

— Думичка не разбрах. Какво ти става?

Не отговорих и поех към „Сивия кон“.

Малко преди да стигна, срещнах мисис Дейн Калтроп. Поздрави ме възторжено.

— През цялото време осъзнавах, че се държа като глупачка — каза. — Но не разбирах защо. Да се хвана на уловките им!

Посочи с ръка към странноприемницата, празна и притихнала под късното есенно слънце.

— Злината никога не се е криела там — не в смисъла, в който си мислехме. Не е имало нито фантастични сделки с дявола, нито черен и зловещ блясък. А само дребни фокуси, извършвани за пари — и

безразличие към човешкия живот. Това е вече истинска злина! Нищо величаво и значимо — било е дребнаво и отблъскващо.

— Май сте на едно мнение с инспектор Лежън.

— Този човек ми харесва — заяви мисис Калтроп. — Хайде да отидем в „Сивия кон“ и да намерим Джинджър.

— Тя какво прави там?

— Почиства нещо.

Влязохме през ниската врата. Лъхаше силно на терпентин. Намерихме Джинджър сред парцали и бутилки. Вдигна глава, като влязохме. Все още беше бледа и слаба, на главата с кърпа, за да скрие едва наболата коса, тя бе като привидение на предишната Джинджър.

— Вече е добре — каза мисис Калтроп, прочела, както винаги, мисълта ми.

— Погледнете! — тържествуващо викна Джинджър.

И посочи старата табела, над която работеше.

Почистена от пластове на времето, табелата разкриваше ясно фигурата на конник, възседнал кон; ухилен скелет с блещукащи кости.

Зад мен прозвуча дълбокият носов глас на мисис Дейн Калтроп:

— Откровение на Йоана, глава пета, стихове седми и осми. И видях, и ето сив кон и върху него ездач, чието име беше смърт... и ада следваше подире му...

Замълчахме, но след миг мисис Калтроп бодро изрече:

— Станалото — станало! — Прозвуча като човек, който мята ненужна хартия в кошчето за отпадъци.

— А сега тръгвам — каза. — Отивам на родителска среща.

Поспря се на вратата, кимна към Джинджър и внезапно изтърси:

— От теб ще стане добра майка.

Необяснимо защо, Джинджър се изчерви...

— Джинджър — обадох се, — ще станеш ли?

— Какво да стана? Добра майка ли?

— Знаеш какво имам предвид.

— Може би... Но предпочитам конкретно предложение.

Направих й конкретно предложение...

След известна пауза Джинджър строго запита:

— Ти сигурен ли си, че не предпочиташ да се ожениш за тази твоя Хърмия?

— Боже мой! — възкликнах. — Съвсем бях забравил. — Измъкнах писмото от джоба си. — Преди три дни го получих, предлага ми да отидем на театър в „Олд Вик“, да сме гледали Шекспировите „Безплодни усилия на любовта“.

Джинджър грабна писмото от ръката ми и го скъса.

— Отсега нататък — твърдо заяви тя, — ако ще ходиш на театър, то ще е само с мен!

Издание:

Агата Кристи. Сивия кон

Редактор: Теодора Димитриева

Художник: Олга Паскалева

Художествен редактор: Петър Тончев

Технически редактори: Виолета Кръстева и Веселина Недялкова

Коректори: Александра Хрусанова и Янка Енчева

Издателска къща: „Български писател“, София

Печат и подвързия: ДФ „Димитър Благоев“, София

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.